

*öKun mä lukitsen ulko-oven öisin, mä en lukitse vaaroja sen
ulkopuolelle vaan lukitsen ne sisäänö*

Lähisuhdeväkivalta väkivallan kokijan blogikirjoituksissa

EMMI HELLSTEN

Tampereen yliopisto

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

Sosiaalityön Pro gradu -tutkielma

Huhtikuu 2016

Tampereen Yliopisto
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

HELLSTEN, EMMI: öKun mä lukitsen meidän ulko-oven öisin, mä en lukitse vaaroja sen ulkopuolelle vaan lukitsen ne sisäänö. Lähisuhdeväkivalta väkivallan kokijan blogikirjoituksissa

Pro gradu ótutkielma, 74 s., 0 liites.
Sosiaalityö
Ohjaaja: Suvi Raitakari
Huhtikuu 2016

Tässä pro gradu ótutkielmassa tarkastellaan lähisuhdeväkivaltaa kokijan näkökulmasta. Tutkielmassa selvitetään, millaista lähisuhdeväkivaltaa tutkielman aineistossa esiintyy, sekä miten lähisuhdeväkivallan kokija suhtautuu kohtaamaansa väkivaltaan ja sen tekijään. Lisäksi perehdytään suhtautumisessa mahdollisesti tapahtuviin muutoksiin ja siihen, miten lähisuhdeväkivallan kokija selittää kohtaamaansa väkivaltaa.

Tutkielman teoreettisessa viitekehyksessä tarkastellaan yleisesti väkivaltaa ilmiönä sekä väkivaltaa lähisuhteissa ja perheen sisällä. Teoreettisessa osuudessa perehdytään erilaisiin läheisissä suhteissa tapahtuvaa väkivaltaa kuvaaviin termeihin ja niiden määritelmiin. Tärkeässä osassa ovat myös erilaiset väkivaltaan liittyvät teoriat ja selitysmallit.

Tutkimuksen aineistona on käytetty lähisuhdeväkivallan kokijan kirjoittamia blogitekstejä, joita on analysoitu narratiivisen analyysin avulla. Tutkimuksen metodologisena viitekehyksenä on sosiaalinen konstruktionismi, joka toimii laajana viitekehyksenä erilaisille kielellisille lähestymistavoille. Analyysissa blogitekstien muodostama tarina on jaettu kolmeen osaan, jotka ovat alku, keskikohta ja loppu. Näitä kolmea eri osaa vertailemalla tarkastellaan kirjoittajan eli väkivallan kohteen suhtautumista kokemaansa väkivaltaan ja väkivallan tekijään sekä suhtautumisessa mahdollisesti tapahtuvia muutoksia tarinan edetessä.

Blogin kirjoittajan suhtautuminen niin väkivaltaan kuin väkivallan tekijäänkin muuttuu tarinan aikana. Alussa väkivalta aiheuttaa kirjoittajassa hämmennystä ja epäuskoa. Tarinan edetessä kirjoittaja alkaa ymmärtää paremmin ristiriitaista tilannetta, turtuu ja yrittää sopeutua siihen. Väkivalta muuttuu tarinan aikana lievästä vakavaksi. Lopussa väkivalta on jo niin vakavaa, että sen seuraukset voivat olla hengenvaarallisia. Alusta loppuun kirjoittaja selittää väkivaltaa pääasiassa omasta toiminnastaan johtuvana seurauksena. Kirjoituksissa on myös tekijään ja parisuhteeseen viittavia selityksiä, vaikka kirjoittaja ei suoranaisesti selitäkään väkivaltaa niiden avulla.

Avainsanat: lähisuhdeväkivalta, väkivallan kohde, väkivallan tekijä, blogikirjoitus, narratiivisuus

University of Tampere
School of Social Sciences and Humanities

HELLSTEN, EMMI: "When I lock our door at night I don't lock the dangers outside instead I lock them inside the house." Close relationship violence in the blog writings of the abused.

Master's Thesis, 74 pages., 0 appendix pages
Social work
Supervisor: Suvi Raitakari
April 2016

This master's thesis focuses on the close relationship violence in the perspective of the abused. The study addresses what kind of close relationship violence occurs in the material and how the abused relate to the perpetrator and the violence she faces. The study also addresses the possible changes the abused experiences and how the abused explains the violence she faces.

The theoretical framework focuses in general violence as a phenomenon and violence in close relationships and inside a family. The study also discusses different terms that describe the close relationship violence and their definitions. The study also addresses different theories and explanation models that relate to violence in the theory level and it addresses the explanations that has risen from the material at the analyzing phase.

The material of the study is based on the blog writings of the abused who has experienced close relationship violence. These blog writings have been analyzed with the narrative analysis. Social constructionism is the base for the theoretical framework that reflects the different linguistic approaches. In the analysis the story of the blog writings is divided into three parts. The three parts are the beginning, the middle and the end. Comparing these three parts examines how the writer reacts to the violence and the perpetrator and also to the possible changes in the violence when the story continues.

The approach of the blog writer to violence and to the perpetrator changes when the story moves on. In the beginning the violence causes confusion and disbelief for the blog writer. The blog writer begins to understand the situations when the story continues. She becomes numb and she tries to adopt to the situation. The violence changes from mild abuse to more serious. In the end of the story the violence is so severe that the consequences of the violence can be life threatening. From beginning to end the blog writer explains that the violence is as a result mainly of her own actions. There are indications that some of the explanations relate to the perpetrator and their relationship even though the blog writer doesn't explain explicitly the violence through them.

Key words: close relationship violence, abused, perpetrator, blog writing, narrative analysis

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Väkipalta ja erilaiset ilmenemismuodot	4
2.1 Väkipallan määrittely	4
2.2 Väkipalta lähisuhteissa	6
2.3 Väkipallan erilaiset ilmenemismuodot	9
2.4 Väkipallan teorit ja selitysmallit.....	15
3 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen metodologiset valinnat.....	24
3.1 Tutkimuksen tehtävä ja tavoitteet	24
3.2 Sosiaalinen konstruktionismi ja narratiivinen tutkimus	25
3.3 Blogit ja bloggaaminen	31
3.4 Tämän tutkielman aineisto, aineistonkeruu ja analyysi.....	34
3.5 Eettiset kysymykset.....	37
4 Väkipaltatarinan vaiheet ja sen sisältämät merkitykset.....	39
4.1 Suhteen alku	39
4.2 Ensimmäinen lyönti ó väkipalta alkaa.....	40
4.3 Väkipalta jatkuu ó Henkinen, fyysinen ja seksuaalinen väkipalta	46
4.4 Viimeinen väkipallan teko ja tarinan loppu	60
5 Johtopäätökset	65
5.1 Suhtautuminen muutokseen ja väkipaltaan.....	65
5.2 Lähisuhdeväkipaltaa selittäviä tekijöitä kirjoittajan tarinassa	66
6 Pohdinta	70
Lähdeluettelo	75

1 Johdanto

Lähisuhdeväkivaltaa esiintyy kaikkialla maailmassa. Viime vuosikymmeniin saakka perheen sisällä tapahtuva väkivalta on saanut Suomessa melko vähäistä yhteiskunnallista huomiota. Viime vuosina lähisuhdeväkivalta on kuitenkin noussut säännöllisin väliajoin otsikoihin myös Suomessa, ja se on herättänyt paljon keskustelua sekä julkisuudessa että kahvipöydissä. Ilmiönä lähisuhdeväkivalta eroaa muusta väkivallasta niin rikoksena kuin kokemuksenakin. Myös lähisuhdeväkivallan erilaiset ilmenemismuodot eroavat muista väkivallan muodoista.

Tässä tutkielmassa perehdytään lähisuhdeväkivaltaan väkivallan kokijan näkökulmasta. Tutkielman aineistona toimivat lähisuhdeväkivaltaa käsittelevät blogikirjoitukset, joiden kirjoittaja on itse kokenut lähisuhdeväkivaltaa. Lähisuhdeväkivaltaa on tutkittu Suomessa aiemmin niin kokijoiden, tekijöiden kuin ammattilaistenkin näkökulmasta. Aiemmissa tutkimuksissa aineisto on kerätty lähinnä haastattelujen, kyselylomakkeiden, kirjoituspyyntöjen ja havainnoinnin avulla. Blogikirjoitusten avulla uskon löytäväni uudenlaista näkökulmaa lähisuhdeväkivaltaan kokijan näkökulmasta tarkasteltuna.

Väkivaltaa on tutkittu useilla eri aloilla, muun muassa kriminologian, oikeustieteen, psykologian, sosiaalipolitiikan, sosiaalipsykologian, antropologian, sosiaalityön ja kulttuurintutkimuksen tutkimuskentillä (Niemi 2013, 38). Suomessa julkaistiin ensimmäisiä perheen sisällä tapahtuvaa väkivaltaa käsitteleviä tutkimuksia 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa. Ensimmäiset väitöskirjat naisiin kohdistuvasta väkivallasta julkaistiin Suomessa 2000-luvun alussa. (Lahti 2001; Nyqvist 2001; Husso 2003.) Kansainvälinen ja kotimainen tutkimus on omalta osaltaan vaikuttanut siihen, että myös Suomessa alettiin pohtia keinoja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden ihmisten auttamiseksi (Holma, Laitila & Wahlström 2005, 24-25).

Suomi allekirjoitti vuonna 2011 Istanbulin sopimuksen, joka on ensimmäinen eurooppalainen oikeudellisesti sitova naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskeva yleissopimus. Sopimuksessa on täydennetty ja laajennettu naisiin kohdistuvan väkivallan poistamiseksi tähän mennessä annettuja normeja. Sen tarkoitus on ehkäistä ja poistaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, suojella väkivallan uhreja ja saattaa väkivallan tekijöitä vastuuseen teoistaan. Sopimus velvoittaa sen allekirjoittaneita valtioita esimerkiksi järjestämään lähisuhde- ja perheväkivallan uhreille tarvittavat

turvakotipalvelut. Suomen osalta sopimus tuli voimaan 1.8.2015. (HE 186/2014; Ulkoasiainministeriön tiedote 105/2015.)

Lähisuhdeväkivallasta voidaan käyttää monia eri käsitteitä, joista lähisuhdeväkivallan ohella Suomessa eniten käytössä olevat käsitteet ovat perhe- ja parisuhdeväkivalta. Lähisuhdeväkivaltaa voidaan lähestyä myös monesta eri näkökulmasta. Sitä voidaan tarkastella esimerkiksi yksilöllisestä, vuorovaikutuksellisesta tai rakenteellisesta näkökulmasta. Lähisuhdeväkivaltaa voidaan myös selittää monella teorialla, jotka korostavat yksilökeskeisyyttä, vuorovaikutteisuutta sekä kulttuurin tai rakenteiden vaikutuksia väkivaltaan. Tämän tutkielman teoreettisessa viitekehyksessä perehdytään väkivaltaan ja sen erilaisiin ilmenemismuotoihin. Lisäksi käydään läpi erilaisia lähisuhdeväkivaltaa kuvaavia käsitteitä sekä niiden eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutkielmassa tarkastellaan myös väkivallan taustalta löytyviä tekijöitä erilaisten teorioiden ja selitysmallien avulla.

Tutkielman metodologisena viitekehyksenä toimii sosiaalinen konstruktionismi, joka on laajempi viitekehys erilaisille kielellisille lähestymistavoille. Tutkielmassa muodostetaan kuvaa siitä, miten lähisuhdeväkivallan kokija kuvaa blogikirjoituksissaan suhtautumistaan lähisuhdeväkivaltaan ja sen tekijään sekä väkivallassa ja hänen omassa suhtautumisessaan tapahtuviin muutoksiin. Lisäksi kiinnitetään huomiota siihen, miten kirjoittaja selittää kokemaansa väkivaltaa.

Lähisuhdeväkivalta on ilmiö, jonka sosiaalityöntekijä kohtaa tasaisin väliajoin riippumatta siitä, missä tai minkä ikäisten ihmisten kanssa hän työskentelee. Kuitenkaan lähisuhdeväkivaltaa ei edelleenkään aina tunnisteta, eikä siitä osata tai uskalleta puhua. Aloittelevana sosiaalityöntekijänä pidän tärkeänä, että ammattilaiset tietävät, mistä lähisuhdeväkivallassa on kyse ja kykenevät myös keskustelemaan siitä sekä väkivallan kokijoiden että tekijöiden kanssa. Tämän tutkielman avulla olen halunnut lisätä omaa tietämystäni tästä tärkeästä aiheesta. Lisäksi aihetta tutkimalla, siitä kirjoittamalla ja puhumalla sekä nostamalla aihetta julkiseen keskusteluun pyrin myös omalta osaltani vaikuttamaan siihen, että väkivallan tunnistamisen, puheeksi ottamisen ja siitä puhumisen kynnys madaltuisi.

Lähisuhdeväkivallan lisäksi myös blogit ja bloggaaminen ovat tällä hetkellä hyvin ajankohtainen ilmiö niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Osa blogeista sisältää varsin henkilökohtaisia kertomuksia ihmisten elämästä ja heidän kohtaamistaan ongelmista, kuten syömishäiriöstä, päihdeongelmista ja lähisuhdeväkivallasta. Lähisuhdeväkivallasta ja muista vaikeista aiheista kirjoittaessaan kirjoittajat ovat halunneet nostaa tärkeitä aiheita esiin omien kokemustensa avulla. Lähisuhdeväkivaltaa käsittelevät blogitekstit sisältävät laajoja kuvauksia siitä, mitä

lähisuhdeväkivalta on ja miten se on vaikuttanut väkivallan kokijan elämään. Blogitekstit ovat kuvauksia ihmisten elämästä ja tarjoavat siksi mielenkiintoisen ja monipuolisen aineiston lähisuhdeväkivallan tutkimiseen.

Tutkielmani etenee siten, että toisessa luvussa perehdytään väkivalta-käsitteen määrittelyyn, läheisissä suhteissa tapahtuvasta väkivallasta käytettäviin termeihin sekä lähisuhdeväkivaltaa selittäviin teorioihin ja selitysmalleihin. Kolmannessa luvussa perehdytään tarkemmin tämän tutkimuksen tutkimusasetelmaan ja tutkimuksen metodologisiin valintoihin. Luvussa käydään myös läpi tutkimuksen toteutusta ja tutkimusetiikkaa, eli esitellään tutkimuskysymykset, aineistoon ja aineiston analyysiin liittyvät seikat sekä käytetyt tutkimusmenetelmät. Lisäksi kolmannessa luvussa perehdytään lyhyesti blogiteksteihin ja niiden käyttöön tutkimusaineistona, minkä jälkeen siirrytään tarkastelemaan aineiston analyysia. Lopuksi tehdään yhteenvetoa tuloksista ja pohditaan johtopäätöksiä sekä tutkimuksen tekemisen prosessia.

2 Väkipalta ja erilaiset ilmenemismuodot

Tässä luvussa käsitellään väkipaltaa ja sen erilaisia ilmenemismuotoja. Luvun alussa keskitytään väkipalta-käsitteen määrittelyyn. Väkipallan määrittelyn jälkeen tutustutaan läheisissä suhteissa tapahtuvasta väkipallasta käytettäviin termeihin ja niiden selittämiseen sekä tämän tutkimuksen käsitevalintoihin. Luvun lopussa perehdytään erilaisiin lähisuhdeväkipaltaa selittäviin teorioihin ja selitysmalleihin.

2.1 Väkipallan määrittely

Suomi on aina ollut Euroopan väkipaltaisimpien maiden joukossa, ja 1960-luvun puolivälistä lähtien väkipallan käyttö Suomessa on pääsääntöisesti lisääntynyt (Purjo 2008, 18; Värri 2008, 117). Väkipaltarikollisuuden yleisyydestä saadaan tietoja pääasiassa poliisin tilastojen ja uhritutkimusten avulla. Poliisin tilastot perustuvat rikosilmoituksiin ja hälytyksiin, eli ne kertovat ainoastaan poliisille ilmoitetusta rikollisuudesta. Uhritutkimuksiin taas kerätään vastaajiksi laaja joukko kansalaisia, joilta kysytään kokemuksia rikoksen uhriksi joutumisesta. Tarkempia tietoja lähisuhdeväkipallasta ja sen yleisyydestä voidaan saada esimerkiksi haastattelututkimusten avulla. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 30-32.)

Siukola (2014, 10) toteaa, että miehiin kohdistetaan useimmiten väkipaltaa julkisissa tiloissa, kun taas läheisten tekemä väkipalta kohdistuu useimmiten naisiin ja lapsiin. Holman ym. (2005, 30) mukaan kotona tapahtuvasta väkipallasta noin 90 prosenttia kohdistuu naisiin, ja maailmanlaajuisen aineiston mukaan parisuhteessa olevista naisista 30 prosenttia on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkipaltaa, jossa tekijänä on oma kumppani (Siukola 2014, 10). Lapsiin kohdistuva väkipalta on Suomessa myös paljon luultua yleisempää, sillä vuosittain pahoinpitelyn kohteeksi joutuu tuhansia lapsia. Erään arvion mukaan vuoden aikana Suomessa 50000-610000 lasta joutuu kokemaan väkipaltaa. (Koski 1999, 22.)

Lähisuhdeväkipaltaa esiintyy kaikissa yhteiskuntaluokissa ja kulttuureissa iästä ja sukupuolesta riippumatta. Väkipalta voi ilmetä monin eri tavoin ja eri muodoissa. Se voi kohdistua omaan lapseen, puolisoon tai muuhun sukulaiseen. Tekijä voi kohdistaa väkipaltaa yhteen tai useampiin henkilöihin, ja tekijä voi olla myös itse väkipallan kohde. Lähisuhdeväkipalta voi olla kertaluontoista tai toistuvaa. Toistuessaan se voi myös muuttua ajan kanssa vakavammaksi. Erilaisilla ihmisillä voi myös olla erilaisia väkipallan riskejä, jotka voivat liittyä vaikkapa ikään, seksuaalisuuteen, sukupuoli-

identiteettiin, toimintakykyyn, kieleen tai etniseen taustaan. (Hautamäki 2013, 49; Siukola 2014, 10-11.)

Väkivalta on kahden tai useamman henkilön välinen henkilö- ja tilannekohtainen tapahtuma, johon liittyy vuorovaikutus (Purjo 2008, 21). Maailman terveysjärjestön WHO:n määritelmän mukaan väkivalta on fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista. Väkivalta voi kohdistua ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen, ihmisryhmään tai yhteisöön. Väkivalta voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen tai perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen. Pahimmillaan se voi johtaa jopa kuolemaan. WHO:n määritelmä yhdistää väkivallan itse tekoon eikä sen lopputulokseen. Tahattomat tapaukset, kuten suurin osa liikenneonnettomuuksista ja palovammoista, jäävät siis tämän määritelmän ulkopuolelle. (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi & Lozano 2006, 21.)

Sinkkonen (2008, 126) määrittelee aggressiivisuuden vihamieliseksi tunteeksi ja väkivallan vihamieliseksi teoksi. Aggressiivisuus on kaikille ihmisille ominainen piirre. Sinkkonen mukaan aggressiivisuus ei ole pelkästään kielteistä, sillä suuttuminen on myös tervettä ja inhimillistä. Aggression tunteminen ei siis ole kiellettyä, mutta se pitää oppia hallitsemaan ja kanavoimaan. Kasvun ja kehityksen kannalta on jopa tärkeää oppia kohtaamaan, käsittelemään ja hallitsemaan omaa aggressiivisuuttaan. (Purjo 2008, 20-21; Sinkkonen 2008, 126.)

Väkivallassa taas ei ole mitään myönteistä. Lyömällä ihminen yleensä osoittaa, ettei hänellä ole muita keinoja käytettävissä. (Purjo 2008, 20-21; Sinkkonen 2008, 126.) Rauta (2014, 27) uskoo, että osa ihmisistä sortuu käyttämään väkivaltaa luultavasti siksi, koska he kokevat, ettei heillä ole keinoja tulla muuten kuulluksi. Todellisuudessa vika on kuitenkin tekijän ajatusmaailmassa. Väkivallan sijaan heidän tulisikin opetella keskustelutaitoja ja etsiä muunlaisia keinoja tulla kuulluksi.

Jokaisessa parisuhteessa riidellään. On kuitenkin tärkeää huomioda, että riitely ja väkivalta ovat kaksi eri asiaa. Tavallisesti riidellessään osapuolet ovat tasavertaisia keskenään ja uskaltavat olla eri mieltä asioista. Riidellessään ihmiset purkavat erimielisyyksiään ja riitelyyn tarvitaankin aina vähintään kaksi henkilöä. Väkivaltaan taas tarvitaan vain yksi henkilö, joka alistaa kumppaninsa ja saa tämän pelkäämään sekä kokemaan olonsa uhatuksi. Väkivaltaa käyttämällä tekijä pyrkii saamaan tahtonsa läpi, sillä väkivalta aiheuttaa turvattomuutta ja herättää pelkoa väkivallan tekijää kohtaan. Pelko aiheuttaa sen, että kumppani ei voi elää normaalia elämää, koska hän joutuu jatkuvasti varomaan sanojaan ja tekojaan. (Hautamäki 2013, 49; Rauta 2014, 17.)

Rikostilastojen mukaan väkivalta ei ole pelkästään lisääntynyt, vaan se on myös muuttunut entistä raaemmaksi (Purjo 2008, 18; Värri 2008, 117). Nykyaajan väkivallantekojen aiheuttamaa järkytystä

lisää myös niiden ennakoimattomuus ja tunnekylläisyys (Värri 2008, 119). Suomessa väkivaltaiset teot tapahtuvat usein ennalta arvaamatta, ja monesti niihin liittyy myös alkoholi. Tekojen suunnitelmallisuudella ei ole vaikutusta niiden lopputulokseen, mutta harkitun teon taustalla on usein erilaisia ajatuksia kuin harkitsemattoman. Harkittuun väkivaltaan liittyy usein loukattu itsetunto, pyrkimys hallita ympäristöä väkivallalla ja kostonhalu. (Sinkkonen 2008, 130.)

Perheväkivallan tekijän tyypillisistä piirteistä keskustellaan usein julkisuudessa, vaikka useimmiten kyse on ihan tavallisista perheistä (Hautamäki 2013, 15). Kaiken ikäiset ihmiset aina lapsista vanhuksiin voivat syyllistyä väkivaltaisiin tekoihin. Väkivaltaisuutta on pidetty enemmän poikien ja nuorten miesten ongelmana, mutta myös tyttöjen ja naisten väkivaltaisuus on lisääntynyt selvästi viime vuosina. (Purjo 2008, 18; Värri 2008, 117.) Sinkkonen (2008, 127) mukaan sukupuoli on kuitenkin riskitekijä, sillä kaikissa kulttuureissa pojat ja miehet käyttävät fyysistä väkivaltaa useammin kuin tytöt ja naiset. Tilastojen mukaan myös Suomessa miehet käyttävät enemmän väkivaltaa kuin naiset. Naisten tekemät väkivaltarikokset ovat kuitenkin lisääntyneet kahden vuosikymmenen aikana Suomessa, ja nykyään suomalaisten naisvankien tekemät yleisimmät rikokset liittyvätkin usein jollain tavalla väkivaltaan. (Lattu 2008, 168-169.)

Purjon (2008, 21-22) mukaan väkivaltainen ihminen saattaa suhtautua hyväksyvästi väkivaltaan. Hän nimeää ihmisiä erottaviksi tekijöiksi yhteisten arvojen, normien ja moraalikäsitteiden sisäistämisen. Purjon mukaan ihmisiä erottaa myös heidän kykynsä kestää sosiaalisia paineita, kyky hillitä aggressioita ja muita tunteita, arvostava ja vastuullinen suhtautuminen itseä ja muita kohtaan, sekä kyky ilmaista tunteita ja ajatuksia rakentavasti. Hänen mukaansa kaikki nämä taidot ovat opittavissa. Väkivalta voi kuitenkin muuttua normaaliksi ja asennoituminen väkivaltaa kohtaan myönteisemmäksi, jos sitä näkee ja kokee ympärillään jatkuvasti. Jos ajatellaan, että lyömisessä ei ole mitään väärää, se voi muuttua osaksi vuorovaikutusta. Osa väkivaltaa kokeneista saattaa jopa pelätä käyttäytyvänsä väkivaltaisesti, vaikka ei väkivaltaa hyväksykään. (Keränen 2008, 138-139.)

2.2 Väkivalta lähisuhteissa

Lähisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta käytetään useita eri käsitteitä, joista yleisimpiä ovat perheväkivalta, parisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivalta. Kaikki kolme käsitettä kuvaavat siis läheisissä suhteissa tapahtuvaa väkivaltaa, mutta ne eroavat jonkin verran toisistaan. Väkivallan tekijän ja kohteen välinen suhde vaikuttaa siihen, mikä näistä kolmesta käsitteestä on missäkin tilanteessa sopivin. Seuraavissa kappaleissa perehdytään tarkemmin näihin lähisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa kuvaaviin käsitteisiin.

Perheväkivalta

Perheväkivalta lienee yleisin lähisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta käytetty käsite Suomessa. Perheväkivalta-käsitteessä oleellisinta on, että väkivalta tapahtuu perheen sisällä riippumatta siitä, kuka tai ketkä ovat väkivallan tekijöitä ja keneen väkivalta kohdistuu. Väkivallan tekijän ja kohteen määrittäminen saattaa olla hankalaa, koska perheen sisällä voi olla useampia väkivaltaa käyttäviä henkilöitä ja myös väkivallan kohteita voi olla useampia kuin yksi. (Eskonen 2005, 20-21.) Perheväkivallasta puhuttaessa voidaankin puhua yleisesti perheistä yksilöimättä perheenjäseniä, sillä ongelmat koskettavat koko perhettä (Laine 2005, 89).

Perheväkivallan eri muodot ovat varsin moninaisia, ja sen vakavuusaste voi vaihdella. Eskonen (2005, 20-21) kirjoittaa *öymmärtävänsä väkivallan käytön jatkumona, jonka toisessa päässä on hyvin raaka väkivalta ja toisessa päässä väkivallattomuus*. Hänen mukaansa perheväkivalta-käsite määrittelee väkivallan tapahtuvaksi perheen sisällä, mistä syystä se vaikuttaa koko perheeseen. Perheenjäsenten lisäksi väkivalta vaikuttaa kotona vallitsevaan ilmapiiriin. Väkivalta on usein toistuvaa, ja sillä on tapana muuttua vakavammaksi. Lisäksi väkivaltaan liittyy usein tietynlaisia vaiheita, muotoja ja rituaaleja, jotka toistuvat kerta toisensa jälkeen. Esimerkiksi kodin ilmapiirin kiristyminen voi ennakoita väkivaltaa. Väkivallan pelko, tilanteiden ennakointi ja arvioiminen ovatkin osa väkivaltaisessa perheessä elävien ihmisten arkea. (Husso 2003, 199.)

Parisuhdeväkivalta

Parisuhdeväkivalta-käsitteelle on keskeistä, että väkivalta tapahtuu parisuhteessa. Parisuhde määrittelee väkivallan tekijän ja kokijan välisen suhteen ottamatta kuitenkaan kantaa esimerkiksi heidän asumiseensa tai muiden perheenjäsenten olemassaoloon. (Laine 2005, 18.) Parisuhdeväkivallassa pahoinpitelijänä on oma kumppani ja tapahtumapaikkana usein oma koti. Se, että väkivallan tekijä on oma kumppani ja väkivalta tapahtuu usein omassa kodissa, tekee kokemuksesta erityisen. Väkivaltaisessa suhteessa yleensä turvalliseksi mielletty koti muuttuu usein väkivallan myötä tutusta ja turvallisesta vieraaksi, ja siihen liittyy myös erilaisia pelkoja. (Husso 2003, 196.)

Nyqvistin (2008, 159-160) mukaan Suomessa puhutaan parisuhdeväkivallasta edelleen melko perinteisten käsitteiden avulla. Väkivaltaa käsiteltäessä ei nosteta esiin tekijöiden ja kokijoiden sukupuolta, perheenjäsenten erilaista asemaa, perheen keskinäisiä valtasuhteita tai seksuaalisuuden ja väkivallan välistä yhteyttä. Kodin sisällä tapahtuvaa väkivaltaa ei myöskään määritellä aina edes väkivallaksi, eikä siihen liittyvää yhteiskunnallista näkökulmaa juurikaan huomioida.

Parisuhdeväkivalta on kuitenkin muutakin kuin pariskunnan välinen ongelma, sillä se on myös yhteiskunnallinen ja kulttuurisidonnainen ilmiö. Parisuhdeväkivalta voidaan nähdä yksilöllisten tai parisuhteeseen liittyvien ongelmien sijaan myös yhteiskunnallisena ongelmana, jonka ratkaisemiseksi tarvitaan yhteiskuntapoliittista vastuuta ja ratkaisukeinojen kehittämistä. Läheisissä suhteissa tapahtuvan väkivallan läsnäolo suljetaan kuitenkin helposti yhteiskunnallisten ja kulttuuristen kysymysten ulkopuolelle. Väkivaltaan liittyvien yhteiskunnallisten kysymysten tunnistamattomuus voi myös omalta osaltaan ylläpitää väkivaltaa. (Husso 2003, 322-326.)

Lähisuhdeväkivalta

Lähisuhdeväkivalta on väkivaltaa, jonka tekijänä on nykyinen tai entinen kumppani, perheenjäsen tai muu läheinen ihminen. Lähisuhdeväkivalta eroaa hieman muusta väkivallasta niin rikoksena, väkivallan muotona kuin kokemuksenakin, koska tällöin väkivalta tapahtuu usein kotona ja osapuolten välillä voi samanaikaisesti olla sekä tunneside että väkivaltaan ja kontrolliin perustuva valtasuhde. (Siukola 2014, 10.)

Häpeä, syyllisyys ja vaikeneminen liittyvät oleellisesti lähisuhdeväkivaltaan, ja siksi se ei aina tule viranomaisten tai muiden ulkopuolisten tietoon. Lähisuhdeväkivaltaa ei myöskään mielletä samalla tavalla rikokseksi kuin esimerkiksi tuntemattoman tekijän toiseen ihmiseen kohdistamaa väkivaltaa. (Siukola 2014, 10.) Perheen asioita, kuten lähisuhdeväkivaltaa, pidetään usein ihmisten yksityisasiaina, mikä lisää omalta osaltaan väkivaltaan liittyvää salailua. Lähisuhdeväkivallan mieltäminen yksityiseksi asiaksi vaikeuttaa myös ulkopuolisten mahdollisuuksia puuttua ongelmaan. (Holma ym. 2005, 30.)

Lähisuhdeväkivallan muuttuminen virallisen syytteen alaiseksi syyteharkintaan kuuluvaksi rikokseksi on vaikuttanut siihen, että väkivalta ei ole enää niin yksityinen asia kuin se on ollut ennen. Lakimuutos ja siihen liittyvä julkinen keskustelu ovatkin helpottaneet lähisuhdeväkivaltaan puuttumista ja erilaisten hoitomallien kehittämistä. (Holma ym. 2005, 30.)

Tutkielmani käsitevalinnat

Useissa lähisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa käsittelevissä tutkimuksissa aihetta on tutkittu parisuhdeväkivallan näkökulmasta. Parisuhdeväkivalta määrittelee väkivallan tapahtuvaksi parisuhteessa, ja se on siksi käsitteenä melko rajattu. Perheväkivallan käsitettä taas on kritisoitu siitä, että se ei määrittele väkivallan kohdetta ja tekijää, vaan ikään kuin vähättelee väkivaltaan liittyvien roolien merkitystä. Tässä tutkielmassa lähisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta käytetään käsitettä lähisuhdeväkivalta. Käsitteellä kuvataan blogitekstien kirjoittajan kohtaamaa väkivaltaa, jonka tekijä

on hänelle läheinen ihminen. Tässä tutkimuksessa ei ole lähtökohtaisesti tehty mitään erityisiä rajoituksia sen suhteen, kuka on väkivallan tekijä ja keneen väkivalta kohdistuu, tai mihin heidän välinen läheinen suhteensa perustuu.

Lähisuhdeväkivalta kuvaa mielestäni ilmiötä näistä kolmesta edellä mainitusta käsitteestä kaikkein monipuolisimmin. Lähisuhdeväkivalta huomioi väkivallan tekijän ja kohteen läheisen suhteen sekä muut heille läheiset ihmiset, joihin väkivalta voi vaikuttaa. Lähisuhdeväkivalta jättää tilaa myös sille, että ihmiset voivat olla läheisessä suhteessa toisiinsa ja heidän välillään voi olla väkivaltaa, vaikka he eivät kuuluisikaan samaan perheeseen tai olisi parisuhteessa keskenään.

Aineistoa etsiessäni perehdyin neljään lähisuhdeväkivaltaa käsittelevään blogiin, joista yksi valikoitui tutkielmani aineistoksi. Tutkielman aineistona käytetyn blogin kirjoittaja on lähisuhdeväkivallan kokija, ja lähisuhdeväkivallan tekijä on hänen oma puolisonsa. Vaikka aineistona käytetyissä blogiteksteissä on pääasiallisesti kyse parisuhdeväkivallasta, en halunnut valita kyseistä käsitettä käytettäväksi omassa tutkielmassani. Parisuhdeväkivalta ei mielestäni kuvaa riittävästi esimerkiksi sitä, miten paljon kahden aikuisen parisuhteessa olevan ihmisen välinen väkivalta voi vaikuttaa heidän itsensä lisäksi myös heidän lähipiiriinsä. Vaikutukset voivat olla hyvin merkittäviä siitä huolimatta, että lähipiiriin kuuluvat ihmiset eivät välttämättä koskaan ole joutuneet suoranaisesti todistamaan väkivaltaa.

2.3 Väkivallan erilaiset ilmenemismuodot

Lähisuhdeväkivalta voi olla hyvin monenlaista. Väkivallan ilmenemismuodoista jokainen on vahingollinen, vaikka kaikista niistä ei aina jääkään näkyviä merkkejä. Erilaisista väkivallan muodoista helpoimmin tunnistettavissa on fyysinen väkivalta, mutta väkivaltaan liittyy usein paljon muutakin kuin fyysistä väkivaltaa. (Hautamäki 2013, 50; Lehtonen & Perttu 1999, 37.) Fyysisen väkivallan lisäksi väkivalta voi olla esimerkiksi psyykkistä, henkistä tai hengellistä, lapsen tai nuoren hoidon ja huolenpidon laiminlyömistä, vanhusten kaltoinkohtelua ja taloudellista hyväksikäyttöä sekä seksuaalista väkivaltaa (Paasivirta 2013). Nyqvistin (2008, 152) mukaan väkivallan luokittelu antaa kuitenkin helposti yksipuolisen käsityksen väkivallasta ja sen luonteesta, sillä väkivallan erilaiset ilmenemismuodot liittyvät aina toisiinsa ja ne voivat vaihdella.

Väkivallalle tyypillistä on myös eskaloituminen eli muuttuminen ajan myötä vakavammaksi. Väkivaltainen käyttäytyminen voi alkaa lievestä sanoista ja teoista, mutta muuttua myöhemmin vakavaksi henkiseksi ja fyysiseksi väkivallaksi. (Hautamäki 2013, 50; Lehtonen & Perttu 1999, 37.) Väkivallan tekijän fyysinen voima ei siis ole ainoa valta-asemaan vaikuttava tekijä, vaan siihen

vaikuttavat myös psyykinen, sosiaalinen ja taloudellinen kyky käyttää valtaa läheisiin. Sosiaalisissa suhteissa väkivalta tarkoittaa sitä, että tekijä toimii oman tahtonsa mukaan kohteen mielipiteistä ja mahdollisesta vastustuksesta välittämättä. (Nygqvist 2006, 152.)

Väkivaltaan liittyy oleellisesti myös uhkaava ilmapiiri. Perheissä, joissa väkivaltaa esiintyy, perheenjäsenet ovat jatkuvasti tietoisia väkivallan mahdollisuudesta, vaikka väkivaltaa ei esiintyisikään kovin usein. Tällaisissa tilanteissa väkivallan kohteet pyrkivät omalla käytöksellään ehkäisemään väkivaltaa esimerkiksi miellyttämällä ja myötäilemällä tekijää. Muut perheenjäsenet joutuvat olemaan jatkuvasti varuillaan ja ennakoimaan mahdollista väkivaltaa tarkkailemalla tekijän käyttäytymistä ja mielialoja. Koko perheen huomio voi keskittyä tekijään ja omat tarpeet saattavat unohtua kokonaan. (Lehtonen & Perttu 1999, 44.) Uhkaavan ilmapiirin lisäksi myös varuillaan olo, kontrolli ja manipulointi ovat usein päivittäin läsnä perheissä, joissa esiintyy väkivaltaa (Flinck 2006, 53-54).

Väkivaltaa voidaan luokitella monella tapaa. Näre (2008, 195) erottelee väkivallan järjettömäksi ja järjelliseksi väkivallaksi. Erottelussa olennaisia ovat väkivaltaan liitetyt motiivit ja ympäristön asenteet. Jos väkivalta pystytään perustelemaan jollain järkevällä syyllä, sitä pidetään usein ymmärrettävämpänä kuin sellaista väkivaltaa, jolle ei pystytä löytämään mitään järkevää syytä tai selitystä. Ymmärtäminen on hyvin lähellä sallimista, ja tästä voidaankin päätellä, että väkivaltaa sallivaa asennetta on enemmän kuin osaamme ajatellakaan.

Fyysinen väkivalta

Fyysinen väkivalta voi olla esimerkiksi lyömistä, läpsimistä, potkimista, puremista, oman pahan olon purkamista särkemällä tavaroita tai lyömällä nyrkillä seinään, esineen heittämistä toista kohti, liikkumisen estämistä, kuristamista, tönimistä, kiinnipitämistä, puolison siirtämistä väkisin, hiuksista repimistä tai aseiden käyttämistä. Hautamäen (2013, 53) mukaan yleisin fyysisen väkivallan muoto on kiinnipitäminen. Seuraavaksi yleisimpiä ovat töniminen ja liikkumisen estäminen. Näiden lisäksi melko yleistä on myös lyöminen sekä puolison siirtäminen väkisin. (Hautamäki 2013, 52-53; Lehtonen & Perttu 1999, 37.)

Pahoinpitelyn aikana tekijä tekee valintoja siitä, milloin, miten ja minne hän iskunsa kohdistaa. Lähisuhdeväkivallassa tekijöiden on tutkittu kohdistavan väkivaltaa sellaisiin paikkoihin, jotka jäävät piiloon vaatteiden alle. Tekijä pyrkii siis tietoisesti välttämään väkivallan kohdistamista näkyviin paikkoihin ja sitä kautta ehkäisemään väkivallan tulemistä ilmi. Tästä voidaan päätellä, että

väkivaltaan liittyy usein myös jonkinlaista harkintaa ja suunnitelmallisuutta tekijän taholta. (Lehtonen & Perttu 1999, 49.)

Henkinen väkivalta

Yksi yleisimmistä väkivallan muodoista on henkinen väkivalta. Väkivaltainen käytös alkaa usein henkisesti väkivallalla, joka voi johtaa myöhemmin myös fyysiseen väkivaltaan. Hautamäen (2013, 54) mukaan henkisen väkivallan muodoista yleisin on hiljaa oleminen eli mykkäkoulu. Henkinen väkivalta voi hiljaa olemisen ja mykkäkoulun lisäksi olla esimerkiksi uhkailemista, esineen särkemistä tai heittämistä perheenjäsenen läsnä ollessa, katoamista, kontrollointia, puolison vanhemmuuden kritisoimista, perheenjäsenen ulkonäön tai vaatteiden kritisoimista, aseiden käsittelemistä perheenjäsenen aikana, nimittelemistä, perheen laiminlyömistä, perheenjäsenen nolaamista muiden edessä, itsemurhalla uhkailua, tahallista pelon tuottamista, huutamista, raivoamista, lemmikkieläimen vahingoittamista, perheenjäsenten vahingoittamisella uhkailua, uskonnon ja hengellisyyden arvostelua tai vähättelyä sekä veitsellä tai muulla esineellä uhkailua. (Hautamäki 2013, 54; Lehtonen & Perttu 1999, 38; Rauta 2014, 17.)

Myös kontrollointi ja rajoittaminen ovat henkistä väkivaltaa. Väkivallan tekijä voi kontrolloida toista osapuolta esimerkiksi soittelemalla ja tarkistelemalla jatkuvasti, missä hän on ja kenen kanssa. Väkivallan tekijä saattaa myös rajoittaa ystävien ja sukulaisten tapaamisia, harrastuksia tai pukeutumista. Tekijä voi myös uhkailla tekevänsä jotain itselleen tai toiselle, ellei tekijän tahtoon suostuta. Edellä mainituin keinoin kontrolloimalla väkivallan tekijä pyrkii käyttämään valtaa sekä hallitsemaan ja rajoittamaan toisen elämää. (Lehtonen & Perttu 1999, 38; Rauta 2014, 17.)

Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalinen väkivalta on yksi lähisuhdeväkivallan muoto. Siihen liittyy oleellisesti myös uhka ja pahoinpitelyn pelko. Yleisin julkisuudessa esillä oleva seksuaalisen väkivallan muoto on raiskaus. Usein virheellisesti ajatellaan, että raiskaaja ja uhri eivät yleensä tunne toisiaan ja raiskaukset tapahtuvat julkisissa paikoissa. Seksuaalista väkivaltaa tapahtuu kuitenkin paljon myös kodeissa, avio- ja avoliitoissa. Ihmiset eivät kuitenkaan välttämättä miellä parisuhteessa tapahtuvaa seksuaalista väkivaltaa väkivallaksi, koska intiimi suhde liittyy parisuhteeseen. (Lehtonen & Perttu 1999, 41; Nyqvist 2008, 161.)

Seksuaalista väkivaltaa voi olla esimerkiksi ruumiiseen tai seksuaalisuuteen viittaavat loukkaavat huomautukset, kuten puolison seksuaalinen vertaaminen muihin naisiin tai miehiin. Myös pettäminen, uhkailu uuden suhteen aloittamisella, hellyydenosoituksista tai seksistä pidättäytyminen,

puolison tarpeiden ja halujen huomiotta jättäminen, seksiin painostaminen, seksuaalinen satuttaminen tai painostaminen seksuaaliseen tekoon, pornon katseluun pakottaminen, ahdisteleminen lähentelemällä, asiaton koskettelu ja vihjailu ovat seksuaalista väkivaltaa. (Hautamäki 2013, 57; Lehtonen & Perttu 1999, 41-42; Nyqvist 2008, 132.) Hautamäen (2013, 57) mukaan yleisimpiä seksuaalisen väkivallan muotoja ovat puolison tarpeiden ja halujen huomioimatta jättäminen sekä pidättäytyminen seksistä ja hellyyden osoituksista.

Nyqvistin (2008, 147-148) haastatteleminen väkivaltaa käyttäneiden miesten mukaan väkivallan syyt liittyvät usein juuri naisten seksuaalisuuteen. Väkivaltaan tai sen uhkaan saattoi heidän mukaansa vaikuttaa keskinäinen mustasukkaisuus, naisen tapa pukeutua, naisen käyttäytyminen sosiaalisissa tilanteissa tai se, ettei nainen kiinnostunut harrastamaan seksiä miehen kanssa. Miehet saattoivat selittää omaa väkivallan käyttöönsä myös naisten uskottomuudella tai sen uhalla. Lisäksi seksistä kieltäytyminen saattoi miesten mukaan johtaa riitoihin, mustasukkaisuuteen, parisuhdeongelmiin ja jopa väkivaltaan. (Nyqvist 2008, 160.)

Taloudellinen väkivalta

Taloudellista väkivaltaa voidaan käyttää yhtenä alistamisen ja vallankäytön keinona. Sen muodoista yleisimpänä voidaan pitää rahankäytön kontrolloimista. Taloudellista väkivaltaa voi olla myös taloudellisten päätösten tekeminen keskustelematta niistä puolison kanssa sekä raha-asoiden salaaminen ja puolison rahojen käyttäminen. (Hautamäki 2013, 59.) Väkivallan kohde pyrkii yleensä välttämään riitoja ja niiden aiheuttamaa väkivaltaa. Taloudellista väkivaltaa saatetaankin hyväksyä esimerkiksi siksi, että raha-asioista saattaa syntyä riitoja ja riitely voi johtaa väkivaltaan. Joissakin tilanteissa voi tuntua helpommalta yrittää olla välittämättä rahasta, jos siten onnistuu välttelemään väkivaltaa. (Rauta 2014, 19.)

Taloudellista väkivaltaa käyttävä maksattaa usein yhteiset laskut, vuokrat ja ruuat toisella. Raudan (2014, 18) mukaan yksi selitys tälle on se, että väkivallan kohde on helpompi uhri, kun hänelle ei jää rahaa itseensä ja omaan hyvinvointiinsa. Väkivallan kohdetta on helpompi kontrolloida, kun hänellä ei ole varaa liikkua autolla tai muilla kulkuvälineillä. Näiden lisäksi myös suhteesta irrottautuminen ja eroaminen on vaikeampaa ilman rahaa. (Lehtonen & Perttu 1999, 42; Rauta 2014, 18.)

Taloudellinen väkivalta voi olla myös sellaista, että väkivallan tekijä ottaa hoitaakseen kaikki perheen raha-asiat niin, ettei toisella osapuolella ole käytössään rahaa, vaan hän joutuu pyytämään sitä joka kerta erikseen. Taloudellisen väkivallan kohde saattaa myös joutua selvittämään rahan käyttöönsä

esimerkiksi esittämällä toisella kuitteja menoistaan. Tällaista taloudellista kontrollia voi esiintyä siitä huolimatta, että molemmat tienaisivat itse rahansa. (Lehtonen & Perttu 1999, 43.)

Iäkkäät ihmiset joutuvat helpoimmin taloudellisen hyväksikäytön ja väkivallan kohteeksi. Erityisesti omat lapset tai muut sukulaiset yrittävät usein hyötyä iäkkäiden läheistensä varoista. Näissä tilanteissa auttaminen voi olla poikkeuksellisen haastavaa, koska vanhat ihmiset pyrkivät usein salaamaan kohtaamaansa taloudellista väkivaltaa, jos tekijä on joku heille läheinen ihminen. (Lehtonen & Perttu 1999, 43.)

Lapsiin kohdistuva väkivalta

Parisuhdeväkivallasta suuri osa tapahtuu lapsiperheissä, jolloin myös lapset joutuvat kokemaan väkivaltaa. Lapsiin kohdistuvan väkivallan muodot ovat hyvin samankaltaisia kuin aikuisiin kohdistuvassa väkivallassa. Lapsiin kohdistuva väkivalta voi olla esimerkiksi fyysistä, psyykkistä tai seksuaalista. Väkivalta voi ilmetä huutamisena, raivoamisena ja nimittelynä tai fyysisenä väkivaltana, kuten kovakouraisena käsittelynä, tukistamisena, luunapin antamisena, läimäisemisenä ja ravisteluna. Lapsiin kohdistuva väkivalta voi olla myös lapsen hoidon laiminlyömistä. (Hautamäki 2013, 60; Lattu 2008, 182.) Lapsiin kohdistuva väkivalta voi olla myös osa puolisoon kohdistuvaa väkivaltaa, sillä väkivallan tekijä saattaa pyrkiä satuttamaan puolisoaan kohdistamalla väkivaltaa tai sen uhkaa lapsiin. (Lehtonen & Perttu 1999, 92-94.)

Lapset kokevat väkivaltaa paljon laajemmin kuin usein oletetaan. Lapsiin kohdistuva väkivalta liitetään usein puutteelliseen vanhemmuuteen, köyhyyteen sekä ympäristön ja tuen puutteeseen. Vaikka lapset eivät näkisikään tilanteita, joissa väkivaltaa esiintyy, voivat he kuulla esimerkiksi pahoinpitelyn ääniä, itkua ja huutoa sekä nähdä mustelmia ja ruhjeita. Lapset myös vaistoavat kodin kireän ja jännittyneen ilmapiirin, mistä he osaavat päätellä, että jokin on vialla. (Lehtonen & Perttu 1999, 99.)

Väkivaltaa kokenut vanhempi saattaa myös reagoida kokemaansa väkivaltaan olemalla väkivaltainen lapsiaan kohtaan. Väkivaltaan liittyy silloin usein vanhemman väsymys ja stressi. Nämä tekijät eivät kuitenkaan oikeuta käyttämään väkivaltaa. (Lehtonen & Perttu 1999, 92-94.) Latun (2008, 182-183) naisten tekemää väkivaltaa käsittelevän tutkimuksen mukaan toiseksi yleisin väkivallan muoto parisuhdeväkivallan jälkeen oli naisten omiin lapsiinsa kohdistama väkivalta. Lapsiin kohdistuvan väkivallan syiksi naiset nimesivät väsymyksen ja väkivallan käytön kasvatusmenetelmänä.

Latun (2008, 182-183) tutkimukseen osallistuneet naiset kertoivat lapsiin kohdistuvan väkivallan tapahtuneen useimmiten perheen kotona niin, ettei muita aikuisia ollut paikalla. Lapsiin kohdistuvan

väkivallan tekijät tunsivat asiasta syyllisyyttä ja häpeää. Oman lapsen pahoinpitely onkin usein tekijälle hyvin ahdistava ja häpeällinen asia. Tekijät myös miettivät ja pelkäsivät väkivallan vaikutuksia lapseen ja olivat huolissaan sen aiheuttamista psyykkisistä ja fyysisistä vammoista. Lapselle aiheutuneiden seurausten lisäksi naiset pelkäsivät myös väkivallan ilmitulon mahdollisia seurauksia esimerkiksi sosiaaliviranomaisten taholta.

Tämänkin tutkielman aineistossa väkivalta alkaa lievästä fyysisestä väkivallasta, mutta muuttuu suhteen edetessä vakavammaksi ja monimuotoisemmaksi. Monia edellä mainittuja lähisuhdeväkivallalle tyypillisiä piirteitä voidaan tunnistaa myös blogikirjoituksista. Aineiston analyysissä perehdytään blogikirjoitusten avulla erilaisiin lähisuhdeväkivallan muotoihin, kuten fyysiseen, henkiseen ja seksuaaliseen väkivaltaan. Aineistoa analysoidessani kiinnitin erityistä huomiota siihen, kuinka vaikeaa näitä väkivallan erilaisia muotoja on erotella toisistaan. Esimerkiksi fyysinen tai seksuaalinen väkivalta voi samanaikaisesti sisältää myös henkistä väkivaltaa, ja väkivallan eri muodot kietoutuvat tiiviisti toisiinsa.

Väkivallan seurauksia

Tutkielmani analyysi-osuudessa en mainittavasti perehdy väkivallan aiheuttamiin seurauksiin. Väkivallan henkiset ja fyysiset seuraukset ovat kuitenkin olennainen osa lähisuhdeväkivaltaa ja siihen liittyviä kokemuksia, joten niihin perehtyminen tutkielman teoreettisessa osuudessa on siksi tarpeen. Lähisuhdeväkivallasta kirjoittaminen ilman minkäänlaista mainintaa väkivallan aiheuttamista seurauksista jättäisi tutkielmastani jotain oleellista puuttumaan. Ilmiöön liittyvän kokonaiskuvan muodostamisen kannalta on siis äärimmäisen tärkeää kiinnittää huomiota myös väkivallan seurauksiin.

Väkivalta aiheuttaa monenlaisia fyysisiä ja psyykkisiä seurauksia. Väkivallan aiheuttamia fyysisiä seurauksia ovat esimerkiksi luunmurtumat, ruhjeet, mustelmat, palovammat, halvaantuminen, sisäelinten vammat, keskenmeno ja jopa kuolema. (Hautamäki 2013, 68.) Väkivalta ei aina johda vammautumiseen tai kuolemaan, mutta se aiheuttaa olennaista räsitystä yksilöille, perheille, yhteisöille tai terveydenhuoltojärjestelmälle. Monet väkivallan muodot aiheuttavat fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia, vaikka ne eivät johtaisikaan loukkaantumiseen, vammautumiseen tai kuolemaan. Väkivallan aiheuttamat seuraukset ovatkin hyvin moninaisia, ja ne voivat kestää vuosia (Krug ym. 2006, 22).

Väkivallan kokeminen on aina traumaattista, ja se aiheuttaa kokijalle myös henkisiä seuraamuksia. Lähisuhdeväkivallassa erityisen traumaattista on se, että lähisuhdeväkivalta tapahtuu usein

turvalliseksi miellettyssä paikassa kuten kotona, ja tekijä on uhrille läheinen ihminen. Väkipalta vaikuttaa uhrin itsetuntoon ja aiheuttaa monenlaisia tunteita kuten arkuutta, pelkoa, masennusta, häpeää, syyllisyyttä, unettomuutta, päänsärkyä ja levottomuutta. (Hautamäki 2013, 67; Lehtonen & Perttu 1999, 20-21; Lehtonen & Perttu 1999, 39; Ronkainen 2002, 214.)

Kosken (1999, 69) mukaan perheväkivallan kokeminen on niin traumaattista, että väkivaltaiset muistot voivat ahdistaa vielä pitkään väkivallan päättymisen jälkeen, etenkin jos väkivallan kohde ei ole pystynyt kunnolla käsittelemään kokemaansa. Myös uusien ihmissuhteiden aloittaminen voi tuntua vaikealta tai jopa mahdottomalta. Fyysisten ja henkisten seurausten lisäksi lähisuhdeväkipalta saattaa aiheuttaa myös muunlaisia ongelmia, kuten päihde- ja mielenterveysongelmia (Hautamäki 2013, 68).

Väkivallan seuraukset ovat hyvin samankaltaisia niin lapsilla kuin aikuisillakin. Väkipalta uhkaa lapsen terveyttä ja hyvinvointia. Sen vaikutukset voivat näkyä lasten käyttäytymishäiriöinä, mukautumisena, ylikiltteytenä, masennuksena, aggressioiden lisääntymisenä, pelkona ja ahdistuneisuutena. Väkipaltta kokeneen lapsen sosiaaliset taidot ja selviytyminen sekä verbaliset, kognitiiviset ja motoriset kyvyt voivat olla muita lapsia heikommalla tasolla. Lapsen sukupuoli, ikä, kehitysvaihe ja hänen roolinsa perheessä vaikuttavat siihen, miten lapsi reagoi kohtaamaansa väkipaltta. (Lehtonen & Perttu 1999, 99-100.) Lapset syyttävät usein itseään vanhempien välisestä väkivallasta. He voivat myös yrittää ottaa vastuuta muiden perheenjäsenten, kuten vanhempien tai sisarusten suojelemisesta, ja he voivat kokea syyllisyyttä, jos eivät onnistukaan suojelemaan heitä. (Lehtonen & Perttu 1999, 101.)

2.4 Väkipallan teorit ja selitysmallit

Erilaiset teorit ja selitysmallit sekä erilaisten ilmiöiden selittäminen ovat oleellinen osa tutkimuksen tekemistä. Yksi tutkielmani tehtävistä on perehtyä siihen, miten lähisuhdeväkipaltta selitetään tutkimuksen aineistossa. Lähisuhdeväkipaltta on selitetty erilaisten teorioiden ja selitysmallien avulla myös aikaisemmissa tutkimuksissa. Seuraavassa perehdyn siihen, mitä selittäviä tekijöitä lähisuhdeväkipallan taustalta voi löytyä. Vaikka mainitsemistani teorioista ja selitysmalleista läheskään kaikki eivät liity suoranaisesti tutkielmani aineistoon, niihin perehtyminen on tärkeää lähisuhdeväkipallan ymmärtämisen kannalta.

Väkipallan syitä on etsitty niin geeneistä, aivoista, asuinympäristöistä kuin yhteiskunnallisista olosuhteistakin (Purjo 2008, 20-21). Väkipaltaisuutta voidaan tarkastella eri näkökulmista, kuten poikkeavuutena, sairautena, häiriönä tai rikoksena. Lähisuhdeväkipaltta on pyritty selittämään

erilaisten tutkimusten, teorioiden ja käytännön havaintojen avulla. Erilaisiin selitystapoihin ovat vaikuttaneet esimerkiksi käytetyt tutkimusmenetelmät, ajattelutavat ja kulttuurit. (Ajo ym. 2005, 12-13; Lehtonen & Perttu 1999, 25.)

Selitysmallista riippuen väkivaltaa voidaan selittää ulkoisilla tai sisäisillä tekijöillä. Ulkoisina tekijöinä voidaan pitää ympäristöön, kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyviä tekijöitä. Vaihtoehtoisesti väkivallan voidaan nähdä liittyvän sisäisiin tekijöihin, kuten ihmisen psyykkiseen toimintaan liittyvänä, jolloin siihen voivat vaikuttaa esimerkiksi tekijän ominaisuudet ja menneisyys. Lisäksi lähisuhdeväkivaltaan vaikuttavat oleellisesti ihmisten väliset vuorovaikutussuhteet. Uusimpien teorioiden mukaan lähisuhdeväkivaltaa tarkastellaan monimuotoisena ilmiönä, johon vaikuttavat monet eri tekijät. (Ajo ym. 2005, 12-13.) Seuraavaksi käyn läpi erilaisia lähisuhdeväkivaltaa selittäviä teorioita ja selitysmalleja yksilön, vuorovaikutuksen ja rakenteiden näkökulmasta.

Yksilönäkökulma

Varhaisen 1900-luvun tutkimuksen aikaan väkivaltaa selittäviä syitä etsittiin yksilön psykopatologiasta. Selitysmalli perustui vaimojensa pahoinpitelyistä vangituille miehille tehtyihin tutkimuksiin, joiden johtopäätösten mukaan pahoinpitelijöillä oli joko patologinen persoonallisuus tai jokin psykiatrinen sairaus. (Lehtonen & Perttu 1999, 25.) Holman ym. (2005, 31-32) mukaan väkivalta ei kuitenkaan ole osoitus tekijän persoonallisuushäiriöstä, sillä useimmat väkivaltaan syyllistyneistä eivät kärsi mielenterveysongelmista.

Psykologisiin teorioihin liittyvässä tutkimuksessa taas pyritään selvittämään uhrin ja tekijän ominaisuuksia, taustoja ja lapsuuden kokemuksia (Niemi-Kiesiläinen 2004, 30). Eräissä fyysisiin ja fysiologisiin ominaisuuksiin perustuvissa selitysmalleissa on kiinnitetty huomiota parisuhdeväkivallan sukupuolittuneeseen luonteeseen, ja väkivallan käyttöä on selitetty esimerkiksi miesten naisia suuremmalla testosteronipitoisuudella. Lisäksi selitystä on pyritty löytämään muun muassa aineenvaihdunnan häiriöistä, geeniperimästä, psyykkisestä sairaudesta tai poikkeavuudesta. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 48.)

Perinteiset psykologiset teoriat lähestyvät siis väkivaltaa yksilöpsykologisena ilmiönä, jonka mukaan väkivalta johtuu yksilön sisäisistä prosesseista ja ongelmista. Hoidossa ensisijaista on psyykkisten rakenteiden korjaaminen, koska väkivalta nähdään psyykkensisäisenä ongelmana. Näiden teorioiden mukaan väkivaltainen käyttäytyminen nähdään siis oireena eikä ratkaisua vaativana ongelmana. (Ajo ym. 2005, 13.)

Biologiset selitysmallit taas perustuvat geeneihin. Geenit siirtyvät sukupolvelta toiselle taatakseen lajin elinvoimaisuuden ja jatkuvuuden. Esimerkiksi aggressiivisuus on siis osa ihmisen geeniperimää, ja se saattaa aiheuttaa väkivaltaista käytöstä ihmisen kokiessa uhkaa. 1900-luvun alussa biologit ja psykologit pyrkivätkin yhdistämään perinnöllisyystiedettä ja häiriökäyttäytymistä. Nämä selitykset kuitenkin hylättiin myöhemmin, koska niissä ei huomioitu lainkaan ympäristön ja sosiaalisten tekijöiden vaikutusta käyttäytymiseen. (Lehtonen & Perttu 1999, 25-26.)

Vuorovaikutusnäkökulma

Sosiaalipsykologisten eli interaktionististen mallien mukaan väkivaltaiseen käyttäytymiseen vaikuttaa yksilön, viiteryhmien ja yhteiskunnan välinen vuorovaikutus. Koska ihmiset reagoivat eri tavoin erilaisiin stressitekijöihin, yksilön käyttäytymistä tulee tarkastella myös sosiaalisessa kontekstissa. Yhteiskunnan ja ihmissuhteiden lisäksi myös yksilön oma kehityshistoria ja elämänhallinnan taso vaikuttavat siihen, käyttäytyykö ihminen väkivaltaisesti vai pystyykö hän löytämään vaihtoehtoisia toimintatapoja. Väkivaltaista käyttäytymistä tutkittaessa tulee siis yksilön lisäksi huomioida myös vuorovaikutus, sosiaalinen konteksti, yksilön kehitys ja elämänhistoria. Kehityopsykologisen näkemyksen mukaan yksilön tapa reagoida asioihin on opittu taipumus, joka perustuu kokemuksiin. Tämän näkemyksen mukaan väkivallan käyttö voi liittyä lapsuuden kokemusten aiheuttamaan persoonallisuuden häiriöön, jota voidaan hoitaa psykoterapian avulla. (Lehtonen & Perttu 1999, 29-30.)

Väkivaltaan liitetty psykoanalyttinen suuntaus perustui Freudin teoriaan naisen seksuaalisuudesta. Freud ei suoranaisesti perehtynyt väkivaltaan, vaikka hän pohtikin nykyään väkivaltaisena pidettävää käytöstä lapsia kohtaan. Psykoanalyttisten teorioiden vaikutuksesta parisuhdeväkivallan uhreja alettiin ohjata terapiaan. Etenkin 1930-luvun Yhdysvalloissa uhrien terapiassa keskityttiin uhrin psyyken analysointiin. Lisäksi terapiassa pyrittiin selvittämään syitä siihen, mikä sai uhrin hakeutumaan elämäntilanteeseensa ja myötävaikuttamaan pahoinpitelyihin. Myös sosiaaliviranomaiset painottivat väkivallan kohteen roolia pahoinpitelyn aiheuttajana. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 50.)

Uudemmissa psykoanalyttisissa teorioissa aikuisiän väkivaltakäyttäytymisen nähdään johtuvan varhaislapsuudessa tapahtuneesta virheellisestä irrottautumisprosessista, joka heijastuu alitajunnasta aikuisiän käyttäytymiseen. Esimerkiksi feministiset psykoanalyttikot ovat korostaneet poikien ja tyttöjen erilaista samaistumis- ja erottautumisprosessia ja sen merkitystä. Psykoanalyttisen tutkimuksen mukaan miehen identiteetti perustuu erottautumiselle äidistä. Mies voi kokea läheisyyden uhkana ja saattaa sen vuoksi reagoida siihen väkivallalla. Psykoanalyttisen suuntauksen

mukaan väkivaltaiset miehet ovat hyvin riippuvaisia vaimoistaan. Riippuvuus ja läheisyys voivat aiheuttaa ahdistusta ja ristiriitoja, mikä voi johtaa väkivaltaan. Naiset taas kehittyvät samaistumalla äitiin ja kokevat siksi läheisyyden turvallisena ja eron uhkaavana. Koska nainen kokee eron uhkaavana, saattaa jopa väkivallan uhrina oleminen tuntua paremmalta vaihtoehdolta kuin eroaminen. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 50-51.)

Yhteiskunnallinen näkökulma

1970-luvulla kehittyneessä sosiokulttuurisessa teoriassa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tarkastellaan miehisen vallan, väkivallan ja perhesuhteisiin liittyvien normien sekä asenteiden näkökulmasta. Myös siinä kiinnitetään huomiota yksilön kulttuuritaustaan ja sen merkitykseen. Sosiokulttuuristen ja feminististen teorioiden mukaan yhteiskunnassa vallitseva miesten ja naisten epätasa-arvoinen valtasuhde aiheuttaa väkivaltaa. Tutkimusten mukaan sosiaaliset normit vaikuttavat naisiin kohdistuvaan väkivaltaan, koska ne suosivat miesten etuoikeuksia ja määräysvaltaa. Tämän teorian mukaan väkivaltaa käyttävät miehet uskovat olevansa oikeutettuja käyttämään ylivaltaa naisiaan kohtaan. Lisäksi väkivaltaista käyttäytymistä edesauttaa myös se, että yhteiskunta hyväksyy nämä normit. (Lehtonen & Perttu 1999, 28.)

Yksilöllisten ominaisuuksien ja käyttäytymisen lisäksi väkivallan käyttö kertoo siis myös yhteiskunnallisesta tilanteesta (Värri 2008, 119). Yhteiskunnallista tilannetta pidetäänkin yhtenä väkivaltaa selittävänä tekijänä. Esimerkiksi työttömyyden lisääntyminen ja lama voivat heikentää perheen taloudellista tilannetta ja elintasoa, mikä taas voi johtaa erilaisiin ongelmiin, kuten syrjäytymiseen ja väkivaltaan. (Laine 2005, 88.) Yleisellä talous- ja hyvinvointipolitiikalla, kuten työllisyydellä, toimeentulolla ja syrjäytymisellä voi siis olla vaikutusta myös väkivaltaan (Siukola 2014, 22).

Parisuhdeväkivallasta on keskusteltu paljon alempien yhteiskuntaluokkien ongelmana. Tutkimustulosten mukaan parisuhdeväkivaltaa esiintyy kuitenkin kaikissa yhteiskunta- ja tuloluokissa koulutustasosta ja työmarkkina-asemasta riippumatta. (Heiskanen & Piispa 1998.) Joidenkin tutkijoiden mukaan väkivaltaa on muita vähemmän korkeasti koulutetuissa ja hyvätulolisissa perheissä, ja virallisista tilastoista löytyykin enemmän alempiin tuloluokkiin kuuluvia. Tämä johtuu kuitenkin siitä, että parempiin tuloluokkiin kuuluvat eivät hae apua ongelmiinsa viranomaislaholta vaan esimerkiksi yksityisiltä lääkäreiltä ja psykiatreilta. (Poutanen, Schulman & Tukiainen 1997.)

Sosiaalisen oppimisen teoria ja lapsuudenkokemukset

Tietty toimintamallit opitaan jo lapsena, minkä vuoksi erilaiset ongelmien ratkaisumallit voivat siirtyä sukupolvelta toiselle (Koski 1999, 8). Valitettavan usein väkivaltainen ongelmanratkaisumalli siirtyy lapsuudessaan väkivaltaa kokeneen lapsen elämään hänen kasvaessaan aikuiseksi. Näin käy etenkin silloin, kun mallia muunlaiseen ongelmanratkaisuun ei ole saatu. (Purjo 2008, 22.) Lapsuudessa alkaneen ja nuoruudessa jatkuneen väkivallan käytön voidaankin Purjon (2008, 22) mukaan ennustaa jatkuvan myös aikuisuudessa.

Väkivaltaisessa perheessä lapset oppivat elämään varuillaan, kantamaan vastuuta ja kehittämään erilaisia selviytymisstrategioita. Varuillaan olo, kontrolli ja manipulointi ovat päivittäin läsnä perheissä, joissa käytetään väkivaltaa. Erilaiset ongelmat ja ristiriidat vanhempien välisessä suhteessa vaikuttavat siihen, että myös lapsen saama vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisumalli vääristyy. Perheväkivallan kokeminen, lapsuudessa opittu vääristynyt perhemalli ja väkivallasta vaikeneminen voivatkin edesauttaa väkivallan siirtymistä omaan parisuhteeseen sekä periytymistä sukupolvelta toiselle. (Flinck 2006, 53-54; Husso 2003, 17.)

Suomessa vuonna 1998 valmistuneessa naisiin kohdistuvan väkivallan yleisyystutkimuksessa öUsko, toivo, hakkausö vältetään sitoutumista johonkin ennalta määritellyyn parisuhdeväkivaltateoriaan. Kyseisessä tutkimuksessa hyödynnetään kuitenkin sosiaalisen oppimisen teoriaa, jonka mukaan väkivaltainen käyttäytyminen voidaan oppia perhepiirissä ja se voi periytyä sukupolvelta toiselle. (Heiskanen & Piispa 1998; Lehtonen & Perttu 1999, 30; Niemi-Kiesiläinen 2004, 30.) Latun (2008, 176) tutkimukseen osallistuneista väkivaltaa käyttäneistä naisista moni oli kokenut väkivaltaa ja hyväksikäyttöä jo omassa lapsuudessaan. Osa heistä selittikin omaa väkivaltaisuuttaan lapsuuden kokemuksillaan. Nämä naiset kertoivat väkivallan johtuvan lapsuusajan traumojen aktivoitumisesta sekä niiden kovettavasta vaikutuksesta.

Osa väkivaltaa käyttävistä on siis kokenut väkivaltaa myös omassa lapsuuden perheessään. Sosiaalisessa oppimisessa painotetaan nimenomaan lapsuudessa koetun väkivallan merkitystä ja sen vaikutuksia käyttäytymiseen. Sosiaalisen oppimisen mallin mukaan väkivalta on ongelmanratkaisumenetelmä, joka voidaan oppia havainnoimalla muiden ihmisten käyttäytymistä. Mallioppiminen vahvistuu erityisesti silloin, jos opitaan että väkivaltaisesta käyttäytymisestä voi olla hyötyä. Lapsuudessaan väkivaltaa kokeneet saattavat myös pitää väkivaltaa hyväksyttävänä tapana ratkaista asioita. (Lehtonen & Perttu 1999, 30.)

Myös Sinkkosen (2008, 127-131) mukaan väkivaltaongelmat liittyvät usein lapsuudenkokemuksiin ja vuorovaikutusongelmiin. Hänen mukaansa eräs vaikeasti ja impulsiivisesti väkivaltainen ryhmä

koostuu varhaislapsuudessaan pitkäkestoista ja vaikea-asteista kaltoinkohtelua, hoidon laiminlyöntejä ja pahoinpitelyjä kokeneista ihmisistä. Esimerkiksi varhainen traumatisoituminen voi Sinkkosen mukaan haitata vauvan keskushermoston kehitystä, ja lapsuudessa saadun hoivan laatu voi heijastua aivojen kehitykseen. Mitä vakavamman väkivallan kohteeksi ihminen on lapsuudessaan joutunut, sen todennäköisempää on, että hän käyttää väkivaltaa. Sinkkosen mukaan parasta väkivallan ehkäisyä onkin runsaasti rakkautta ja riittävästi rajoja sisältävän kasvuympäristön tarjoaminen lapselle.

Kaikki lapsuudessaan väkivaltaa kokeneet eivät kuitenkaan aikuisena käyttäydy väkivaltaisesti. Ihmiset voivat itse vahvistaa omaa väkivaltaista käyttäytymistään huomatessaan saavuttavansa sen avulla haluamiaan asioita. Tästä huolimatta yli puolet lapsuudessaan väkivaltaa kokeneista ei toista väkivaltaa omissa suhteissaan (Flinck 2006, 54; Husso 2003, 17; Lehtonen & Perttu 1999, 30.) Myös väkivallan uhri voi oppia hyväksymään häneen kohdistettua väkivaltaa vastaavalla tavalla. Lapsuudessa väkivaltaa kokeneilla on siis myös itsellään suuri riski joutua väkivallan kohteeksi myöhemmin elämässään. (Lehtonen & Perttu 1999, 30; Lehtonen & Perttu 1999, 101.)

Tilannekohtaiset tekijät

Psykososiaalisessa mallissa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa pyritään ymmärtämään tutkimalla perheeseen ja perherakenteeseen vaikuttavia tilannekohtaisia tekijöitä. Tämän mallin mukaan väkivaltaa voivat aiheuttaa esimerkiksi stressitilanteet, kuten työttömyys, pienet tulot tai muutokset perheessä. Tutkimusten mukaan eniten erimielisyyksiä perheissä aiheuttavat esimerkiksi raha, taloudenhoito, harrastukset, seksi ja lapset. (Lehtonen & Perttu 1999, 27.)

Tilannekohtaiset teoriat nostavat esiin myös alkoholin ja muiden päihteiden käytön. Vaikka monet ihmiset muuttuvat aggressiivisiksi nautittuaan alkoholia, ei enemmistö kuitenkaan käyttäydy väkivaltaisesti alkoholia juotuaan. Lisäksi sellaisetkin ihmiset käyttävät väkivaltaa, jotka eivät käytä ollenkaan alkoholia. Tämän vuoksi alkoholia ei voida yksinään pitää väkivaltaa aiheuttavana tekijänä, vaikka se saattaakin joidenkin ihmisten kohdalla lisätä riskiä käyttäytyä väkivaltaisesti. (Lehtonen & Perttu 1999, 27-28.)

Väkivallan selittäminen alkoholinkäytöllä on yksi biologisiin ja psykologisiin selityksiin viittaava tapa selittää väkivaltaa. Tekijän alkoholinkäytön ja väkivallan onkin osoitettu liittyvän toisiinsa, vaikka osa parisuhdeväkivaltaa käyttäneistä ei alkoholia käytäkään. (Heiskanen & Piispa 1998.) Myös tilastojen mukaan runsas alkoholinkäyttö, humala ja väkivalta liittyvät yhteen. Alkoholi ei kuitenkaan yksinään aiheuta tai selitä väkivaltaa. Alkoholin ja lähisuhdeväkivallan yhteyttä

tarkasteltaessa tuleekin kiinnittää huomiota esimerkiksi alkoholin vaikutuksiin yksilötasolla ja muihin yksilöllisiin tekijöihin, tilannetekijöihin, sekä yhteiskunnan kulttuurisiin ja sosiaalisiin tekijöihin. (Siukola 2014, 21.)

Yksilötasolla alkoholi lisää väkivallan riskiä, koska se vähentää estoja, voimistaa tunnereaktioita sekä heikentää harkintakykyä, käyttäytymisen hallintaa ja tekojen seurausten ennakoimista. Lähisuhteissa alkoholin käyttö voi aiheuttaa ja kärjistää erimielisyyksiä, vähentää perheen arjesta ja taloudesta huolehtimista, sekä aiheuttaa tyytymättömyyttä parisuhteeseen. Väkivaltakokemukset voivat toisaalta myös lisätä alkoholin käyttöä. Lisäksi ympäröivä yhteisö ja yhteiskunta voivat lisätä väkivallan riskiä esimerkiksi suosimalla humalajuomista, suhtautumalla sallivasti sen aiheuttamaan häiriökäyttäytymiseen sekä hyväksymällä humalan väkivallan selitykseksi. Alkoholin saatavuuteen ja käyttöön liittyvät lait, normit ja politiikka vaikuttavat alkoholinkäyttöön sekä väkivallan riskiin. (Siukola 2014, 21.)

Alkoholinkäyttö voi vaikuttaa väkivaltaisuuteen monella tapaa. Ei ole olemassa mitään yksiselitteistä todistetta sille, että alkoholinkäyttö aiheuttaa väkivaltaa. On myös täysin mahdollista, että väkivaltainen käyttäytyminen aiheuttaakin juomista. Alkoholinkäyttö johtaa kuitenkin usein oman väkivaltaisuuden kieltämiseen tai vähättelyyn, jos tekijä on ollut humalassa. Alkoholin vaikutus ei kuitenkaan tee tekoa oikeutetuksi, eikä sen osuutta tule vähätellä, sillä jokainen meistä on vastuussa itsestään ja omasta juomisestaan myös ollessaan päihtynyt. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 49-50.)

Väkivaltaisuus ja päihteiden käyttö ovat kuitenkin kaksi eri ongelmaa. Päihdeongelmainen ihminen voi käyttäytyä väkivaltaisesti myös ollessaan selvänä. Päihteiden käytön vähentäminen voi joissakin tapauksissa vähentää väkivaltaa, mutta väkivalta ei välttämättä lopu vaikka päihteiden käyttö loppuisikin. Lisäksi päihteiden käyttö saattaa myös lisätä väkivallan kohteeksi joutumisen riskiä. (Lehtonen & Perttu 1999, 49.)

Väkivaltaa esiintyy kaikissa sosiaaliluokissa, vaikka sitä pidetään usein alempien tuloluokkien ongelmana. Erilaiset ongelmatilanteet, kuten terveydelliset-, ihmissuhde- ja asumisongelmat aiheuttavat stressiä ja voivat hankaloittaa parisuhdetta. Myös arjen kiireisyys vaikuttaa siihen, että ihmisillä ei ole riittävästi aikaa ja voimavaroja parisuhteen hoitamiseen. Erilaiset olosuhteisiin ja elämäntilanteisiin liittyvät tekijät kuten työttömyys, stressi ja erotilanteet voivat siis omalta osaltaan lisätä väkivallan riskiä. (Flinck 2006, 61.)

Vaikka väkivaltaa esiintyykin kaikissa tuloluokissa, se tulee kuitenkin helpommin viranomaisten tietoon alemman tuloluokan perheissä. Tämä johtuu siitä, ettei näillä perheillä ole taloudellisia resursseja käyttää yksityisiä palveluita, joten he turvautuvat apua hakiessaan useammin julkisiin

sosiaali- ja terveyspalveluihin. Alempaan tuloluokkaan kuuluvilla perheillä on muutenkin pienemmät resurssit salata väkivaltaa, mikä vaikuttaa omalta osaltaan siihen, että väkivalta tulee helpommin viranomaisten tietoon. (Lehtonen & Perttu 1999, 46-47.)

Perheväkivaltaan liitetään usein moniongelmaisuutta, jolloin samassa perheessä voi olla samanaikaisesti useita ongelmia, kuten työttömyyttä ja päihde- ja mielenterveysongelmia. Ongelmien kasautuessa ihmiset turvautuvat helpommin väkivaltaan, kun he eivät osaa tai kykene selviytymään vaikeista tilanteista. Väkivalta on monimuotoinen ongelma, johon ei ole olemassa yhtä ratkaisukeinoa. Se voi olla muiden ongelmien syy tai seuraus. Väkivaltaa käsiteltäessä onkin siksi syytä huomioida laajemmin ihmisten välisiä suhteita ja elämäntilannetta. (Laine 2005, 89.)

Lapsiin kohdistuvan väkivallan selitystapoja

Lapsiin kohdistuvan väkivallan selittämisessä on joitakin eroja aikuisiin kohdistuvaan väkivaltaan verrattuna. Lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa selitetään usein väsymyksellä. Latun (2008, 184-185) tutkimukseen osallistuneet lapsiaan kohtaan väkivaltaisesti käyttäytyneet naiset kertoivat väsymyksen johtuvan usein vaikeasta elämäntilanteesta, raskaasta vastuusta tai lapsen itkuisuudesta. Joissain tapauksissa väsymykseen voi liittyä myös päihteiden käyttöä tai vieroitusoireita. Väsymyksen kuvataan usein liittyvän joko raskaaseen ohimenevään elämänvaiheeseen tai masennukseen, johon voi liittyä myös itseen ja lapseen kohdistuvaa vihan tunnetta. Lapsiaan pahoinpitelevät äidit ovat usein itse kokeneet väkivaltaa omassa lapsuudessaan tai parisuhteessaan. (Lattu 2008, 184-185.)

Lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa selitetään myös kurittamisella, millä tarkoitetaan lasten fyysistä rankaisemista. Osa kuritusväkivaltaa käyttävistä vanhemmista pitää sitä hyväksyttävänä, koska motiivina on kasvatus. Kuritusväkivaltaa käyttävät ihmiset saattavat eritellä teot hyväksyttäviin ja ei hyväksyttäviin. Esimerkiksi tukistaminen ja luunapin antaminen voidaan hyväksyä, mutta lyömistä ei. (Lattu 2008, 186-187.) Suomen rikoslain mukaan lapsen fyysinen pahoinpitely ja laiminlyönti kuuluvat kuitenkin pahoinpitelyrikoksiin, ja ne on lailla kielletty. (Rikoslaki 19.12.1889/39, 21:5.)

Lasta voidaan käyttää myös väkivallan välineenä. Hautamäen (2013, 61) mukaan yleisin muoto lasten käyttämisessä väkivallan välineenä on väkivallan kohteen haukkuminen lasten kuullen. Muita yleisiä keinoja ovat uhkailu lasten huoltajuuden menettämisen tai lasten vahingoittamisen avulla. Lisäksi lasta voidaan esimerkiksi yrittää manipuloida toista vanhempaa vastaan, kontrolloida ja välittää kielteisiä viestejä lasten kautta. Väkivalta voi jatkua lapsen välityksellä, vaikka vanhemmat olisivat eronneet.

Väkivallan tekijä saattaa seuralla entisen puolisonsa elämää käyttämällä lasta tietolähteenä vaikkapa salaisten yhteystietojen hankkimiseksi. (Lehtonen & Perttu 1999, 101.)

Yhteenveto

Väkivalta on monimuotoinen ilmiö, johon yksilön lisäksi vaikuttavat monet muut tekijät. Edellä käsiteltiin väkivaltaa selittäviä tekijöitä yksilön, vuorovaikutuksen ja rakenteiden näkökulmasta. Väkivaltaa aiheuttavien tekijöiden määrittäminen on tärkeää, jotta pystyttäisiin ymmärtämään ilmiötä paremmin ja ehkäisemään väkivaltaa. Väkivaltaa selittävien tekijöiden määrittämisellä on kuitenkin myös kääntöpuoli.

Väkivallan selittäminen geenitekijöillä, aivotoiminnalla tai esimerkiksi ulkoisilla olosuhteilla voi aiheuttaa sen, että väkivallan syyksi määritellyn ominaisuuden omaava ihminen kokee olevansa oikeutettu käyttämään väkivaltaa. Suurin osa näitä biologisia tai sosiaalisia tekijöitä omaavista ihmisistä ei kuitenkaan koskaan käynnäydy väkivaltaiseksi. (Purjo 2008, 20-21.) Selitysmallien avulla ei saada vastausta siihen, miksi suurin osa kyseisiä ominaisuuksia omaavista ei koskaan syyllisty väkivaltaan. Tekijän poikkeavat psyykkiset ominaisuudet saattavat pitää paikkansa joidenkin tapausten kohdalla. Ne eivät kuitenkaan sovellu suurimpaan osaan tekijöistä.

Tutkielmani tarkoitus ei ole tutkia lähisuhdeväkivaltaa minkään tietyn teorian valossa, vaan tarkastella ilmiötä mahdollisimman avoimesti kaikki mahdolliset väkivaltaa selittävät tekijät huomioiden. Aiempien tutkimuksen antama kuva lähisuhdeväkivallasta on hyvin moninainen. Lähisuhdeväkivaltaan liittyy paljon erilaisia syitä ja seurauksia, joiden määrittäminen yksiselitteisesti on haastavaa, ellei jopa mahdotonta. Lähisuhdeväkivaltaa selittävistä tekijöistä esimerkiksi huono-osaisuus, päihde- ja mielenterveysongelmat, lapsuuden kokemukset, parisuhteen ongelmat ja aiemmat väkivallan kokemukset mainitaankin useissa tutkimuksissa sekä lähisuhdeväkivaltaa selittävinä tekijöinä että sen mahdollisina seurauksina.

Blogikirjoituksissa lähisuhdeväkivalta liittyy pääasiassa väkivallan tekijän ja kohteen väliseen vuorovaikutukseen, konfliktitilanteisiin sekä luottamuksen puutteeseen. Teksteistä voidaan päätellä, että väkivallan taustalla saattaisi olla myös joitakin kehityshistoriaan liittyviä selittäviä tekijöitä, vaikka mitään sellaista ei tekstissä suoraan mainitakaan. Myös tilannekohtaiset tekijät vaikuttavat blogiteksteissä kuvattuun väkivaltaan, sillä tilanteet joissa väkivaltaa esiintyy, ovat usein hyvin samankaltaisia. Lisäksi kirjoituksissa kuvataan jonkin verran alkoholin käyttöä lähinnä väkivallan kohteen osalta, joten se voi myös omalta osaltaan vaikuttaa väkivaltaan.

3 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen metodologiset valinnat

Tässä luvussa perehdytään tarkemmin tutkielmani tutkimusasetelmaan sekä siihen liittyviin metodologisiin valintoihin. Luku alkaa tutkimustehtävän ja tutkimuskysymysten määrittelemisellä. Tämän jälkeen tutustutaan tutkielman viitekehyksenä toimivaan sosiaaliseen konstruktionismiin sekä narratiiviseen lähestymistapaan, joka näkyy tutkielmassani sekä aineiston kerronnallisuudessa että sen analyysissä. Lisäksi perehdytään blogeihin ja bloggaamiseen ensin yleisellä tasolla ja sen jälkeen tämän tutkielman näkökulmasta tarkasteltuna.

3.1 Tutkimuksen tehtävä ja tavoitteet

Tutkielmani tehtävänä on perehtyä lähisuhdeväkivallan kokijan kokemuksiin hänen kirjoittamiensa blogitekstien avulla. Tutkielmaa varten olen lukenut neljän lähisuhdeväkivaltaa kokeneen ihmisen kirjoittamia blogikirjoituksia. Lopulliseen analyysiin on kuitenkin valittu ainoastaan yksi neljästä blogista. Blogivalintaa perustellaan paremmin myöhemmin tämän tutkielman aineistoa käsittelevässä osuudessa.

Yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tavoitteena on usein enemmänkin ymmärtää kuin selittää ja ennustaa asioita. Ymmärtävän tutkimusotteen avulla voidaan saada syvällisempää tietoa tutkimuksen kohteena olevasta asiasta tai ilmiöstä, mikä taas auttaa ymmärtämään tietyn toiminnan, käytännön tai instituution merkityksiä. Erilaisten merkitysten tulkitseminen on edellytys sille, että ihmisten toimintaa, sosiaalisia käytäntöjä ja yhteiskunnallisia instituutioita voitaisiin ymmärtää. Ymmärtäminen edellyttää merkitysten tulkitsemista, kun selittäminen taas edellyttää erilaisten syy-seuraus-suhteiden selvittämistä. Syy-seuraus-suhteisiin liittyvä tieto edellyttää oletuksia, jotka voivat perustua esimerkiksi tutkijan arkikokemuksiin tai laadullisen tutkimuksen tuloksiin. Syy-seuraus-suhteisiin liittyvä tieto taas on merkittävässä roolissa silloin, kun pyritään selittämään erilaisia asioita ja ilmiöitä. (Rolin, Kakkuri-Knuuttila & Henttonen 2006, 9-12.)

Tutkielmassani perehdytään blogikirjoitusten avulla siihen, mitä lähisuhdeväkivallan kokija kertoo kohtaamastaan väkivallasta, miten kirjoittaja suhtautuu kokemaansa lähisuhdeväkivaltaan ja sen tekijään, sekä muuttuuko hänen suhtautumisensa jotenkin väkivallan edetessä. Tutkielman avulla pyritään ymmärtämään lähisuhdeväkivallan kohteeksi joutuneen kirjoittajan suhtautumista hänen kokemaansa lähisuhdeväkivaltaan ja sen tekijään sekä kiinnitetään huomiota siihen, miten kirjoittaja selittää kohtaamaansa lähisuhdeväkivaltaa.

Tutkielmassa etsitään vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Miten kirjoittaja käsitteellistää kokemaansa lähisuhdeväkivaltaa ja muuttuuko se jotenkin tarinan edetessä?
- Miten kirjoittaja määrittää suhdettaan väkivallan tekijään ja onko tässä havaittavissa joitakin muutoksia tarinan aikana?
- Miten kirjoittaja selittää kohtaamaansa väkivaltaa?

3.2 Sosiaalinen konstruktionismi ja narratiivinen tutkimus

Tutkielmani viitekehyksenä toimii sosiaalinen konstruktionismi, jonka mukaan ösosiaalinen todellisuutemme rakentuu sosiaalisessa, kielellisessä vuorovaikutuksessa (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Analyysitavaksi olen valinnut narratiivisen analyysimenetelmän, jonka avulla analysoin lähisuhdeväkivaltaa kohdanneiden kirjoittajien blogitekstejä. Seuraavassa selitän tarkemmin, mitä sosiaalinen konstruktionismi ja narratiivinen analyysi tarkoittavat ja miten niitä voidaan hyödyntää tutkimusaineiston analysoinnissa.

Sosiaalinen konstruktionismi

Sosiaalinen konstruktionismi liittyy tutkimuksessa 1960-70-luvulla tapahtuneeseen kielelliseen käänteeseen, jolloin osa tutkijoista ryhtyi kohdistamaan tutkimuksellista mielenkiintoaan kieleen. Sosiaalisen konstruktionismin mukaan todellisuus rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, ja siitä voidaan rakentaa erilaisia versioita. Sen mukaan absoluuttista totuutta ei ole olemassa, vaan tapahtumat voidaan kertoa ja selittää eri tavoin. Sosiaalisen konstruktionismin mukaan kieli onkin keskeinen tekijä sosiaalisen todellisuuden rakentamisessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 45-46.)

Yhden määritelmän mukaan sosiaalinen konstruktionismi tarkoittaa, että *ötieteellinen tieto on sosiaalisesti konstruoitu tai rakennettu*. Tätä määritelmää voidaan tulkita monella eri tapaa. Erään ääripään tulkinnan mukaan sosiaalisessa konstruktionismissa hypoteesien ja teorioiden hyväksymisen perusteena ovat tutkijoiden henkilökohtaiset tai yhteiskunnalliset arvot eikä kokemusperäinen aineisto, päättely tai muut tiedolliset arvot. On olemassa useita erilaisia näkemyksiä siitä, miten tieteellinen tieto voi olla sosiaalisesti konstruoitua. Näiden näkemysten lähtökohtana on tieteellisen tiedon oikeuttaminen sosiaalisena käytäntönä. (Rolin, Kakkuri-Knuuttila & Henttonen 2006, 21.)

Tutkimusten kohteeksi valikoituu usein rutiininomaisesta arkielämästä poikkeavat aiheet ja asiat. Tämän vuoksi kulttuurintutkimus saatetaan mieltää arkielämän kannalta toisarvoisiin ja

marginaalisiin ilmiöihin kohdistuvaksi tutkimukseksi. Kulttuurintutkimus edustaa teoreettista näkökulmaa, jonka mukaan todellisuus on sosiaalisesti konstruoitunut. Todellisuuden ajatellaan siten rakentuneen erilaisista merkitystulkinnosta ja tulkintasäännöistä, jotka vaikuttavat ihmisten orientoitumiseen omassa arkielämässään. Todellisuus on siis olemassa ihmiselle merkitysvälitteisesti, jolloin maailma esittäytyy meille aina sen suhteen kautta, mikä meillä siihen on. (Alasuutari 2011, 59-60.)

Konstruktionismin mukaan ihmiset rakentavat tietojaan ja identiteettiään kertomusten avulla. Ihmisten käsitys maailmasta ja omasta itsestään rakentuu ja muuttuu muotoaan jatkuvasti. Yhtä kaikille samanlaista todellisuutta ei siis ole olemassa vaan erilaisia mielessä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa rakentuvia todellisuuksia. Konstruktionismin perusajatuksen mukaan ihmisen tieto rakentuu tämän aiempien tietojen ja kokemusten varaan. Näkemykset voivat myös muuttaa muotoaan uusien kokemusten ja keskustelujen myötä. (Heikkinen 2001, 116-119.)

Tarinat ja narratiiviset tarkastelutavat

Tutkielmani lähestymistapa on laadullinen ja narratiivinen. Narratiiviset lähestymistavat aineistonkeruussa ja analyysissä ovat olennainen osa kvalitatiivisia tutkimusmetodeja. Narratiivinen tutkimus keskittyy tarinoihin ja merkityksiin, joita tarinoissa esiintyvät asiat saavat ihmisten elämässä (Heikkinen 2001, 129.) Narratiivisen tutkimuksen avulla ei pyritä saavuttamaan yleistettävää tietoa vaan paikallista, henkilökohtaista tietoa (Heikkinen 2001, 130). Narratiivinen tutkimus ei perustu perusteluihin ja väitteisiin, vaan sen vahvuus on kyky vakuuttaa lukija ja saada hänet eläytymään tutkimuksen tarinoihin. Narratiivisessa tutkimuksessa ollaan toisin sanottuna kiinnostuneita kertomuksista tiedon välittäjinä ja rakentajina. (Heikkinen 2001, 116; Syrjälä 2007, 240.)

Oman elämän pohtiminen ja reflektointi on tyypillistä ihmisille. Erilaiset kertomukset ovat keskeinen osa elämää, sillä kysymyksiin vastataan ja asioita selitetään yleensä kertomalla. Erilaiset kertomukset ohjaavat usein myös niitä valintoja, joita teemme omassa elämässämme. (Heikkinen 2001, 116; Kaasila 2008, 42; Syrjälä 2007, 229-230.) Narratiivit ja tarinoiden kertominen ovat keskeisessä roolissa ihmisten välisessä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Ihmiset kertovat tarinoita selittääkseen, viihdyttääkseen ja vakuuttaakseen toisia. (Hall & Matarese 2014, 79.)

Kertomuksella tarkoitetaan yleensä tarinaa, jota ihmisen kertoo itsestään toisille. Useimmiten kertomuksessa kerrotaan asioista, jotka ovat jo tapahtuneet. Kerronnan avulla menneitä tapahtumia voidaan tulkita uudelleen. Kertomalla tarinaansa ihminen pääsee jakamaan omia kokemuksiaan, voi saada niille vahvistusta sekä pystyy refleктоimaan kokemustaan. Tarinan sisällön jakamisen lisäksi

kertomisella voi siis olla myös sosiaalisia vaikutuksia niin kertojan kuin kuulijankin elämään. (Hänninen 2000, 22.)

Elämä ja erilaiset elämäntarinat ovatkin aina kiinnostaneet ihmisiä ja myös tutkijoita. Narratiivisuutta on käytetty jo pitkään esimerkiksi filosofian, kirjallisuustieteen ja kielitieteen tutkimuksessa, mutta 1990-luvulta alkaen se on laajentunut myös monille muille tieteenaloille. Esimerkiksi sosiaalitieteissä kiinnostus elämäntarinoita ja niiden tutkimista kohtaan on kasvanut vuosi vuodelta. (Heikkinen 2001, 116; Kaasila 2008, 42; Syrjälä 2007, 229-230.) Narratiivit ovat keskeisessä roolissa myös sosiaalityössä ja siihen liittyvässä tutkimuksessa (Hall & Matarese 2014, 79).

Tieteen avulla etsitään vastauksia ja selityksiä siihen, miksi asiat ovat niin kuin ne ovat, sillä vastausten ja selitysten avulla pystymme ymmärtämään asioita entistä paremmin (Sintonen 2003, 26). Narratiivisessa lähestymistavassa mielenkiinto kohdistuu ihmisten tapaan kokea, ajatella ja toimia. Taustalla vaikuttaa ajatus, jonka mukaan elämä ja identiteetti rakentuvat tarinoina. Tarinaa kerrotaan samaan aikaan sekä itselle että muille. Tarinat ja niiden kertominen toimivat ensisijaisesti välineinä persoonalliseen ja ammatilliseen kasvuun, mutta samaan aikaan ne ovat myös tutkimusmetodeja. (Syrjälä 2007, 229-230.) Tarinoiden tutkimisessa oleellista on tutkittavien äänen, tunteiden, toiminnan ja kokemusten tarkastelu sekä esiin nostaminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää elämän käännekohtiin, jotka voivat muuttaa ihmisen itselle ja omille kokemuksille antamia merkityksiä. (Syrjälä 2007, 231.)

Aineistot narratiivisessa tutkimuksessa

Narratiivinen aineisto perustuu kerrontaan. Aineistona voi olla esimerkiksi haastattelu tai tutkittavan kirjoittama vapaamuotoinen kirjallinen teksti. Myös päiväkirjat, elämäkerrat ja muut vastaavat dokumentit voivat toimia aineistona narratiivisessa tutkimuksessa, vaikka niitä ei olisikaan kirjoitettu varta vasten tutkimusta varten. Narratiivit viittaavat puhumiseen, kirjoittamiseen ja ajattelemiseen. Narratiivinen aineisto voi siis olla esimerkiksi suullista tai kirjallista kerrontaa. Narratiiviselta aineistolta voidaan vaatia kertomuksellisuutta eli juonta, jossa on alku, keskikohta ja loppu. (Hall & Matarese 2014, 80-83; Heikkinen 2001, 121; Kaasila 2008, 43.)

Narratiivinen aineisto voi koostua myös yksinkertaisemmista kertomuksista, joilta ei vaadita juonta tai muita kertomuksen tunnusmerkkejä. Kertomus ei kuitenkaan ole ainoastaan lista tapahtumia, vaan se on yleensä rakennettu niin, että se puhuttelee kuulijoita. Kertojan tulee harkita, mitä hän tarinassaan kertoo ja mitä jää pois. Joissakin tapauksissa yleisö on tiedossa jo etukäteen, ja se voi omalta osaltaan

vaikuttaa kertojan tekemiin valintoihin. Yleisön kannalta on tärkeää, että tarinalla on sille jokin merkitys. (Hall & Matarese 2014, 80-83; Heikkinen 2001, 121; Kaasila 2008, 43.)

Kertomuksissa tapahtumat on usein kerrottu siten, että niiden tuloksena syntyneellä tarinalla on jokin merkitys sekä kertojalle että tarinan lukijalle tai kuulijalle. Tarinoiden avulla kertojat voivat avata sitä keitä he ovat ja lisätä ymmärrystä omasta itsestään, sillä tarinat auttavat meitä ymmärtämään paremmin ympärillämme olevaa maailmaa. Narratiivisen analyysin avulla perehdytään siis enemmän tarinan kertojaan kuin siihen, miksi hän tarinansa kertoo. (Hall & Matarese 2014, 80-83.)

Tarinan avulla kertoja voi jäsentää omaa elämäänsä ja siinä tapahtuneita asioita. Lopullisiin kertomuksiin valikoidaan yleensä juonen kannalta oleelliset tapahtumat. Omaa ajatusmaailmaansa avaamalla tarinan kertoja voi nostaa esiin niitä pohdintoja, jotka ovat hänen mielestään merkityksellisiä. Näiden pohdintojen avulla kertoja voi avata omaa kokemuksellista maailmaansa. Havainnoinnin ja pohdinnan kohteena voivat olla esimerkiksi menneisyys ja siihen liittyvät muistot, tai tämänhetkinen tilanne ja siihen liittyvät havainnot. (Hänninen 2000, 63.)

Blogitekstejä kirjoittaessaan ja julkaistessaan ihmiset ovat tietoisia siitä, että internetissä heidän kirjoituksensa ovat kaikkien vapaasti luettavissa. Kirjoittajat eivät etukäteen voi tietää, ketkä heidän kirjoituksiaan lukevat ja kuinka laaja niiden lukijakunta on. He voivat kuitenkin itse valita, mitä asioita he haluavat blogissaan käsitellä ja mitä taas jättää sen ulkopuolelle. Kirjoittaja voi myös itse valita, kirjoittaako hän blogia anonyymina vai tunnistettavasti omalla nimellään, eli valita, tuleeko henkilönä tunnistetuksi ja yhdistetyksi kirjoituksiinsa. Blogitekstejä lukiessaan lukijan onkin hyvä muistaa, että vaikka blogitekstit kertovat usein kirjoittajan henkilökohtaisesta elämästä, eivät ne välttämättä kerro kaikkea kirjoittajasta ja siitä, minkälaista hänen elämänsä oikeasti on.

Narratiiviset analyysitavat

Narratiivinen tapa käsitellä aineistoa voidaan jakaa kahteen eri tapaan: narratiivien analyysiin ja narratiiviseen analyysiin. Narratiivien analyysissa kertomukset luokitellaan erilaisten kategorioiden avulla, narratiivisessa analyysissa taas keskitytään uuden, aineistossa esiintyviä keskeisiä teemoja korostavan kertomuksen tuottamiseen. (Heikkinen 2001, 122.) Yksi narratiivisen analyysin tärkeimmistä lähtökohdista onkin kiinnostuksen kohteen määrittäminen. Jollekin narratiivit tarkoittavat jokapäiväistä puhetta ja vuorovaikutusta, toisille ne ovat osa laajaa kulttuurin muodostusta, ja osa taas keskittää analyysinsa itse tekstiin. (Hall & Matarese 2014, 80.) Tutkijan tulee itse päättää, onko hän kiinnostunut kertomusten sisällöistä, eli siitä *mitä* ihmiset kertovat, vai

kertomusten muodosta, eli siitä *miten* ihmiset kertovat. (Laitinen & Uusitalo 2008, 131.) Tässä tutkielmassa mielenkiinto kohdistuu blogitekstien sisältöön.

Narratiivisen analyysin avulla tutkija voi selittää aineistosta löytyviä asioita ja niiden välisiä yhteyksiä. Tarkoitus ei siis ole selittää yksittäisiä tapahtumia tai tilanteita vaan muutosta. Koska tarinoilla on usein alku, keskikohta ja loppu, voidaan olettaa, että tarinan aikana tapahtuu jonkinlainen muutos. Tässä tutkimuksessa muutoksen voidaan olettaa liittyvän jollain tapaa kirjoittajan kokemaan lähisuhdeväkivaltaan. Analyysissa kiinnitetäänkin huomiota siihen, miten kirjoittaja suhtautuu kokemaansa väkivaltaan ja väkivallan tekijään sekä muuttuuko hänen suhtautumisensa jotenkin tarinan edetessä. Lisäksi tarkastellaan väkivaltaa ja siihen mahdollisesti liittyviä muutoksia tarinan eri vaiheissa. (Hall & Matarese 2014.)

Narratiivisen lähestymistavan mukaisesti tarinoilla on siis aina jokin alku, keskikohta ja loppu (Heikkinen 2001, 121-122). Myös tutkimuksen aineistona käytetyissä blogikirjoituksissa on selkeä tarinan kaari, johon kuuluu alku, keskikohta ja loppu. Tässä tutkielmassa blogitekstejä on analysoitu erottelemalla tarinan kaari. Erottelemalla tarinan eri vaiheet toisistaan voidaan paneutua tarkemmin tarinana aikana tapahtuviin muutoksiin ja siihen, millaista väkivaltaa ja kirjoittajan suhtautuminen väkivaltaan ja väkivallan tekijään on tarinan eri vaiheissa. Lisäksi tarkastellaan, miten kirjoittaja selittää kohtaamaansa väkivaltaa blogikirjoituksissaan.

Ihmis- ja yhteiskuntatieteisiin liittyy monenlaisia peruskysymyksiä. Voidaan kysyä esimerkiksi ömiksi joku teki jotain. Vastauksen avulla voidaan perustella tekijän toimintaa, esimerkiksi selittämällä että önäin toimimalla tekijä ajatteli saavuttavansa määränpänsä. Vastaamme siis kysymykseen selittämällä tekijän toimintaa. Myös tarinoissa ihmiset usein selittävät asioita ja omaa suhtautumistaan niihin. Näitä haluihin, uskomuksiin ja aikomuksiin perustuvia selityksiä kutsutaan Sintosen (2003, 26-27) mukaan aieselityksiksi. Niitä voidaan kutsua myös järki- tai rationaalisiksi selityksiksi, sillä selitysten tulee olla järkeviä ja järkeenkäypiä.

Tarinallinen lähestymistapa on osa laajaa sosiaalipsykologista ajattelusuuntaa, jossa ihmisen nähdään pyrkivän ymmärtämään, selittämään ja ennustamaan omaa elämäänsä ja siihen liittyviä tapahtumia. Tarinoiden avulla ihmiset pystyvät jäsentämään omaa elämäänsä, sekä tekemään ymmärrettäväksi siihen liittyviä syy-seuraus-suhteita. Selittämiseen turvaudutaan usein erityisesti silloin, kun tapahtuu jotain odottamatonta. Syy-seuraus-suhteita pyritään määrittelemään esimerkiksi pohtimalla sitä, ovatko tapahtumat seurausta päähenkilön omasta toiminnasta vai olosuhteista. (Hänninen 2000, 64.) Selittämisen avulla ihmiset voivat rakentaa parantavia tarinoita, jotka kantavat heitä traumaattisten kokemusten yli (Hänninen 2000, 70).

Narratiivisissa lähestymistavoissa on yhtäläisyyksiä myös sisällönanalyysin kanssa. Niinpä tämänkin tutkimusaineiston analyysissä on hyödynnetty narratiivisen analyysin lisäksi myös sisällönanalyysia. Sisällönanalyysin avulla voidaan tarkastella asioiden inhimillisiä merkityksiä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105). Se on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikessa laadullisessa tutkimuksessa. Sisällönanalyysi on yksittäinen metodi, joka voidaan liittää väljänä teoreettisena viitekehyksenä erilaisiin analyysikokonaisuuksiin. Sen avulla voidaankin tehdä hyvin monenlaista tutkimusta. Monet laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät perustuvat jollain tapaa sisällönanalyysiin eli kirjoitettujen, kuultujen tai nähtyjen asioiden analyysiin väljänä teoreettisena kehyksenä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 93.)

Sisällönanalyysin avulla pyritään kuvaamaan tutkimuksessa käytettävien dokumenttien sisältöä sanallisesti (Tuomi & Sarajärvi 2002, 107). Sisällönanalyysissä aineistosta poimitaan kaikki tutkimuksen tarkoituksen kannalta oleellinen tieto, jota analysoidaan esimerkiksi luokittelemalla, teemoittelulla tai tyypittelemällä tietoa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 95.) Tässä tutkielmassa sisällönanalyysia on hyödynnetty analyysin alkuvaiheessa, jolloin aineistoa lukemalla ja siitä löytyneitä asioita teemoittelemalla etsittiin tutkielman ja tutkittavan ilmiön kannalta oleellisia asioita.

Tutkimuksen metodologiset valinnat ohjaavat analyysia. Tutkimukseni analyysi on aineistolähtöistä, mutta olen käyttänyt myös teoriaa apuna aineiston analysoinnissa. Aineistolähtöisessä analyysissä tutkimuksen aineistosta pyritään luomaan teoreettinen kokonaisuus. Analyysiyksiköt valitaan aineistosta tutkimuksen tarkoituksen mukaan. Periaatteena on, että analyysiyksiköitä ei ole valittu etukäteen vaan ne nousevat esiin kerätyistä aineistosta. Aineistolähtöisessä analyysissä aiemmilla tiedoilla ei pitäisi olla merkitystä analyysin toteuttamiseen tai lopputulokseen ja tutkimuksen teoria käsittelee analyysin osalta ainoastaan analyysin toteuttamista. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 97.)

Täysin aineistolähtöisen tutkimuksen toteuttaminen on vaikeaa, koska havaintoja ei voida pitää täysin objektiivisina. Esimerkiksi tutkimuksessa käytetyt käsitteet, tutkimusasetelma ja menetelmät ovat tutkijan itse asettamia, ja vaikuttavat omalta osaltaan tutkimuksen tuloksiin. Tutkijan on äärimmäisen hankalaa kontrolloida tutkimusta siten, että aineiston analyysi tapahtuisi puhtaasti haastateltavien ehdoilla ilman, että tutkijan ennakkokäsitykset vaikuttaisivat tutkimukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 98.)

Täysin aineistolähtöiseen analyysiin liittyviä ongelmia voidaan pyrkiä ratkaisemaan teoriasidonnaisen analyysin avulla. Siinä teoriaa voidaan käyttää apuna analysoinnissa, mutta se ei pohjaudu suoraan mihinkään valmiiseen teoriaan. Teoriasidonnaisessa analyysissä analyysiyksiköt valitaan aineistolähtöisen analyysin tavoin aineistosta, mutta siinä aiempaa tietoa voidaan hyödyntää

aineiston analysointivaiheessa. Teoriasidonnaisesta analyysistä voidaan tunnistaa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta sen avulla ei pyritä testaamaan teoriaa vaan avaamaan uudenlaisia näkemyksiä ja ajatuksia. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 98.) Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien uudenlaisten näkemysten ja ajatusten avaaminen on ollut myös tämän tutkielman tavoitteena.

3.3 Blogit ja bloggaaminen

Kuten olen jo aiemmin useaan otteeseen todennut, tutkielmani aineistona toimivat lähisuhdeväkivaltaa käsittelevät blogikirjoitukset. Koska aineisto koostuu blogikirjoituksista, seuraavassa kappaleessa paneudutaan siihen, mitä blogit ovat, kuka niitä kirjoittaa, mistä blogeissa kirjoitetaan ja kenelle ne on tarkoitettu. Lisäksi tutustutaan muutamaa aiempaan tutkimukseen, joita blogeista ja bloggaamisesta on tehty.

Blogikirjoitukset ovat tekstejä, jotka julkaistaan internetissä päivämäärällä varustettuna aikajärjestyksessä tuoreimmasta vanhimpaan. Vanhat tekstit säilyvät blogissa ja ovat siten luettavissa myöhemminkin. Blogitekstejä eli yksittäisiä kirjoituksia kutsutaan postauksiksi. (Kilpi 2006, 3; Korteso 2010, 122-123.) Alun perin verkkolokikirjanpito keskittyi verkkolinkkien keräämiseen ja jakamiseen, mutta muuttui pikkuhiljaa päiväkirjamaisemmaksi, uutisia kommentoivaksi tiedon jakamiseksi (Aalto & Uusisaari 2009, 62). Nykyään blogeja voidaankin käyttää monenlaiseen viestintään. Blogeissa voidaan esimerkiksi julkaista uutisia, keskustella, kehitellä ideoita, viihdyttää, markkinoida, verkostoitua ja jakaa tietoa. (Korteso 2010, 37.)

Korteson (2010, 58) mukaan yksityisten ihmisten perinteiset kotisivut ovat menneitä, sillä kotisivuihin verrattuna blogijulkaiseminen on helppoa, nopeaa ja yksinkertaista. Aikaisemmin netissä julkaiseminen on ollut mahdollista ainoastaan niille, joilla on riittänyt aikaa, osaamista ja halua kotisivun perustamiseen sekä sen päivittämiseen. 2000-luvulla tilanne on kuitenkin muuttunut, koska blogit ovat tehneet nettijulkaisemisen niin helpoksi, että sitä voidaan verrata tekstinkäsittelyohjelman käyttämiseen. Blogien myötä kirjoittaja voi teknisten ominaisuuksien sijaan keskittyä enemmän sisältöön. (Kilpi 2006, 4.)

Suosituin blogeissa käytettävä tiedostomuoto on teksti. Tekstin lisäksi blogeihin voi liittää myös muunlaista sisältöä, kuten valokuvia ja videoita. (Kilpi 2006, 21.) Kirjoittaja voi kirjoittaa blogiinsa mistä tahansa itse valitsemastaan aiheesta (Haasio 2008, 162). Suosituimmissa blogeissa käsitellään usein jotain tiettyä teemaa. Blogissa kuuluu aina kirjoittajan ääni, sillä kirjoittamalla bloggaaja tuo julki omia ajatuksiaan, mielipiteitään ja tuntemuksiaan. Blogeissa on usein myös paljon tietoa bloggaajan omista mielenkiinnon kohteista, kuten sisustamisesta tai harrastuksista. (Haasio 2007,

204; Korteso 2010, 59.) Tyypilliset blogikirjoitukset ovat yleensä ajankohtaisia ja henkilökohtaisia tekstejä, ja blogeja kuvaillaankin usein nettipäiväkirjoiksi. Blogeissa kirjoitetaan paljon myös omasta ja muiden blogeista sekä bloggaamisesta. Mitä suositumpi blogi on, sitä enemmän kirjoittajat joutuvat pohtimaan kirjoitustensa sisältöä. Blogikirjoitukset sisältävätkin usein pohdintaa myös siitä, mitä kirjoittaja haluaa paljastaa itsestään, elämästään ja läheisistään. (Kilpi 2006, 11.)

Blogit eroavat päiväkirjoista siinä, että niihin liittyy perinteisiin päiväkirjoihin kuulumaton keskusteleavuus ja yhteisöllisyys. Blogeja ja puhelimia taas yhdistää ihmisten tarve pitää yhteyttä toisiinsa. Niiden avulla ihmiset voivat viestiä myös sellaisia itseään kiinnostavia asioita, joita perinteiset tiedotusvälineet eivät julkaise. Nykyään on yleistä, että myös perinteiset tiedotusvälineet uutisoivat jostain suurta suosiota saaneesta tai kohua herättäneestä blogikirjoituksesta. Blogien ansiosta, tai niiden vuoksi, julkisuuteen nousee nykyään paljon asioita, jotka eivät ennen ole ylittäneet uutiskynnystä. (Kilpi 2006, 5.)

Blogissa on siis samat mahdollisuudet kuin kotisivuissa, mutta niiden lisäksi blogi mahdollistaa myös vuorovaikutteisuuden ja ajantasaisuuden. Blogeissa olennaista onkin juuri vuorovaikutteisuus. Useimpia blogeja voi kommentoida kuka tahansa esimerkiksi tarjoamalla lisätietoa aiheesta, kehumalla tai haukkumalla kirjoittajaa tai vaikkapa liittämällä blogiin aiheeseen liittyviä verkkolinkkejä. Lisäksi lukijat pystyvät keskustelemaan bloggaajan kanssa tai keskenään kommentoimalla kirjoituksia ja blogiin lähetettyjä kommentteja. (Aalto & Uusisaari 2009, 63; Haasio 2008, 162; Kilpi 2006, 3.)

Lenhartin ja Foxin vuonna 2006 julkaistun Yhdysvaltalaisen blogeja ja bloggaajia käsittelevän tutkimuksen mukaan bloggaajista 54 prosenttia ei ole aikaisemmin julkaissut omia tekstejään. Saman tutkimuksen mukaan suosituin aihe blogeissa on oma elämä ja kokemukset. Hieman yli puolet (54 prosenttia) bloggaajista on alle 30-vuotiaita. Lenhartin ja Foxin tutkimuksessa selvitettiin myös bloggaamisen motiiveja, ja sen mukaan 52 prosenttia bloggaajista sanoo kirjoittavansa blogia ensisijaisesti itselleen, 32 prosenttia ensisijaisesti yleisölleen ja 15 prosenttia ansaitakseen rahaa.

Blogeja on aiemminkin käytetty aineistona erilaisissa tutkimuksissa. Nopparin ja Hautakankaan (2012, 15) mukaan suomalaisessa blogitutkimuksessa on aluksi keskitytty lähinnä journalistisia tai poliittisia pyrkimyksiä omaaviin blogeihin. Nykyään myös blogien enemmistöä edustavat arkisemmat blogit ja verkkopäiväkirjat voivat olla tutkimuksen kohteena. Lisäksi bloggaamiseen liittyvät motiivit ovat nousseet tutkimuksen kohteeksi. Suomessa blogeja on käytetty jonkin verran aineistona erilaisissa tutkimuksissa ja etenkin pro gradu-tutkielmissa. Tampereen yliopiston pro gradu -tutkielmissa blogeihin ja bloggaamiseen liittyviä tutkimuksia on tehty ainakin

informaatiotieteissä sekä yhteiskunta- ja kulttuuritieteissä. Blogeista on tehty tutkimusta esimerkiksi muodin, median, markkinoinnin sekä bloggaajan identiteetin ja henkilöbrändin näkökulmista. (Noppari & Hautakangas 2012; Pakarinen 2014; Pohjonen 2015.)

Nopparin ja Hautakankaan (2012) tutkimuksessa öKovaa työtä olla minä ó Muotibloggaajat mediamarkkinoillaö, tarkastellaan bloggaajien kokemuksia yksityisen ja julkisen rajapinnalla olemisesta, blogin pitämisen syitä, blogin suhdetta yleisöön sekä bloggaajien suhdetta ammattimaisiin mediatoimijoihin. Tutkimusta varten tutkijat ovat seuranneet aktiivisesti 20 suosittua suomalaista muotiblogia, haastatelleet viittätoista bloggaajaa, ja viittä bloggaajien kanssa yhteistyötä tekevää mediamaailman edustajaa. Lisäksi tietoa on kerätty verkkokyselyn ja blogeista mediassa käydyin keskustelun avulla.

Elina Ojaniemi (2013) tutki pro gradu ótutkielmassaan sosiaalisen tuen tarjoamisen strategioita syömishäiriö- ja hyvinvointiblogeissa sekä vertaili kyseisissä blogeissa ilmenneitä sosiaalisen tuen muotoja keskenään. Aineistona Ojaniemi käytti syömishäiriö- ja hyvinvointiblogien tekstejä sekä niiden kommentteja, jotka hän analysoi kvantitatiivisesti luokittelemalla niitä sosiaalisen tuen muodon mukaan.

Susanna Rekolan (2015) pro gradu ótutkielman aiheena on abortti sen kokeneiden kertomana. Tutkielmassa selvitetään, mitä diskursseja naiset käyttävät puhuessaan aborttikokemuksistaan. Tutkimusaineistona on käytetty blogeja, joissa naiset kertovat omista kokemuksistaan sosiaalisista syistä tehdyistä aborteista. Tutkimuksessa on diskurssianalyysin avulla nostettu esiin erilaisia tapoja, joiden avulla naiset kuvaavat kokemuksiaan abortista. Mira Hirvosen (2015) pro gradu ótutkielmassa taas perehdytään työnhakuun blogikirjoitusten avulla. Tutkimuksen aineistona on käytetty viiden blogin muodostamaa kertomusta työnhausta, ja kertomukset on analysoitu narratiivisen tutkimusotteen avulla.

Suvi Sipilän (2012) pro gradu ótutkielman aiheena on islam, identiteetti ja naiseuden tuottaminen suomalaisten musliminaisten blogeissa. Tutkielmassa tarkastellaan kahdeksan aikuisiällä islamiin kääntyneen suomalaisen naisen blogeja, sitä millaista naiseutta nämä naiset kirjoituksissaan tuottavat, ja miten he rakentavat omaa identiteettiään musliminaisena islamilaisen ja suomalaisen kulttuurin välimaastossa. Lisäksi tutkielmassa perehdytään siihen, millaista elämää naiset blogikirjoitustensa perusteella elävät sekä miten uskonto näkyy ja vaikuttaa heidän elämäänsä. Blogikirjoituksia on analysoitu teemoittelun avulla.

Kuten edellä todettiin, blogikirjoituksia on aiemminkin hyödynnetty monenlaisissa tutkimuksissa. Itse blogi-ilmiön lisäksi kirjoitusten avulla on tutkittu myös monia sensitiivisiäkin aiheita. On

mielenkiintoista huomata, että ihmiset kirjoittavat varsin arkaluontoisistakin asioista omissa blogeissaan. Vaikuttaisi siltä, että blogeista on tullut eräänlainen kohtaamispaikka, missä ihmiset voivat jakaa omia kuulumisiaan, sekä kommunikoida keskenään. Erityisesti arkaluontoisten ja hyvin henkilökohtaisten asioiden kohdalla blogitekstien kirjoittaminen tuntuisi toimivan myös eräänlaisena voimaantumiskeinona kirjoittajalle. Vaikeiden asioiden kirjoittamisesta voi olla kirjoittajan itsensä lisäksi apua myös lukijoille, sillä kirjoittaja ja lukijat voivat blogin kautta toimia myös vertaistukena toisilleen.

3.4 Tämän tutkielman aineisto, aineistonkeruu ja analyysi

Lähisuhdeväkivallan ja muiden traumaattisten kokemusten tutkiminen on haastavaa ja vaatii tutkijalta hyvin sensitiivistä otetta. Tutkijan tulee kyetä ajattelemaan ensisijaisesti tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä, tutkimukseen osallistuvia henkilöitä ja heidän kykyään tuottaa tietoa vaikeista kokemuksistaan. Kokemusten muisteleminen on usein vaikeaa, mikä tuo rajoitteita myös tutkimuksen tekemiseen. (Laitinen & Uusitalo 2008, 106.) Käyttämällä aineistona valmiiksi kirjoitettuja tekstejä välttyään esimerkiksi vaikeiden kokemusten muistelemisen ja haastattelun mukanaan tuomilta rajoitteilta.

Aloitin aineistoni keruun etsimällä internetistä suomenkielisiä lähisuhdeväkivaltaa käsitteleviä blogeja. Monissa aiemmissa suomalaisissa tutkimuksissa, joissa on käytetty aineistona blogitekstejä, on blogeja haettu blogilista-nimisen sivuston kautta. Kyseinen sivusto on kuitenkin lopettanut toimintansa, joten etsin blogeja lähinnä Googlen kautta. Googlessa käytin blogien etsinnässä hakusanoja ölähisuhdeväkivalta blogiö, öperheväkivalta blogiö, öparisuhdeväkivalta blogiö ja öväkivalta blogiö. Jo hakusanojen perusteella blogit rajattiin ainoastaan suomenkielisiin blogeihin, koska tutkielman tarkoituksena on tutkia nimenomaan suomalaisia ja suomenkielisiä blogeja, joissa kirjoittaja käsittelee omia kokemuksiaan lähisuhdeväkivallasta.

Lähisuhdeväkivaltaa käsitteleviä suomenkielisiä blogeja löytyi muutamia. Suurimmassa osassa näistä blogeista lähisuhdeväkivaltaa käsiteltiin kuitenkin vain yhdessä tai korkeintaan muutamassa postauksessa, eivätkä kaikki lähisuhdeväkivaltaa käsitelleet kirjoitukset perustuneet lukijoiden omiin kokemuksiin. Näistä lähisuhdeväkivaltaa käsittelevistä blogeista mukaan tutkimusaineistoon valittiin neljä blogia.

Tutkielmani aineistoon valituissa blogeissa kriteerinä oli, että useamman kuin yhden kirjoituksen tuli käsitellä lähisuhdeväkivaltaa ja kirjoittajan omia kokemuksia siihen liittyen. Blogien valintaan vaikutti myös blogikirjoitusten sisältö. Tutkielmani aineistoon valittiin mukaan ainoastaan sellaisia

tekstejä, joissa käsiteltiin lähisuhdeväkivaltaa. Mikäli kirjoittaja kirjoitti blogissaan myös muusta kuin lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä asioista, rajattiin nämä kirjoitukset aineiston ulkopuolelle. Myös kirjoitettujen tekstien ja lukijoiden kommenttien määrä vaikutti jonkin verran valintaan, sillä tutkimusaineistoon valittiin sellaisia blogeja, jotka kirjoitusten ja kommenttien perusteella toimivat mahdollisimman aktiivisesti ja ovat mahdollisesti edelleen käytössä. Mukaan aineistoon valittiin siis neljä blogia, joiden kohdalla edellä mainitut kriteerit täyttyivät sisällön aiheen ja määrän suhteen.

Internetiin kirjoitettu teksti valikoitui tutkielmani aineistoksi siksi, että lähisuhdeväkivallasta ei ole aikaisemmin tehty vastaavanlaista tutkimusta Suomessa. Käyttämällä aineistona lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden ihmisten kirjoittamia blogitekstejä voidaan saada uudenlaista näkökulmaa lähisuhdeväkivaltaan. Internetin kautta löytyvistä teksteistä aineistoksi valikoituvat blogit sillä perusteella, että blogikirjoitusten avulla on mahdollista käyttää saman kirjoittajan tekstejä enemmän kuin yhden kirjoituksen verran. Useampia saman kirjoittajan tekstejä hyödyntämällä voidaan saada kokonaisvaltaisempi kuva kirjoittajan kokemasta lähisuhdeväkivallasta, kuin mitä yhden tekstin avulla saataisiin.

Blogien avulla voi olla mahdollista saada tietoa myös niiden kirjoittajasta. Blogit, joissa kirjoittajat esiintyvät omalla nimellään, kuvallaan ja henkilökohtaisilla yhteystiedoillaan ovat myös luotettavampia tietolähteitä kuin esimerkiksi keskustelupalstat tai muu aiheeseen liittyvä julkinen kommentointi, jossa kirjoittaja voi pitää henkilöllisyytensä omana tietonaan. Lisäksi bloggaaminen on tällä hetkellä ajankohtainen ilmiö Suomessa ja muualla maailmassa.

Aineistoon liittyy myös tiettyjä rajoituksia silloin, kun aineistona käytetään ainoastaan kirjoittajan julkaisemia blogitekstejä. Tutkija ei esimerkiksi voi esittää blogiteksteihin liittyviä lisäkysymyksiä silloin, kun aineistona käytetään pelkkiä kirjoituksia. Aineisto käsittelee siis ainoastaan niitä asioita, joista kirjoittaja on halunnut blogissaan kirjoittaa. Lisäksi blogiteksti on harkittua ja kirjoittaja on sitä kirjoittaessaan ollut tietoinen siitä, että julkaisemisen jälkeen teksti on kenen tahansa vapaasti luettavissa. Positiivisena asiana taas voidaan pitää sitä, että esimerkiksi haastatteluun liittyviä vuorovaikutusongelmia ei ole. Kun aineistona käytetään jo olemassa olevia kirjoituksia, ei niitä myöskään ole kirjoitettu varta vasten jotain tiettyä tutkimusta ja sen lähtökohtia varten.

Aloitin oman aineistoni analysoinnin lukemalla blogitekstejä läpi. Seuraavassa vaiheessa aloin poimia blogiteksteistä oman tutkielmani kannalta oleellisia tekstejä eli kirjoituksia, joihin liittyi tavalla tai toisella lähisuhdeväkivalta. Osa blogiteksteistä keskittyi pääasiassa lähisuhdeväkivaltaan, mutta osassa taas oli mukana paljon sellaisiakin kirjoituksia, jotka eivät millään tavalla liittyneet

väkivaltaan. Joidenkin blogien kohdalla aikaa oman tutkielmani kannalta tarpeellisten tekstien poimimiseen meni siis huomattavasti enemmän kuin toisten.

Poimittuani oman tutkielmani kannalta oleelliset tekstit jatkoin blogikirjoitusten lukemista ja merkitsin samalla ylös niistä löytyviä teemoja, jonka jälkeen vertailin blogeista löytyneitä teemoja toisiinsa. Jatkoin edelleen lukemista ja poimin samalla blogikirjoituksista oman tutkimusasetelmani kannalta oleellisimpia asioita, eli kohtia joissa käsiteltiin kirjoittajan kokemaa väkivaltaa ja hänen suhtautumistaan siihen sekä kohtia, joissa kirjoitettiin väkivallan tekijän ja kohteen välisestä suhteesta. Jatkoin taas lukemalla näitä tekstejä läpi ja lukemisen lomassa aloin vähitellen muodostaa niistä tiivistettyjä tarinoita, joissa on alku, keskikohta ja loppu. Näiden tiivistettyjen tarinoiden avulla pyrin hahmottamaan tarinan käännekohtia sekä kirjoittajan kuvailua suhtautumisestaan väkivaltaan ja väkivallan tekijään tarinan eri vaiheissa.

Blogiteksteistä löytyy paljon yhtäläisyyksiä ja tiettyjä lähisuhdeväkivallalle tyypillisiä piirteitä löytyikin niistä jokaisesta. Luin useita kertoja läpi kaikkien neljän blogin kirjoituksia, sekä niistä tiivistämiäni tarinoita. Aineistoa läpi käydessäni huomasin useampaan otteeseen lukeneeni samankaltaisista tilanteista myös muista blogeista. Kaikille tutkimuksessa käyttämilleni blogikirjoituksille yhteistä oli se, että kaikki kirjoittajat ovat lähisuhdeväkivallan kokijoita. Kaikki kirjoittajat ovat myös naisia, ja väkivallan tekijä on heidän oma puolisonsa, joka on mies. Kaikki kirjoittajat ovat blogin kirjoittamisen aikaan jo eronneet eivätkä ole enää parisuhteessa väkivallan tekijän kanssa. Osalla on kirjoittamisen aikaan uusi puoliso, osalla ei.

Väkivalta ja sen seuraukset oli teema, jota jokainen kirjoittaja käsitteli blogissaan tavalla tai toisella. Väkivallan muodot ja sen seuraukset ovatkin olennainen osa lähisuhdeväkivaltaa. Etenkin seuraukset ovat sellaisia, jotka vaikuttavat väkivaltaa kokeneen elämään koko tämän loppuelämän ajan. Neljästä kirjoittajasta kolme kirjoitti blogissaan paljon myös parisuhteeseen, itseensä ja väkivallan tekijään liittyvistä asioista. Neljä kolmesta kirjoittajasta avasi blogissaan myös sitä, miksi he ovat halunneet julkisesti kertoa ja kirjoittaa kokemuksistaan. Neljä kolmesta kirjoitti lisäksi myös siitä, mikä heidän kohdallaan on vaikuttanut muutokseen ja väkivaltaisen suhteen päättymiseen. Lähisuhdeväkivallan lisäksi kirjoittajat käsitelivät blogeissaan esimerkiksi vanhemmuutta, lapsettomuutta ja päihdeongelmia.

Luettuani näiden neljän blogin kirjoituksia useaan otteeseen päädyin lopulta hyödyntämään tutkielman lopullisessa analyysissä ainoastaan yhden blogin kirjoituksia. Kyseinen blogi valikoitui tutkielmani aineistoksi siksi, että blogin kirjoittajan tarina on näkemykseni mukaan tyypillinen

kertomus lähisuhdeväkivallasta ja sen monista eri muodoista. Aineistoksi valitusta blogissa on julkaistu vuosina 2014-2016 yhteensä 42 postausta, joissa on kuvineen tekstiä yhteensä 114 sivua.

Kyseisessä blogissa kirjoittaja kuvailee kokemaansa lähisuhdeväkivaltaa yksityiskohtaisesti ja monipuolisesti. Jo yksinään tutkimuksen aineistoksi valitun blogin kirjoitusten avulla voidaan saada kattava kuva lähisuhdeväkivallasta, eikä muista blogeista poimittujen kirjoitusten analysoiminen ollut siksi tämän tutkielman kannalta välttämätöntä. Lopulliseen analyysin valittuja kirjoituksia analysoimalla sekä vertaamalla niitä muiden blogikirjoitusten ja aiempien tutkimusten avulla saatuihin tietoihin, voidaan saavuttaa hyvin kokonaisvaltainen kuva lähisuhdeväkivallasta kirjoittajan elämässä. Yhden kirjoittajan tekstien analysoiminen on riittävää myös siksi, että tämän tutkielman tarkoitus ei ole esittää yleispätevää kuvaa lähisuhdeväkivallasta vaan lisätä siihen liittyvää tietoa.

Aineiston analyysin kohdalla on tärkeää huomioida, että blogitekstit ovat niiden kirjoittajan tulkintaa hänen omasta elämästään ja siinä kokemastaan väkivallasta. Analyysi taas on tämän tutkielman kirjoittajan tekemää tulkintaa kirjoittajan blogiteksteistä. Blogitekstit tai niiden analyysi eivät siis kumpikaan kerro absoluuttista totuutta tapahtumista, vaan siitä, miten niiden kirjoittajat tapahtumia tulkitsevat. Blogikirjoitukset todennäköisesti antaisivat tapahtumista erilaisen kuvan, jos niiden kirjoittaja olisikin väkivallan tekijä, ja joku toinen tutkielman tekijä saattaisi tehdä blogiteksteistä osin erilaisia tulkintoja, kuin mitä tuotan seuraavassa luvussa.

3.5 Eettiset kysymykset

Turtiaisen ja Östmanin (2013, 52-54) mukaan tutkimusetiikkaan liittyvä pohdinta lähtee liikkeelle tutkimusongelmasta. Valitun aineiston tulee siis vastata tutkimuskysymykseen. Tutkimuskysymyksen muotoilussa tuleekin ottaa huomioon, millainen aineisto vastaa kysymykseen parhaiten. Tutkielmani tavoitteena on selvittää, millaista blogitekstien kirjoittajan kohtaama väkivalta on ja millaisia muutoksia siinä tapahtuu. Lisäksi tarkastelen kirjoittajan suhtautumista väkivaltaan ja väkivallan tekijään, sekä sitä, miten kirjoittaja selittää kohtaamaansa väkivaltaa sekä näissä tapahtuvia muutoksia. Blogiteksteissä kirjoittaja kuvailee kohtaamaansa lähisuhdeväkivaltaa ja kaikkea siihen liittyvää varsin tarkasti, joten aineiston avulla pystytään vastaamaan tutkimustehtävässä asetettuihin kysymyksiin.

Yksityishenkilöiden ylläpitämät blogit eivät liity minkään yrityksen tai organisaation toimintaan. Blogitekstit ovat julkisesti kaikkien saatavilla olevia kirjoituksia, joiden käyttämiseen tutkimusaineistona ei tarvita lupaa kirjoittajalta. Kaikki tutkimuksessa mukana olevat neljä blogia ovat julkisia internetistä löytyviä blogeja, jotka ovat sieltä kaikkien luettavissa.

Osa blogien kirjoittajista kirjoittaa blogia omalla nimellään ja osa nimimerkillä. Bloggaajien anonymiteetin turvaamiseksi tutkielmassa käyttämieni neljän blogin ja näistä tarkemman analyysin kohteeksi valitun blogin nimiä tai niiden kirjoittajien tietoja ei mainita. Blogien ja niiden kirjoittajien tiedot eivät ole tutkielmani kannalta oleellisia, koska tarkoitus ei ole tutkia bloggaajia ihmisinä, vaan heidän kokemaansa lähisuhdeväkivaltaa ja sitä käsitteleviä blogikirjoituksia. Myös analyysimenetelmän valinnalla olen pyrkinyt turvaamaan blogitekstien kirjoittajan anonymiteettiä, sillä narratiivisessa analyysissä ja sisällönanalyysissä analysoidaan tekstin sisältöä sen sijaan, että perehdyttäisiin tarkasti esimerkiksi kirjoittajien käyttämiin sanamuotoihin.

Olen noudattanut tutkielmani laatimisessa tutkimuseettisen neuvottelukunnan eettistä ohjeistusta. Siinä on määritelty öhyvän tieteellisen käytännön keskeisiä lähtökohtiaö, jotka liittyvät muun muassa tutkimuksen toimintatapoihin, tiedonhankintaan, arviointiin, lähdeviitteisiin ja tutkimuslupiin. Eettisen ohjeistuksen mukaan tieteellisen tutkimuksen eettinen hyväksyttävyys, luotettavuus ja tulosten uskottavuus edellyttävät, että tutkimus on toteutettu hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

4 Väkivaltatarinan vaiheet ja sen sisältämät merkitykset

Seuraavassa analyysissä lähisuhdeväkivaltaa tarkastellaan yhden lähisuhdeväkivallan kokijan, tämän pro gradu -tutkielman aineistona toimivan blogin kirjoittajan näkökulmasta. Analyysissä kirjoittajan tarina on jaettu kolmeen osaan, jotka ovat alku, keskikohta ja loppu. Tarinan alussa käydään lyhyesti läpi kirjoittajan ja miehen, väkivallan tekijän, suhteen alkuvaiheet sekä se, miten väkivalta alkaa. Tarinan keskikohta käsittelee suhteessa esiintyvää väkivaltaa ja sen saamia erilaisia muotoja, kuten henkistä, fyysistä ja seksuaalista väkivaltaa. Tarinan lopussa taas perehdytään siihen, miten kirjoittajan ja miehen tarina lopulta päättyy.

4.1 Suhteen alku

Tarinan alussa kirjoittaja kuvailee kiinnittäneensä miehen ulkonäköön huomiota heti ensimmäisen kerran hänet nähtyään. Kirjoittajan mielestä mies on todella komea. Heidän tutustuessaan mies valloittaa kirjoittajan myös käytöksellään. Mies on kohtelias ja saa kirjoittajan tuntemaan itsensä viehättäväksi. Myös kirjoittajan ystävät huomaavat kirjoittajan vaikuttavan todella onnelliselta, ja mies saa heidätkin ihastumaan itseensä. Samaan aikaan kirjoittaja kuvailee kuitenkin myös omaa epäuskiaan siihen, miten juuri hän on onnistunut löytämään noin upean miehen ja saanut tämän ihastuman itseensä. Kaikki on niin ihanaa ja helppoa, vähän liiankin hyvää ollakseen totta.

Kirjoittajan kuvaukset miehestä ja heidän seurustelunsa alkuvaiheista antavat miehestä ja heidän suhteestaan yksinomaan positiivisen kuvan, mikä on yleistä silloin kun tutustutaan ja ollaan rakastumisvaiheessa. Pohdin, onko kirjoittaja koskaan aiemmin saanut tämän kaltaista huomiota mielestään komealta ja muutenkin miellyttävältä mieheltä. Tai onko kukaan ylipäättään aiemmin ollut kiinnostunut hänestä. Voi olla, että kirjoittaja ei ole koskaan saanut sellaista huomiota kuin mitä hän nyt saa mieheltä, eikä hän ole ehkä koskaan aikaisemmin elämässään kokenut itseään yhtä arvokkaaksi ja tärkeäksi kuin tämän miehen kanssa.

Suhteen edetessä erimielisyydet ja riitely tulevat mukaan kuvioihin. Ajan kuluessa miehestä ja tämän taustoista alkaa myös paljastua asioita, jotka kummastuttavat kirjoittajaa. Kirjoittaja huomaa, ettei miehellä ole juurikaan kavereita. Mies ei halua esitellä kirjoittajaa kavereilleen ja kuittaa asian sillä, ettei se nyt vaan tullut mieleen. Mies ei myöskään kerro kirjoittajalle oikein mitään itsestään tai menneisyydestään, vaikka kirjoittaja kyselee niistä mieheltä.

Miehen käytös kummastuttaa kirjoittajaa ja hänestä tuntuu, että mies salaa häneltä asioita. Lopulta kirjoittaja saakin muuta kautta selville miehen kokemia vaikeita asioita, kuten sen, että miehellä on lastenkotitausta ja hänen äidillään jokin vakava sairaus. Kirjoittaja koittaa kysyä mieheltä tämän taustoista ja kuulemistaan asioista. Mies kuittaa tilanteen nopeasti selittämällä, etteivät asiat vain ole tulleet puheeksi, eikä hän oikeastaan edes halua puhua niistä. Kirjoittaja tyytyy saamaansa vastaukseen, mutta miehen salamyhkäisyys on saanut hänen epäilyksensä heräämään.

Myöhemmin miehestä paljastuu lisää yllättäviä asioita, kuten miehen saama rikostuomio. Lisäksi kirjoittaja löytää mieheltä pippurisumutetta, aseita ja muistikortin, joka on täynnä alastomien naisten kuvia. Kirjoittaja huomaa, ettei oikeastaan edes tunne kunnolla miestä, jonka kanssa hän asuu. Häntä pelottaa. Mies ei edelleenkään suostu kertomaan juuri mitään hänestä paljastuneista asioista, vaikka kirjoittaja koittaaakin niistä tältä tiedustella.

Kirjoittajasta alkaa tuntua, että miehellä on enemmänkin salattavaa. Kirjoittaja ei saa mieheltä vastauksia esittämiinsä kysymyksiin, eikä hän kerro epäilyksistään muille. Kirjoittaja ei halua puhua miehen asioista muille luultavasti siksi, että hän haluaa säilyttää miehensä luottamuksen. Toisaalta kirjoittaja ei myöskään ehkä halua kertoa miehestään sellaisia asioita ystävilleen, joita ei halua näiden tietävän. Voi olla, että kirjoittaja haluaa läheistensä säilyttävän miehestä sen hyvän vaikutelman, minkä mies on onnistunut heille itsestään antamaan.

4.2 Ensimmäinen lyönti ö väkivalta alkaa

öEnsimmäinen lyönti. Avokämmenellä kasvoille. Siinä oli voimaa, muttei niin paljoa että olisin lyhistynyt lattialle. Siedin sen ihan hyvin. Ei se isku oikeastaan tehnyt niin kipeää.

Se sanoi että suojelee mua kaikelta pahalta. Se sanoi ettei ikinä anna minkään satuttaa mua. Sen piti suojella mua. Mut nyt se onkin itse mua vastassa. No tämmöstä nyt sattuu.

Joiltain oon kuullut että kun lyö kerran niin sitten lyö toisenkin. Ja että se pahenee ajan myötä. Mutta ei meillä, meillä se on eri juttu. Me ollaan niiden kaikkien yläpuolella. Se hairahti. Ihmiset tekee virheitä, niille pitää antaa toinen mahdollisuus.

Annan toisen mahdollisuuden. Kolmannen. Kymmenennen. Ei meidän elämässä tapahdu tämmösiä. Apua!ö

Kuvioihin tulee mukaan myös väkivalta. Se alkaa lyönnillä avokämmenellä kasvoille. Kirjoittajan suhtautuminen ensimmäiseen lyöntiin käy ilmi siitä, miten hän kuvailee lyöntiä ja sen vaikutuksia lyönnin kohteeseen eli häneen itseensä. Lyönti oli voimakas, mutta kirjoittaja kertoo kestäneensä lyönnin hyvin. Lyönti ei siis ollut niin voimakas, etteikö kirjoittaja olisi sitä kestänyt. Lyönti ei

tehnytkään niin kipeää tai tuntunut niin pahalta kuin ehkä etukäteen olisi voinut kuvitella. Lyönti ei esimerkiksi ollut niin voimakas, että se olisi saanut kirjoittajan kaatumaan, vaan hän pystyi seisomaan omilla jaloillaan lyönnistä huolimatta.

Ensimmäisestä lyönnistä kirjoittaessaan kirjoittaja kuvailee itseään vahvana. Hän on niin vahva, että kesti lyönnin. Samaan aikaan lyönti myös hämmentää kirjoittajaa ja saa hänessä aikaan ristiriitaisia ajatuksia ja tunteita. Väkivalta, ja se että tekijä on läheinen ihminen, hämmentää. Kirjoittaja kuvailee miehen luvanneen suojella häntä. Nyt se, joka on luvannut suojella häntä, onkin yhtäkkiä se, joka satuttaa.

Kirjoittaja kirjoittaa tietävänsä, että väkivallalla on tapana toistua. Hän haluaa kuitenkin uskoa, että heidän kohdallaan näin ei ole. Kirjoittaja selittää lyöntiä yhtenä virheenä, jonka perusteella ei voi vielä tuomita ketään. Kyseessä on yksi väkivallan selittämisen tapa, joka ilmentää kirjoittajan suhtautumista kohtaamaansa väkivaltaan. Kirjoittaja kuitenkin hiljentää hänen mieleensä pyrkivän epäilyksen kuittaamalla lyönnin ikään kuin vahinkona, jollaisia sattuu. Sama olisi voinut tapahtua kenelle tahansa, mutta tällä kertaa se nyt vain sattui tapahtumaan juuri hänelle ja hänen miehelleen. Kirjoittaja haluaa antaa miehelle vielä toisen mahdollisuuden, jonka hän kokee velvollisuutenaan, sillä ihmiset tekevät virheitä, eikä yhden virheen perusteella voi vielä tuomita ketään. Kirjoittaja ei tässä kohtaa esitä muita vaihtoehtoja kuin uuden mahdollisuuden antaminen.

Pian käy kuitenkin ilmi, että kyse ei ollutkaan yhdestä erehdyksestä, vaan väkivalta toistuu uudelleen ja taas uudelleen. Väkivallan jatkuessa kirjoittaja antaa uusia mahdollisuuksia kerta toisensa jälkeen. Kirjoittaja alkaa kuitenkin ajan kuluessa paremmin ymmärtämään tilanteen vakavuuden, sillä väkivallan jatkuessa ei enää ole kyse yhdestä övirheestä. Samaan aikaan hänet valtaa pelko ja epäusko siitä, mitä hänelle ja heille on tapahtumassa. Ensimmäisen lyönnin jälkeen kirjoittaja ei halunnut uskoa, että väkivalta jatkuisi, mutta niin kuitenkin käy.

öAlan tajuta että meillä on ongelma. En uskalla puhua siitä sille, ettei se hermostuisi, paitsi silloin kun oon ottanut jotain rohkaisevaa. Silloin haluan kertoa sille miltä musta tuntuu, kuinka paljon muhun sattuu.

Saan älyttömiä raivareita, itkukohtauksia, huudan! Se ei reagoi mitenkään. Mä oon näkymätön.

Otan taulun seinältä. Siinä on mun ja sen kuva. Yhdessä onnellisina. Rikon sen. Tiedän että kohta sattuu ja teen sen silti. Ja sitten mua sattuu. Ainakaan en oo enää näkymätön. Huomiotahan mä kerjäsinkin vai mitä? No nyt sain sitä oikein niin että tuntuu!

Aina mun ei tarvitse riehua. Joskus pelkkä öhaista vittuö riittää saamaan sen käden nousemaan. Joskus mun pelkkä olemassaolo riittää. Osaan olla tosi ärsyttävä. Etenkin silloin kun kerron mun mielipiteeni suoraan.ö

Väkivallan jatkuessa kirjoittaja alkaa tajuta ongelman ja sen vakavuuden. Kirjoittaja pohtii asiaa. Hän haluaisi keskustella siitä myös miehen kanssa ja kertoa tälle miltä hänestä tuntuu, mutta hän ei uskalla, koska pelkää miehen reaktioita. Väkipalta ja sen aiheuttama paha olo alkavat vaikuttaa kirjoittajan käytökseen aggressiivisuutena ja itkuisuutena. Kirjoittaja ei saa mieheltä huomiota, joten hän alkaa hakea huomiota tavoilla, jotka eivät voi jäädä tältä huomaamatta.

Kirjoittaja selittää miehen väkivaltaisuutta sillä, kirjoittaja sai ansionsa mukaan, koska hän itse omalla toiminnallaan aiheutti miehen väkivaltaisuuden. Kirjoittaja selittää siis tekijän toimintaa oman käytöksensä seurauksena. Tässä kohtaa väkivaltaa selitetään tarinassa pääasiassa kirjoittajan toiminnasta johtuvana, eikä miehen ominaisuuksilla, jotka saattaisivat vaikuttaa parisuhteessa ilmenevään väkivaltaan. Kirjoittaja käsittelee siis väkivaltaa oman toimintansa seurauksena.

Kirjoittaja kuvailee omaa aggressiivisuuttaan ja sitä, miten ei yrityksistään huolimatta saa mieheltä huomiota. Kirjoittaja käyttäytyy aggressiivisesti, väkivaltaisestikin, vaikka tietää oman käytöksensä johtavan miehen väkivaltaan. Tässä vaiheessa kirjoittaja on siis myös itse aktiivisessa roolissa vaikuttamassa väkivaltatilanteiden syntymiseen. Välillä vähempikin ärsyttäminen saa miehen hermostumaan, välillä taas kirjoittaja ei tee mitään, mutta mies hermostuu silti.

Edellisestä lainauksesta voidaan tulkita myös kirjoittajan käyttäytyvän aggressiivisesti ja väkivaltaisesti. Vaikka kirjoittaja ei kerrokaan käyttävänsä fyysistä väkivaltaa, voidaan esimerkiksi esineiden hajottamista ja muuta aggressiivista käytöstä pitää väkivalтана. Kirjoittaja kuvaa tietävänsä, mitä tapahtuu, kun hän yrittää saada miehensä huomiota. Sillä ei kuitenkaan tunnu olevan enää mitään väliä, miten huomion saaminen tapahtuu ja miltä se tuntuu. Kirjoittajan selityksestä voidaan tulkita, että väkivaltaan liittyy eräänlaista vuorovaikutusta, sillä kirjoittajan väkivaltaisuus saa miehen käyttäytymään väkivaltaisesti, ja päinvastoin.

öSe lyö mun kasvot lattiaan. Mun nenästä tulee verta. Lähden sairaalaan. Se ei tule mun mukaan, sitä kuulemma hävettää. Kun tuun kotiin se itkee. Ensimmäistä kertaa ikinä näen sen itkevän, osoittavan että se on ihminen eikä robootti.

Se lupaa ettei mua enää satu. Se on pahoillaan. Mä katson sitä ja mietin että en enää ikinä halua saada sitä itkemään. Nyt kaikki muuttuu!

Nyt se on pahoillaan, oikeasti! Nyt se haluaa itsekin että kaikki muuttuu!ö

Kirjoittaja joutuu hakeutumaan väkivallan seurauksena sairaalaan. Nyt väkivallasta johtuneet vammat ovat jo niin vakavia, että niitä ei pystytä enää hoitamaan kotikonstein. Tämä saattaa olla ensimmäinen kerta kirjoittajan ja miehen suhteen aikana, kun ulkopuoliset joutuvat puuttumaan väkivallan seurauksiin. Ulkopuolisen avun tarve voi usein pelästyttää kumpaakin osapuolta, ja sen seurauksena tilanne saattaa hetkellisesti rauhoittua.

Tullessaan kotiin kirjoittaja näkee miehen itkemässä, ensimmäistä kertaa ikinä, ja se tuntuu kirjoittajasta pahalta. Itku on kirjoittajalle osoitus siitä, että mies on inhimillinen ja pahoillaan. Kirjoittajan suhtautuminen miehen itkuun on hyvä esimerkki siitä, miten vaikea kirjoittajan on hahmottaa tapahtumia ja niiden syy-seuraus-suhteita realistisesti, koska väkivaltaan liittyy niin paljon tunteita. Väkivalta on tunteista lähtevää toimintaa, jonka selittäminen järkipäisesti ei ole aina niin yksinkertaista. Etenkään heille, joiden elämässä väkivaltaa esiintyy.

Kirjoittaja uskoo edelleen vahvasti siihen, että he selviävät tästä ongelmastaan omin voimin. Kirjoittaja kuvailee tilannetta niin kuin se olisi hänen hallinnassaan. Vaikuttaa siltä, että kirjoittaja uskoo edelleen voivansa omalla toiminnallaan muuttaa tilanteen parempaan suuntaan. Hän uskoo voivansa jotenkin vaikuttaa siihen, että jatkossa vastaavia tilanteita ei enää syntyisi. Aiemmissa väkivaltatilanteissa kirjoittaja on kuvannut olleensa myös itse aktiivisessa roolissa, ja vaikuttaneensa omalla käytöksellään väkivaltatilanteiden syntymiseen provosoimalla miestä. Kirjoittaja yrittää ratkaista tilannetta muuttamalla omaa käytöstään.

Kirjoittaja keskusteleekin myös miehen kanssa tapahtuneesta. Mies vaikuttaa olevan oikeasti pahoillaan ja lupaa että kaikki muuttuu. Kirjoittaja uskoo miehen muuttuvan, koska nyt mies haluaa itsekin muutosta. Kirjoittaja uskoo, että asiat voivat muuttua nyt, kun he molemmat todella haluavat sitä. Miehen lupaukset ja usko muutokseen saavat kirjoittajan odottamaan, että asiat kääntyvät parempaan suuntaan.

Kirjoittaja haluaisi muutosta elämäänsä, mutta hänen yrityksensä väkivallan kierteen katkaisemiseksi johtavatkin usein aina vaan uusiin ja rankempiin väkivaltatilanteisiin. Lähisuhdeväkivallassa toistuu usein sama kaava, jossa hyvät hetket ja väkivalta vuorottelevat. Väkivallan jälkeen mies usein katu tekoaan, kertoo rakastavansa ja lupaa parantaa tapansa. Väkivalta kestää vain hetken ja kirjoittaja kestää sen, koska sen jälkeen on taas luvassa niitä parempia hetkiä, joita hän kokee tarvitsevansa.

öHetken on rauhallista. Hetken ollaan onnellisia. Tehdään kaikkea kivaa yhdessä. Tai tehdään omia juttuja. Pääasia että se toinen on siinä. Kunhan se vain on siinä. Jos mä

näytän sille että mä olen aina sen vierellä vaikka mitä tulisi Jos mä vaan rakastan sitä tarpeeksi

Jos mä näytän sille että mä en ole menossa minnekkään. í Ehkä se huomaa että mä oon tässä, enkä halua sille mitään pahaa. Ehkä se tajuaa että mä oon sen tukena, ehkä se tajuaa että mä en satuta sitä. Ehkä se tajuaa että mä rakastan sitä, hyvässä ja pahassa.ö

Suhteessa on myös rauhallisia kausia. Silloin kirjoittaja ja mies tekevät normaaleja asioita yhdessä, ja kaikki on hyvin. Niinä hetkinä tärkeintä ei ole se mitä he tekevät, vaan se että he ovat yhdessä. Kirjoittaja ajattelee, että hän voi omalla toiminnallaan saada asiat muuttumaan. Kirjoittaja uskoo, että kaikki muuttuu, jos hän pystyy osoittamaan miehelleen rakastavansa tätä ja pysyvänsä tämän rinnalla. Nämä hyvät hetket antavat uskoa ja toivoa muutoksen mahdollisuudesta. Samalla ne kuitenkin usein myös mahdollistavat väkivallan jatkumisen, kun väkivallan kohde kerta toisensa jälkeen uskoo ja luottaa siihen, että tämä lyönti on se viimeinen.

Kirjoittajan ja miehen suhteessa väkivalta liittyy usein riitatilanteisiin. Kirjoittaja pohtii, että ehkä hän ei osoita rakkauttaan tarpeeksi ja saa siksi miehen tuntemaan itsensä epävarmaksi parisuhteessa. Tässä kohtaa kirjoittaja haluaa osoittaa vahvaa sitoutumista mieheen olemalla tämän kanssa ja pysymällä miehen rinnalla vaikeuksista huolimatta. Kirjoittaja kokee, että osoittamalla rakkauttaan ja tukeaan hän voi saada asiat muuttumaan paremmaksi.

Tarinalainauksesta voidaan tulkita, että kirjoittaja pitää parisuhteensa ongelmien syynä sitä, että mies on epävarma suhteen tulevaisuudesta. Kirjoittaja tulkitsee miehen käytöksen johtuvan siitä, että mies pelkää menettävänsä kirjoittajan. Ratkaisu väkivaltaan on silloin se, että mies ymmärtäisi, ettei kirjoittaja ole häntä jättämässä.

Tässä kohtaa tarina ikään kuin palaa alkuun, kuvaamaan sitä suhdetta mikä kirjoittajalla ja miehellä oli alussa. Silloin kun kaikki oli vielä hyvin, ei riideltä eikä käytetty väkivaltaa. Kirjoittaja ehkä ajattelee, että kun hän antaa miehelleen enemmän aikaa ja huomiota, miehen ei tarvitse olla enää epävarma ja pelokas, eikä myöskään siten kohdella häntä väkivaltaisesti. Kirjoittaja kenties toivoo ja uskoo voivansa rakastaa miehensä väkivallattomaksi osoittamalla tälle, kuinka tärkeä ihminen mies on kirjoittajalle. Kirjoittaja haluaa myöskin osoittaa, että hän ei hylkää miestä, kuten muut ihmiset ehkä ovat tehneet. Suhteen alussa mies on luvannut suojella kirjoittajaa, ja nyt kirjoittaja tekee ikään kuin samoin miehelleen. He kumpikin suojelevat toisiaan muilta ihmisiltä, mutta eivät toisiltaan.

Yhteenveto

Tarinan alussa kirjoittaja käsitteellistää kokemaansa lähisuhdeväkivaltaa kuvailemalla väkivaltaa ja sen vaikutuksia. Alussa väkivalta on fyysistä, ja siihen liittyy lähinnä yksittäisiä lyöntejä. Ensimmäinen lyönti ja sen seuraukset ovat kaikkein vähäisimmät. Väkivalta hämmentää kirjoittajaa, mutta se, että lyönti ei kirjoittajasta tuntunutkaan niin pahalta, mahdollistaa suhteen jatkamisen. Kirjoittaja voi jatkaa suhdetta, koska hän kesti lyönnin ja sen seuraukset, eikä pidä niitä niin vakavina.

Ensimmäisen lyönnin jälkeen kirjoittaja uskoo, että väkivalta jää siihen yhteen övirheeseen, ainoaan lyöntiin. Väkivalta kuitenkin jatkuu, ja muuttuu lievästä vakavammaksi. Väkivallan jatkuessa myös sen seuraukset ja kirjoittajan suhtautuminen väkivaltaan muuttuvat vakavammiksi. Väkivallan jatkuessa kirjoittaja alkaa ymmärtää, että kyse on isommasta ongelmasta, eikä yksittäisestä övirheestä.

Alussa kirjoittaja pitää miestä ja heidän parisuhdettaan täydellisenä. Tarinan edetessä suhde kuitenkin muuttuu. Alun rakastumisen jälkeen miehen suhtautuminen kirjoittajaan muuttuu välinpitämättömämmäksi ja kirjoittaja yrittää kaikin tavoin saada mieheltä huomiota. Kirjoittajan tekstistä on luettavissa myös tulkintaa miehen epävarmuudesta. Sen seurauksena kirjoittaja pyrkii vaikuttamaan väkivaltaan vakuuttamalla miehelle, ettei hän ole lähdössä mihinkään.

Suhteessa on myös hyviä hetkiä, ja väkivalta liittyykin lähinnä riitatilanteisiin. Alussa kirjoittaja selittää väkivaltaa lähinnä vahinkona ja erehdyksenä. Väkivallan jatkuessa kirjoittaja selittää sitä omalla toiminnallaan, ikään kuin oman toimintansa seurauksena. Mies on väkivaltainen, koska kirjoittaja ärsyttää häntä. Kirjoittaja saattaa ärsyttää miestä, vaikka tietää sen johtavan väkivaltaan. Tässä vaiheessa kirjoittaja uskoo, että hän voi omalla toiminnallaan päinvastaisesti myös muuttaa asioita ja saada väkivallan loppumaan. Kirjoittaja yrittää ymmärtää miestä ja koittaa saada tämän vakuuttumaan siitä, että väkivallasta huolimatta kaikki voi vielä kääntyä hyväksi.

Tarinan alussa yhtenä väkivaltaa selittävänä tekijänä voidaan pitää sitä, että kirjoittajan ja miehen parisuhteeseen ja toisiinsa liittyvät odotukset eivät täyty. Pettymykset lisäävät parisuhteeseen liittyviä ongelmia ja ristiriitoja, jotka taas lisäävät väkivallan riskiä. Lisäksi miehestä paljastuneet asiat viittaavat siihen, että väkivallan taustalla voi olla myös joitakin miehen historiaan liittyviä väkivaltaa selittäviä tekijöitä, vaikka niistä ei mitään suoraan mainitakaan.

4.3 Väkipalta jatkuu ó Henkinen, fyysinen ja seksuaalinen väkipalta

Teoreettisessa viitekehysessä käsiteltiin lähisuhdeväkipallan monimuotoisuutta ja sitä, minkälaisia muotoja lähisuhdeväkipalta voi saada. Kirjoittajan tarinan alussa väkipalta on fyysistä, lähinnä yksittäisiä lyöntejä. Tarinan edetessä mukaan astuu myös muita väkipallan muotoja, kuten henkistä ja seksuaalista väkipallaa. Seuraavassa osuudessa, tarinan keskikohdassa, tarkastellaan tarkemmin kirjoittajan kohtaamaa lähisuhdeväkipallaa ja siinä esiintyviä väkipallan muotoja.

Henkinen väkipalta

öMä inhosin sitä, että jossain kohtaa mua rupes ahdistamaan toteuttamaan mitään, missä se ei voinut olla mukana. Ahdisti tavata ystäviä. Ahdisti olla töissä. Jos en ehtinyt vastaamaan tai jouduin lopettamaan puhelun asiakkaan kävellessä sisään niin se suuttui. Jos en ilmottanut itsestäni joka sekunti ollessani kavereiden kanssa jossain niin se suuttui. Musta tuli pian se kaveri joka istui kaiken aikaa puhelin kädessä ja oli mukamas läsnä. Ja hitto mä inhosin itseäni.ö

Fyysisen väkipallan lisäksi lähisuhdeväkipallaan oleellisesti liittyvät valta ja kontrolli alkavat myös tässä vaiheessa tarinaa olla arkipäivää kirjoittajan elämässä. Lähisuhdeväkipallan seurauksena kirjoittaja ei pysty enää nauttimaan asioista samalla tavalla kuin ennen. Tavallisten arkipäiväisten asioiden tekeminen ilman miestä on alkanut ahdistaa kirjoittajaa, koska ne voivat saada miehen suuttumaan. Kirjoittajan pitää olla jatkuvasti tavoitettavissa ja ilmoitella itsestään, tai mies suuttuu. Miehen jatkuvan kontrolloinnin vuoksi kirjoittaja ei enää pysty olemaan läsnä tilanteissa, joissa mies ei ole mukana.

Kirjoittaja kuvailee inhonneensa omaa toimintaansa. Hän ei kuitenkaan lainkaan kritisoi tai kyseenalaista miehen toimintaa. Tämä kuvastaa hyvin sitä, kuinka piilevää henkinen väkipalta voi olla. Väkipallan tekijä saa omalla toiminnallaan toisen ihmisen toimimaan tavalla, jota tämä ei itsekään hyväksy. Puolison kontrollointi ja kirjoittajan oma toiminta tuntuvat kirjoittajasta ahdistavilta. Kirjoittaja ei kuitenkaan millään tavalla osoita, että siinä olisi jotain epänormaalia.

Miehen kontrolloinnin lisäksi ahdistusta saattaa aiheuttaa myös se, että kirjoittaja kokee itse huonoa omaatuntoa siitä, että hän viettää aikaa ystäviensä kanssa ilman miestä. Kirjoituksesta ei käy ilmi, vihaako kirjoittaja sitä, miten mies toimii vai sitä, miten hän itse toimii. Kirjoittaja ei myöskään juurikaan perustele tai selitä omaa toimintaansa. Vahtiiko kirjoittaja puhelinta siksi, että hän pelkää miehen pahoittavan mielensä ja suuttuvan, vai pelkääkö hän sitä, mitä puolison suuttuttamisesta voi seurata. Kirjoittajan ahdistus ja inho itseään kohtaan on joka tapauksessa niin voimakasta, että se alkaa hallita hänen arkeaan ja toimintaansa.

öAloin jo etukäteen stressaamaan sitä showta, minkä tiesin sen laittavan pystyyn heti kotiin palattuani. Mua pelotti jo mainita sille koko asiasta kun ajankohta lähestyi. Se heittäytyi heti marttyyriksi, kuin olisin aikeissa hylätä sen ikuisiksi ajoiksi. Inhosin sen tapaa tehdä niin pienistä asioista niin käsittämättömän isoja numeroita. Kutsuin sen mukaan, mutta mietin koko ajan että pliis sano että sä et tule, pliis sano että mä saan joskus tehdä jotain myös ilman sua. Ja se kieltäytyi kutsusta.

Ei se antanut pussata kun lähdin. Ilmaisi mieltään mykkäkoululla kun painelin ovesta ulos harteillani hirvittävä syyllisyyden tunne.

Mä olin sinä päivänä läsnä vain fyysisesti. Mun ajatukset harhaili kotona miehen luona ja mun oli vaikea keskittyä tai kuulla mitään. Mua ahdisti palata kotiin.ö

Suhteen edetessä kirjoittaja osaa jo etukäteen ennustaa miehen reaktioita tietyissä tilanteissa. Kirjoittaja tietää, mitä tietyistä asioista tai niistä kertomisesta voi seurata, ja siksi ne pelottavat häntä jo etukäteen. Miehen käytös herättää kirjoittajassa monenlaisia tunteita, kuten pelkoa ja inhoa. Pelko aiheuttaa sen, että väkivallan kohde pyrkii usein miellyttämään kumppaniaan ja käyttäytymään niin, ettei suututtaisi tätä. Väkivallan kohde saattaa jopa huomaamattaan alkaa varomaan sanomisiaan ja tekemisiään, eikä uskalla enää olla oma itsensä.

Mies voi myös olla aidosti pahoillaan siitä, että kirjoittaja viettää aikaa muiden kuin hänen kanssaan. Alussa kirjoittaja mainitsee, että miehellä ei ole juurikaan ystäviä. Mies saattaisi itsekkin haluta tehdä asioita ystäviensä tai läheistensä kanssa, mutta hänellä ei ehkä ole kirjoittajan lisäksi juurikaan muita, joiden kanssa hän voisi aikaa viettää. Se, että kirjoittaja tapaa läheisiään, saattaa muistuttaa miestä siitä, kuinka yksin hän on. Se on myös mahdollinen syy siihen, miksi kirjoittajan menot tuntuvat miehestä pahalta. Mies saattaa myös pitää ulkopuolisia uhkana ja haluaisi siksi pitää kirjoittajan mieluummin kanssaan kotona, sillä heidän ollessaan yhdessä miehen on helpompi hallita kirjoittajaa.

Kirjoittaja tuntee syyllisyyttä omista tekemisistään, kuten siitä että hän haluaa viettää aikaa läheistensä kanssa. Kirjoittajan mielestä muiden kanssa vietetty aika voi tuntua väärältä siksi, että miehen mielestä se on väärin. Kirjoittaja saattaa kuitenkin omalla käytöksellään edesauttaa sitä, että miehen epäilykset heräävät. Kirjoittaja olettaa aikaisempien kokemusten perusteella miehen suhtautuvan negatiivisesti kirjoittajan tekemisiin. Siksi niistä kertominen ahdistaa ja pelottaa kirjoittajaa. Mies taas saattaa nähdä ja vaistota kirjoittajan olemuksesta tämän jännityksen, ja tulkita sen johtuvan esimerkiksi siitä, että kirjoittaja haluaa salata häneltä jotain. Vaikka tilanne tuntuu ahdistavan kirjoittajaa, hän ei kuitenkaan tuo ilmi sitä, että ymmärtäisi miehensä käyttävän häneen henkistä väkivaltaa kontrolloimalla ja rajoittamalla hänen tekemisiään.

öSitten se hiljaisella äänellä melkein kuiskaten mun korvaan kysyi: öMontako miestä sä iskit siellä?ö.Ja mua itketti ajatus siitä että se jaksoi aina kuvitella että mä en muuta teekkään kun juoksen vieraissa jokaisen tilaisuuden tullen. Sen silmissä mä olin huora, jota tuli pitää talutushihnassa etten mä vaan pääsisi tekemään pahojani kun silmä vältti. Ja mua itketti, etten mä tiennyt mitä mä olisin voinut enää tehdä paremmin ansaitakseni sen luottamuksen. Kun pelkkä uskollisuus ei riittänyt. Olin silti huora, aina.ö

Mies alkaa käyttäytyä myös mustasukkaisesti. Hän alkaa epäillä ja syytellä kirjoittajaa. Kirjoittaja yrittää tehdä kaikkensa ollakseen luottamuksen arvoinen, mutta se ei tunnu miehelle riittävän. Mies epäilee kirjoittajan pettävän häntä aina kun vaan mahdollista. Kirjoittaja taas yrittää tehdä kaikkensa, että saisi miehen epäilykset väistymään. Samoin kun aikaisemmin fyysisen väkivallan alkaessa, kirjoittaja ajattelee voivansa jotenkin omalla käytöksellään ansaita miehen luottamuksen, ja saada sen avulla mustasukkaisuuden loppumaan. Samaan aikaan kirjoittaja alkaa kuitenkin myös tajuta, ettei hän ehkä voikaan tehdä mitään paremmin. Tai että hänen käytöksellään ei ehkä olekaan niin suurta merkitystä kuin hän on luullut.

Kirjoittaja ei juuri kirjoita siitä, mistä miehen käytös johtuu, tai miten mies voisi käyttäytymistään muuttaa. Kirjoittaja näkee miehen käyttäytymisen johtuvan lähinnä siitä, että mies ei voi luottaa kirjoittajaan. Miehellä on lastenkotitausta, mistä voidaan päätellä, että jotain ns. normaalista poikkeavaa hänen lapsuudessaan on tapahtunut. Kirjoittaja tietää jotakin miehen äidistä, mutta miehen isästä tai mahdollisista sisaruksista kirjoittaja ei mainitse mitään. Voi olla, ettei miehellä välttämättä koskaan ole ollut elämässään ketään pysyvää ja luotettavaa ihmistä. Kirjoittajan teksteistä voisi päätellä, että mies pelkää menettävänsä kirjoittajan. Menettämisen pelko ja tarve pitää epätoivoisesti kiinni läheisestä ihmisestä voivat myös saada miehen käyttäytymään väkivaltaisesti.

öSeinät kaatuvat päälle. Olen ansassa. Se lupasi ettei muhun satu enää. Se on rikkonut lupauksensa. Tänään en halua ajatella mitään. Tänään mä haluan olla joku muu, täysin ulkopuolinen mun omassa elämässäni. Mies mököttää. Se ei haluaisi että mä lähden. öKyllä sä voit tulla hei kulta mukaankin..ö, mun omatuntoa kolkuttaa. öEn mä jaksao, se sanoo ja mä oon helpottunut. Mä tarvitsen tätä. Omaa aikaa, ilman sitä nyt.

Mun puhelin on soinut. En oo kuullut sitä. Tekstiviesti saapunut. Se on mun mieheltä. Se kysyy onko hauskaa. Mulla iskee hirveä morkkis. Että jätin sen yksin kotiin. öOn, mut ikävä suaö, mä vastaan. öEpäilení .ö, tulee takaisin.

Miehen tekstiviestit kummittelee mun mielessä. Mua ahdistaa. Tunnen jotenkin hirveen huonoa omatuntoa tästä. Sanon tytöille että aion lähteä ihan kohta. öNo et varmana lähde!ö, kaverit vastustaa. öOkei no mutta ihan viimestään tunnin päästä on pakko sit lähteäö, mä teen kompromissin. Ja alan tintata viinaa oikein urakalla.ö

Kirjoittajalle, kuten monelle muullekin, ystävien kanssa vietetyt hetket ovat selvästi eräänlainen keino saada vaihtelua kotona vallitsevaan arkeen. Kirjoittajalle ystävien kanssa vietetty aika on

kuitenkin ennemminkin keino paeta kotoa kuin vaihtelua arkeen. Kirjoittaja haluaa aika ajoin paeta kotona vallitsevaa arkea, mutta siitä huolimatta hän ei kuitenkaan harkitse lähtevänsä kotoa lopullisesti. Hän vain tarvitsee välillä hieman omaa aikaa kestääkseen kotiolot.

Kirjoittajan ollessa ulkona mies soittelee ja lähettelee viestejä kirjoittajan perään. Miehen yhteydenotot saavat kirjoittajan tuntemaan huonoa omaatuntoa siitä, että hän on jättänyt miehen kotiin. Todellisuudessa kirjoittaja on pyytänyt miestä mukaansa, mutta tämä ei ole halunnut lähteä. Kirjoittaja ei myöskään ole velvoittanut miestä olemaan kotona, vaan tällä olisi halutessaan mahdollisuus tehdä myös jotain muuta kuin istua kotona odottamassa kirjoittajaa. Mies on kuitenkin itse valinnut kotona olemisen. Ehkä siksi, että hänellä ei ole ketään kenen kanssa tai mihin mennä.

Edellisessä lainauksessa kirjoittaja tasapainottelee miehen ja kavereidensa mielipiteen välillä pohtiessaan, että lähtekö vai jääkö. Kirjoittaja ei varsinaisesti ota kantaa siihen, mitä hän itse haluaisi tehdä. Hän haluaisi kyllä nauttia illasta, mutta miehestä johtuvan ahdistuksen vuoksi hän ei pysty siihen. Kirjoittaja potee huonoa omaatuntoa, mistä voisi päätellä hänen ajattelevan itsekin toimivansa väärin ollessaan ystäviensä luona miehen ollessa yksin kotona.

Ystävien pyynnöstä kirjoittaja päättää jäädä vielä hetkeksi, vaikka miestä ajatellessaan hänestä tuntuu siltä, että pitäisi jo lähteä. Päätöksen tehtyään kirjoittaja alkaa juoda itseään enemmän humalaan. Tarinan alussa kirjoittaja totesi uskaltavansa keskustella miehen kanssa väkivallasta ainoastaan silloin kun on juonut alkoholia. Juominen vaikuttaisi olevan kirjoittajalle jonkinlainen keino paeta arkea. Toisaalta se voi olla hänelle myös yksi keino, jonka avulla vaikeiden asioiden kohtaaminen on hieman helpompaa. Alkoholi antaa kirjoittajalle ehkä myös hieman lisää rohkeutta olla enemmän oma itsensä.

Edellisessä lainauksessa kirjoittaja on ahdistunut miehen käytöksestä. Samalla kun hän päättää jäädä pidemmäksi aikaa ystäviensä luo, päättää hän myös juoda itsensä kunnolla humalaan. Juominen voi olla merkki siitä, että kirjoittaja ei uskalla ottaa puheeksi ja kohdata vaikeita asioita ollessaan selvin päin. Toisaalta juominen voi olla kirjoittajalle myös keino saada vaikeat asiat hetkeksi pois mielestään. Kirjoittaja voi myös yrittää edesauttaa sitä, että mahdollinen väkivalta ei satuttaisi häntä niin paljoa hänen ollessaan humalassa. Samalla kirjoittaja tekee kuitenkin tietoisesti itsestään puolustuskyvyttömämmän, kuin mitä hän olisi selvin päin ollessaan.

Kirjoittaja juo, vaikka hän todennäköisesti tietää mitä juomisesta voi seurata. Päättäessään juoda kirjoittaja saattaa jopa alitajuisesti toivoa, että hänelle sattuisi jotain. Juodessaan riittävästi ihminen on kykenemätön huolehtimaan itsestään. Juodessaan kirjoittaja saattaakin toivoa, että ystävät

huolehtisivat hänestä, jolloin hän ei ehkä joutuisikaan menemään kotiin ja kohtaamaan pahoinpitelijäänsä. Toisaalta voi olla, ettei kirjoittaja juodessaan enää edes välitä mitä hänelle tapahtuu. Riittävän paljon juodessaan kirjoittaja saattaisi joutua myös vaikkapa sairaalaan tai putkaan. Voi siis olla, että hän altistaakin itsensä sellaisiin tilanteisiin, jossa ulkopuoliset joutuisivat puuttumaan tilanteeseen ja kenties sitä kautta parisuhdeväkivaltakin saattaisi tulla ilmi.

Fyysinen väkivalta

öHänellä oli sellainen vaasi, pieni ja nätti kiva sisustuselementti. Mä rikoin sen vaasin. Suutuspäissäni kun heitin koristetyynyllä hyllyä jossa vaasi niin ylväänä seiso i ja vaasi putosi. Se meni palasiksi. Tajusin sillä sekunnilla että voi paska, kohta sattuu ja lujaa. Ja niinhän siinä sitten sattuikin.

Seuraavana aamuna oli hiljaista. Kuin tyyntä myrskyn jälkeen. Mä katselin itseäni peilistä samalla kun odottelin aamukahvin valmistuvan. Mä katselin mustelmia mun käsivarsissa. Turvonneita silmiäni ja katsettani josta oli tullut harmaa. Mä näytin jotenkin todella vanhalta. Ja väsyneeltä.

Meen sohvalle mun mieheni viereen. öPitäiskö meidän vähän puhua tosta eilisestä?ö, mä kysyn hiljaa ja varovasti pitkän hiljaisuuden jälkeen. Mies on hiljaa. Oon jo nousemassa ylös ja lähdyssä pois kun mies vastaa mulle: öMua vituttaa et sä rikoi t ton vaasin!ö. Olen sanaton.ö

Nyt kirjoittaja on se, joka käyttäytyy ensin aggressiivisesti ja saa miehen hermostumaan hajottamalla tälle tärkeän esineen. Kirjoittaja toteaa toimineensa suutuspäissään, mistä voidaan päätellä, että suutuessaan kirjoittaja saattaa heitellä tavaroita. Suuttumuksen lisäksi kirjoittaja selittää tapahtunutta sillä, että vaasin hajoaminen oli vahinko. Kirjoittaja heitti hyllyä, ja vaasi putosi sen seurauksena. Kirjoittaja ei suutuessaan ja tyyntyä heittäessään osannut aavistaa, mihin tilanne voisi johtaa, mutta saman tien vaasin hajottua kirjoittaja tiesi siitä seuraavan väkivaltaa. Tässä kohtaa kirjoittaja ei kuvaile, mitä fyysinen väkivalta pitää sisällään. Mustelmat käsivarsissa, turvonneet silmät, haava huulessa ja kipu ranteissa kertovat kuitenkin siitä, että fyysinen väkivalta on vakavampaa kuin aiemmin.

Väkivalta alkaa näkyä fyysisten vammojen lisäksi myös kirjoittajan olemuksessa. Katseesta on tullut harmaa, ja kirjoittaja näyttää omasta mielestään vanhemmalta ja väsyneemmältä kuin ennen. Kuvauksesta voi päätellä, että myös väkivallan psyykkiset seuraukset alkavat olla vakavampia kuin aikaisemmin. Väsyneestä ja vanhentuneesta olemuksesta voidaan päätellä, että kirjoittaja ei nuku yhtä hyvin kuin ennen. Kirjoittajan tulkinnan mukaan se, että ihminen voi sisältä huonosti näkyä myös ulospäin, ja hän pitää itseään esimerkkinä tästä.

Kirjoittaja tietää, että hänen pitäisi keskustella tapahtuneesta miehen kanssa. Hän yrittääkin avata keskustelun, mutta mies ei ole halukas puhumaan tapahtuneesta. Kirjoittaja yrittää keskustella miehen kanssa asioista, mutta tämä ei huomioi kirjoittajaa millään tavalla vaan vetäytyy. Vaikuttaa siltä, että huomioimattomuus on miehelle yksi tapa käyttää valtaa parisuhteessa. Miehellä on valta valita koska ja keneen hän huomionsa kohdistaa. Kirjoittajan ottaessa tapahtuneen puheeksi mies kääntääkin keskustelun hajonneeseen vaasiin. Mies ei selvästi ole halukas keskustelemaan tapahtuneesta, eikä kirjoittaja sen huomattessaan sitä myöskään häneltä vaadi. Kirjoittaja ei ehkä itsekään ole valmis keskustelemaan, tai ainakin hän tietää pääsevänsä helpommalla antaessaan asian olla.

Kirjoittaja hämmentyy miehen kommentoimissa ainoastaan rikkoontunutta vaasia ja sen aiheuttamaa ärsytystä. Kirjoittajan suhtautumisesta voidaan päätellä, että hän todennäköisesti odotti miehen suhtautuvan jotenkin eri tavalla hänen sanoihinsa, kuten ilmaisemalla olevansa pahoillaan siitä mitä on tehnyt, tai selittämällä omaa toimintaansa. Kuitenkin mies ainoastaan kertoo, mikä häntä ottaa päähän. Tarinan kulusta voi lukea muutosta. Väkivalta on siirtynyt uudelle tasolle, sillä mies ei enää pahoittele tai hätkähdä omaa väkivaltaista käytöstään.

Kommentoimalla ainoastaan vaasin hajottamista mies saa keskustelun käännettyä oman toimintansa sijaan siihen, mitä kirjoittaja on tehnyt. Koska kirjoittaja on myös toiminut väärin, saa mies kirjoittajan ehkä uskomaan, että miehen toiminta on oikeutettu seuraus siitä, mitä kirjoittaja on tehnyt. Korjaamalla vaasin kirjoittaja osoittaa itsekkin tietävänsä toimineen väärin. Korjatessaan vaasia kirjoittaja yrittää samalla todennäköisesti korjata myös itseään ja omaa parisuhdettaan. Kaikissa niissä näkyy säröjä, kun oikein tarkkaan katsoo. Säröistä ja vammoistaan huolimatta kirjoittaja on kuitenkin ehjä, ainakin näennäisesti.

öMä marssin makuuhuoneeseen ja heitän mun laukun seinään. Mies marssii mun perässä. Se tönäisee mut sängylle, mä suutun ja ehdin kääntyä. Se lyö mua kasvoihin. Mä huudan. Se ottaa mua kiinni kasvoista. Puristaa niitä. Mua sattuu. Yritän huutaa. Mun ääni ei pääse sen käden läpi. öVitun huora!ö, se yrittää kuiskata mutta sen ääni on kova. öMä tiesin että sua ei pitäis ottaa mukaan! Mä tiesin et sä aina pilaat kaiken!ö, se sylkee mun kasvoille. Mä itken, yritän huutaa mutta en saa kuin vaimeata ulinaa ulos. Se irroittaa otteensa hetkeksi, ikään kuin saadakseen vastauksen, jonkun syyn miksi jatkaa. Ja mä hyödynnän sen tilanteen. öAPUA, AUTA!!!!ö, mä huudan niin kovaa kuin pystyn. Pahin virhe ikinä.

Se lyö mua. Peittää mun suun. Ja keksii tyynyn vieressään. Se painaa tyynyn mun kasvoille. Painaa sitä mun kasvoja vasten. En saa henkeä sen läpi. En voi huutaa sen läpi. Kukaan ei kuule mua nyt. Saan käteni vapaaksi. Tartun sitä käsistä. En näe mitään. En kuule mitään. Tartun sen käsivarsiin mun kynsilläni. Jos mä kuolen nyt niin ehkä ne osaa epäillä sua sitten. Ne saa sut kiinni!

Se suuttuu siitä että raavin sitä, se lyö mua. Tajuan että mä en pääse pois tästä. Apua ei ole tulossa. Mun happi loppuu. Mun keho tekee omituisia liikkeitä, semmosia kuin sätkivällä kalalla kun ne onkii merestä. Mä päätän luovuttaa.ö

Kirjoittaja on raivoissaan miehelle, ja sen voi myös havaita hänen käytöksestään. Mies provosoituu tästä ja käy käsiksi kirjoittajaan, joka yrittää puolustautua sekä fyysisesti että huutamalla. Väkivalta on muuttunut aiempaa vakavammaksi, mikä on saanut kirjoittajan pelkäämään henkensä edestä ja taistelemaan miestä ja väkivaltaa vastaan. Kirjoittajan avunhuudot ja puolustautuminen saavat kuitenkin miehen hermostumaan entistä enemmän.

Väkivalta on niin voimakasta, että se saa kirjoittajan tuntemaan välittömästi voimakasta kipua. Mies kohdistaa väkivallan pääasiassa kirjoittajan kasvoihin lyömällä ja puristamalla niitä. Päähän ja kasvojen alueelle kohdistetusta väkivallasta voidaan päätellä, että mies ei välitä käyttämänsä väkivallan seurauksista, vaan hänen on todella tarkoitus satuttaa kirjoittajaa.

Fyysisen väkivallan lisäksi mies samanaikaisesti haukkuu kirjoittajaa, yrittäen siten saada häntä lannistettua myös sanallisesti. Fyysinen väkivalta saa sellaisia muotoja, joita kirjoittaja ei ole aiemmin kuvaillut olevan. Käsien lyömisen lisäksi mies käyttää apunaan myös sängyltä löytämänsä tyynyä, jonka hän painaa kirjoittajan kasvoille. Tarina on kirjoitettu siten, että mies vaikuttaa keksivän tyynyllä tukehduuttamisen hetken mielihoiteesta. Tässä vaiheessa mies käyttää väkivallan tuottamisessa apunaan myös aseita, jos sellaisia sattuu olemaan käden ulottuvilla.

Tyyny saa aikaan sen, ettei kirjoittaja pysty enää puolustautumaan samalla tavalla kuin hetkeä aiemmin. Tyyny on siis miehen tähän mennessä käyttämistä väkivallan keinoista yksi vakavimmista, koska se saa kirjoittajan lähestulkoon toimintakyvyttömäksi. Ensimmäistä kertaa väkivalta on muuttunut niin vakavaksi, että kirjoittaja pelkää kuolevansa sen seurauksena. Kirjoittaja alkaa tajuta, ettei hän pääse pakenemaan tilanteesta, eikä kukaan tule häntä siitä pelastamaan. Kirjoittaja kuvailee kehonsa tekevän liikkeitä, joita kirjoittaja ei pysty itse hallitsemaan. Hän on nähnyt kalojen liikkuvan samalla tavalla, kun ne otetaan pois vedestä, eli siitä ympäristöstä, jossa niiden on tarkoitus elää ja hengittää.

Kirjoittaja päättää luovuttaa. Hän on yrittänyt taistella miestä ja tämän käyttämää väkivaltaa vastaan, mutta on joutunut toteamaan, ettei hän voi voittaa tätä taistelua. Kirjoittaja ei tässä kohtaa näe muuta vaihtoehtoa kuin luovuttaminen, joten se mitä hänelle seuraavaksi tapahtuu, jää miehen ja kohtalon haltuun. Kovin kaukana kuolemasta kirjoittaja ei tekstistä päätellen ole, mutta hän selviää. Ja väkivalta jatkuu.

Miehellä on edellisestä suhteestaan kaksi lasta, jotka ovat viettämässä viikonloppua miehen luona. Kirjoittaja on lähdössä ulos ystäviensä kanssa, ja he ovat miehen kanssa sopineet etukäteen kirjoittajan menosta ja siitä, että hän tulee kotiin vasta, kun mies on saanut lapset nukkumaan. He ovat myös viestitelleet illan aikana, ja mies on kertonut saaneensa lapset nukkumaan vasta melko myöhään. Kirjoittaja on ulkona myöhään. Hän ei halua tulla kotiin lasten ollessa vielä hereillä, koska ei halua näiden näkevän häntä humalassa.

öMun mies valvoo edelleen kun tulen sisään. Se on vihainen mulle, tönäisee pois kun yritän halata. En ymmärrä miksi.

öVittu pitääkö sun juoda silloin kun lapset on mulla?!ö, se raivoaa mulle. Mua harmittaa, mä luulin et tää oli sovittu juttu. Saadaan aikaiseksi kolmas maailmansota. Se menettää hermonsä ja lyö mut maahan keittiönlattialle. Se tulee mun päälle ja lyö lisää. Itken ja huudan että lopeta. öVittu älä huuda lapset herää!ö, se huutaa ja painaa kämmenellään mun kasvoja lujaa tukkien mun hengitystiet. Painaa mun päätä lattiaa vasten. Kova lattia sattuu jopa maton läpi mun takaraivoon. Tunnen kuinka hampaat tulee läpi huulesta. Se ei lopeta, painaa koko ajan vain kovempaa kun yritän rimpuilla vastaan. Välillä se lyö toisella kädellä kylkeen. Tunnen kuinka happi loppuu. Rimpuilen kaikin voimin vastaan mutta en pysty liikkumaan. Mun silmissä pimenee.

Mun mies hellittää otteensa kun huomaa poikansa seisovan vieressä. Se kantaa poikansa takaisin nukkumaan ja mä jään tajuttomana makaamaan keittiön lattialle. Kun palaan tajuihini ja avaan silmäni kaikki valot on sammutettu. Mies ja lapset nukkuvat. Makaa valveilla varmaan kaksi tuntia.

Kun mä lukitsen meidän ulko-oven öisin, mä en lukitse vaaroja sen ulkopuolelle vaan lukitsen ne sisään. Meidän pitää päästä pois täältä. Mua pelottaa.ö

Lainauksen alussa toistuu sama kuvio kuin monta kertaa aikaisemminkin kirjoittajan ja miehen tarinassa. Lähtiessään ulos kirjoittaja varmistaa mieheltä etukäteen, että se sopii varmasti miehelle. Kotiintulostakin on sovittu yhdessä miehen kanssa. Näin toimimalla kirjoittaja pyrkii jo etukäteen välttämään erimielisyyksiä ja väkivaltaa. Vaikka asiasta on sovittu etukäteen yhdessä miehen kanssa, on kirjoittaja silti epävarma ja tuntee huonoa omaatuntoa siitä, että haluaa tavata ystäviään.

Omalla toiminnallaan väkivallan tekijä pyrkii syyllistämään kumppaniaan tekemisistään, vaikka siihen ei oikeasti mitään järkevää syytä olisikaan. Tarinalainaus on hyvä esimerkki siitä, että mies voi yhtäkkiä muuttaa mielensä ja olla vihainen sellaisistakin asioista, mistä he ovat kirjoittajan kanssa etukäteen sopineet.

Kirjoittajan tullessa kotiin mies on hereillä ja vihainen. Mies alkaa heti raivota kirjoittajan juomisesta. Kirjoittaja kuvailee heidän yhdessä miehen kanssa saavan aikaan riidan. Kirjoittaja kuvaa myös

itsensä aktiivisena osapuolena riidassa, koska hän näkee miehen suuttumuksen olevan seurausta hänen toiminnastaan. Kirjoittaja vaikuttaa ymmärtävän, mikä on saanut miehen niin vihaiseksi.

Väkivaltainen kumppani voi suuttua ilman mitään järkevää syytä, ja toisen on siksi usein vaikea tietää, kuinka hänen kanssaan tulisi toimia, sillä kumppani ei ole välttämättä koskaan tyytyväinen. Väkivallan tekijä saattaa ikään kuin hakemalla hakea syytä riidan aikaansaamiseksi voidakseen käyttää väkivaltaa. Väkivallan tekijä voi pitää omaa väkivaltaista käytöstään oikeutettuna, jos kumppani on tehnyt ensin jotain, mikä on hänen mielestään väärin.

Tarinan edetessä väkivalta muuttuu koko ajan vakavammaksi. Tässä kohtaa jo ensimmäinen lyönti on niin voimakas, että se saa kirjoittajan kaatumaan. Väkivalta alkaa voimakkaalla lyönnillä, ja se jatkuu edelleen kirjoittajan kaaduttua maahan. Kirjoittaja yrittää puolustautua huutamalla apua. Mies yrittää hiljentää kirjoittajan avunhuudot varoittamalla tätä herättämästä lapsia. Jälleen mies syylistää kirjoittajaa oman toimintansa seurauksista. Mies esittää asian niin, että on kirjoittajan vika, jos lapset heräävät tämän avunhuutoihin.

Väkivalta kohdistuu taas pääasiassa kirjoittajan pään ja kasvojen alueelle, mikä kertoo jälleen kerran väkivallan vakavuudesta. Lisäksi mies yrittää estää kirjoittajaa hengittämästä. Väkivalta on voimakasta ja hengenvaarallista, ja se saa kirjoittajan tuntemaan kipua välittömästi. Kirjoittaja yrittää laittaa vastaan, mutta se saa miehen vaan lisäämään käyttämäänsä voimaa ja kohdistamaan väkivaltaa useampaan paikkaan samanaikaisesti. Mies onnistuu estämään kirjoittajaa hengittämästä niin, että lopulta tämä menettää tajuntansa.

Väkivalta loppuu, kun miehen poika tulee paikalle. Muutosta ilmentää se, että nyt myös lapset joutuvat kuulemaan ja näkemään väkivaltaa. Maatessaan sohvalla kirjoittaja ei mieti väkivallan vaikutuksia omaan itseensä vaan lapsiin. Hän pelkää, että nyt myös lapset ovat nähneet tai kuulleet väkivaltaa. Tässä vaiheessa tarinaa kirjoittaja alkaa ajatella, että hänen on päästävä pois suhteesta. Hän ei niinkään ajattele itseään, vaan yrittää ennemminkin suojella lapsia näkemästä väkivaltaa. Väkivaltaa tapahtuu nyt myös lasten aikana, ja lapset joutuvat osalliseksi sitä. Tämä saa kirjoittajan havahtumaan siihen, että väkivalta on saatava loppumaan.

Väkivalta aiheuttaa kuitenkin edelleen hyvin ristiriitaisia ajatuksia kirjoittajassa. Toisaalta hän tietää, että tilanne ei voi jatkua näin. Hän ei kuitenkaan edelleenkään tiedä mitä hänen pitäisi tehdä tai sanoa saadakseen väkivallan loppumaan. Kirjoittaja kaipaisi apua ja lohdutusta, mutta kukaan ei tule sitä

hänelle tarjoamaan, eikä hän sitä itse kykene vielä tässäkään vaiheessa hakemaan. Kirjoittaja siis tiedostaa, että tilanteeseen on tultava muutos, mutta ei tiedä, miten hän voisi saada sen aikaan.

Seksuaalinen väkivalta

öTuu mennään nukkumaan, mä pyysin ja mitään sanomatta se kömpi mun kanssa sänkyyn. Möngin väkisin sen kainaloon ja kiedoin sen käden mun ympärille. Se silitteli mun selkää. Sen sanat kaikui mun korvissa edelleen. öSä et enää rakasta mua.

Ja mä vedin sen päälleni ja annoin sen ottaa mut. Annoin sen tehdä niin, vaikka olin edelleen loukkaantunut. Koska mä en halunnut että se ajattelisi etten enää rakastaisi. Ajatuskin siitä, että sain sen tuntemaan niin, teki mut surulliseksi. Mutta sinä yönä, siinä sängyssä, siinä seksissä ei ollut rakkaudesta tietoakaan. Sinä yönä se oli silkkää sairaalloista valtapeliä, ei rakastelua millään tapaa. Se oli valtapeliä, jonka mä vielä monet kerrat hävisin uudelleen ja uudelleen.ö

Edellistä lainausta edeltää kohta, jossa mies syyttää kirjoittajaa siitä, ettei kirjoittaja enää rakasta häntä. Miehen mököttäessä kirjoittaja on se aktiivisempi osapuoli, joka koittaa sovittaa erimielisyyksiä. Kuvio on tuttu jo tarinan aikaisemmistakin vaiheista. Mies ei juuri koskaan tee itse aloitetta sovinnon tekemiseksi, vaan yleensä se jää kirjoittajan tehtäväksi. Miehen sanat tuntuvat kirjoittajasta pahalta, mutta siitä huolimatta hän haluaa ennemmin sopia kuin riidellä.

Kirjoittaja on jo useaan kertaan aikaisemmin koittanut keskustella miehen kanssa asioista, mutta se ei ole tuottanut oikein minkäänlaista tulosta. Tällä kertaa kirjoittaja yrittää saada miestä leppymään antamalla tälle läheisyyttä, ja siten samalla todistamalla rakastavansa miestä edelleen. Edellisessä lainauksessa kirjoittaja kuvaa itsensä aktiivisempänä osapuolena. Kirjoittaja on se, joka tekee aloitteen vetämällä miehen päälleen ja antamalla miehelle mitä tämä haluaa, vaikka kirjoittaja ei itse sitä haluaisikaan. Mies ei siis varsinaisesti ota häntä väkisin, vaan kirjoittaja antaa miehen ottaa itsensä.

Kirjoittaja perustelee toimintaansa sillä, ettei halua miehen ajattelevan, ettei hän enää rakasta tätä. Kirjoittaja on siis valmis laittamaan miehen miellyttämisen omien halujensa edelle. Miehen sanomiset tekevät kirjoittajan surulliseksi, ja tekemällä miehen taas iloiseksi kirjoittaja ajattelee ehkä tulevansa itsekkin iloisemmaksi. Vaikuttaa siltä, että miehen tunnetila tarttuu helposti myös kirjoittajaan. Omien tunnetilojensa avulla mies voi siis halutessaan hallita myös kirjoittajan tunnetiloja, joko tietoisesti tai tiedostamattaan.

Tapahtunut ei kuitenkaan tunnu kirjoittajasta siltä kuin sen pitäisi tuntua, sillä kirjoittaja mieltää rakkauden kuuluvan seksiin. Sillä, mitä hänen ja miehen välillä juuri tapahtui, ei kuitenkaan

kirjoittajan mielestä ollut mitään tekemistä rakkauden kanssa. Rakastelun sijaan kyse oli enemmänkin siitä, kumpi heistä saa haluamansa, ja tällä kertaa se oli mies. Vaikuttaa siltä, että kirjoittaja ajattelee myös miehen tajuavan, mitä kirjoittaja tilanteesta oikeasti ajattelee. Tilanteesta tekee entistä pahemman se, että mies halusi toteuttaa oman tahtonsa kirjoittajan tahdosta riippumatta.

öMitä mä teen? En mä oo pääsemässä pois tästä. Voinko mä huutaa? Auttaisko se mitään? Mä oon paska tyttöystävä. Miks mä edes ajattelen näin? Tottakai mun pitäis haluta sitä nyt! Mikä helvetti mua vaivaa? Mä suljen mun silmät. Yritän ajatella jotain muuta ja toivon et se tulisi mahdollisimman nopeasti. Sit tää on ohi.

Se tulee viimein. Se on saanut haluamansa. Mun kehoni on nyt sen omaisuutta, tästä lähtien mä en siitä saa enää päättää. Se ottaa mut kun haluaa. Se omistaa mut nyt.ö

Kirjoittaja kuvailee hänen ja miehen välistä seksiä valtapeliksi. Seksistä on siis tullut yksi vallankäytön väline heidän suhteessaan. Kirjoittaja kuvailee antaneensa miehen ottaa hänet vastoin omaa tahtoaan. Kirjoittaja ei kuitenkaan osoita, että tapahtuneessa olisi hänen mielestään varsinaisesti mitään väärää, vaikka se ei tuntunutkaan hänestä siltä kuin sen pitäisi tuntua. Kirjoittaja ei pidä miehen toimintaa sellaisena, etteikö miehellä olisi ollut siihen oikeutta. Kirjoittaja ei myöskään osaa yhdistää kokemaansa seksuaaliseen väkivaltaan, mikä käy ilmi myös hänen myöhemmistä blogikirjoituksistaan, joihin palaan vielä myöhemmin yhteenvedossa.

Edellisessä tarinalainauksessa kirjoittaja yrittää päästä pois tilanteesta pohtimalla, mitä hän voisi tehdä saadakseen miehen lopettamaan. Samaan aikaan kirjoittaja kuitenkin tajuaa, ettei hän tule pääsemään pois tilanteesta. Tapahtuman aikana kirjoittajan mielessä käy monenlaisia ajatuksia. Hän tuntee syyllisyyttä siitä, ettei halua miestänsä, vaikka hän samaan aikaan ajattelee, että pariskunnan kuuluisi automaattisesti haluta toisiaan. Kirjoittaja ei tuo esille vaihtoehtoa, että parisuhteessa olevallakin on oikeus kieltäytyä seksistä puolisonsa kanssa niin halutessaan. Kirjoittaja ei lähde myöskään pohtimaan, mitä kieltäytymisestä voisi seurata. Kirjoittaja ei oikeastaan edes mieti kovin pitkään kieltäytymistä, vaan siirtää sen pois ajatuksistaan vetoamalla siihen, ettei niin vaan voi toimia.

Kirjoittaja sopeutuu tilanteeseen ja tekee aloitteen sellaiseen, mitä ei itse oikeastaan halua, mutta olettaa toisen haluavan. Näin hän kokee ehkä pääsevänsä tilanteesta helpommalla. Kirjoittaja saattaa kokea kieltäytymisen kiusallisena, koska ei koe olevansa oikeutettu siihen. Taipueessaan miehen tahtoon kirjoittaja samalla tietää, että tästä eteenpäin hän ei saa enää päättää omasta kehostaan, vaan siitä päättää mies. Kirjoittaja ei ole pystynyt estämään miestä nyt, eikä hän usko pystyvänsä tekemään sitä jatkossakaan. Kirjoittaja tietää, että koska hän on sallinut tämän mieheltä kerran, ei hän pysty sitä enää jatkossa estämään.

öAamulla havahdun johonkin kolinaan. Jotenkin outo olo. Kaikki ei ole nyt kohdallaan. Nousen ylös. Mitä helv! Missä mun housut on? Mä vannon että mulla oli stringit jalassa kun mä nukahdin.

Huudan mun miestä ja se tulee makkariin. Mulla on todella epämukava olo, sillä tavalla henkisesti. Ahdistaa. On vähän vaikea hengittää. öTotal! Miks mul ei ole mitään housuja jalassa..?ö, mä kysyn. öHarrastettiinko me seksiä yöllä, kun mä en muista oikein! ?ö. Mua nolottaa. öNo siis joo, tai no sä et kyllä tainnut oikein herätä siihen.. Tai niinku sillai.ö

Kirjoittaja on ollut viettämässä baari-iltaa ystäviensä kanssa, ja hän on ollut humalassa tullessaan kotiin myöhään yöllä. Aamulla heti herättyään kirjoittajasta alkaa tuntua, että kaikki ei ole niin kuin pitäisi. Ensimmäisenä hän tuntee sen omassa olossaan, hän jotenkin ikään kuin vaistoa sen heti. Seuraavassa hetkessä hän huomaa housujensa puuttuvan, vaikka on varma siitä, että ne olivat hänellä jalassa hänen mennessään nukkumaan.

Kirjoittaja ei itse muista mitä on tapahtunut, joten hän joutuu kysymään asiasta mieheltään. Kirjoittajan henkinen paha olo viestii kuitenkin siitä, että todellisuudessa kirjoittaja osaa ehkä arvella, mitä on tapahtunut, ja se saa hänet voimaan pahoin. Kirjoittajaa hävettää, että hän joutuu kysymään asiasta mieheltään. Kirjoittaja todennäköisesti häpeää omaa humalatilaansa ja sen aiheuttamaa muistamattomuutta. Toisaalta kirjoittaja saattaa hävetä myös sitä, mitä mies on hänelle tehnyt.

Seksuaalinen väkivalta saa uhrin usein tuntemaan häpeää. Kirjoittajan tapauksessa, niin kuin usein muissakin vastaavissa tapauksissa, tekijä ei tunne häpeää eikä syyllisyyttä teostaan, vaan nämä tunteet siirtyvät uhrille. Kirjoittaja ei lähde tässäkään kohtaa ottamaan kantaa miehen tekoon ja sen vääryyteen vaan lähtee käsittelemään sitä oman häpeänsä kautta. Edelleenkin kirjoittaja ei viittaa siihen, että mies olisi toiminut jotenkin väärin, vaikka miehen teko ei tunnu hänestä myöskään oikealta tai hyvältä.

Yhteenveto

Suhteen edetessä fyysinen väkivalta muuttuu aiempaa vakavammaksi ja monipuolisemmaksi. Yksittäisten lyöntien sijaan väkivalta pitää sisällään useita vakavia pahoinpitelyjä. Väkivaltatilanteiden muututtua entistä vakavammiksi, alkaa kirjoittaja puolustautua fyysisesti, eli käyttää itsekin väkivaltaa. Väkivallan jatkuessa ja muuttuessa vakavammaksi myös kirjoittajan suhtautuminen siihen alkaa muuttua. Kirjoittaja alkaa tiedostaa, että väkivallasta on tulossa osa hänen elämäänsä. Hän koittaa ensin sopeutua siihen, mutta vähitellen suhtautuminen alkaa muuttua

huolestuneemmaksi. Kirjoittaja alkaa ymmärtää, että väkivalta on saatava loppumaan. Se ei kuitenkaan ole loppumassa itsestään, eikä hän saa sitä loppumaan.

Tarinan edetessä fyysisen väkivallan lisäksi mukaan tulee myös henkistä ja seksuaalista väkivaltaa. Henkinen väkivalta vaikuttaa siihen, että kirjoittaja ei voi tuntea oloaan vapautuneeksi ja nauttia olostaan edes kodin ulkopuolella ollessaan. Tarinan alkuun verrattuna kirjoittajan suhtautuminen väkivaltaan on muuttunut siten, että kirjoittaja ei ole enää yhtä vakuuttunut siitä, että hän voi omalla toiminnallaan saada väkivallan loppumaan. Henkisen väkivallan ja kirjoittajaan kohdistettujen syytösten osalta kirjoittaja tuntee tehneensä jo kaiken voitavansa, mutta sillä ei ole ollut mitään vaikutusta.

Myös seksuaalinen väkivalta muuttuu vakavammaksi suhteen edetessä. Kirjoittajan suhtautuminen kohtaamaansa seksuaaliseen väkivaltaan on melko neutraalia, mikä johtuu todennäköisesti siitä, ettei hän tunnista, mistä oikeastaan on kyse. Seksuaalinen väkivalta aiheuttaa kirjoittajassa ahdistusta ja ikäviä tunteita. Kirjoittaja ei kuitenkaan pohdi avun hakemista tai parisuhteesta lähtemistä. Kirjoittaja sopeutuu kohtaamaansa seksuaaliseen väkivaltaan, eikä lähde juurikaan keskustelemaan siitä miehen kanssa. Kirjoittaja toimii siis seksuaalisen väkivallan kohdalla hyvin samaan tapaan kuin alussa fyysisen väkivallan kohdalla.

Avoimuuden puute tuntuu olevan yksi ongelma miehen ja kirjoittajan parisuhteessa. He eivät pysty keskustelemaan tilanteestaan ja tunteistaan avoimesti keskenään, mikä aiheuttaa vieraantumista. Avoimuuden puute aiheuttaa myös ongelmia ja ristiriitoja, jotka taas lisäävät väkivallan riskiä. Seksuaalinen väkivalta vaikuttaa siihen, miten kirjoittaja suhtautuu mieheen. Seksuaalisen väkivallan alkaessa kirjoittaja tajuaa, että hän ei pysty vastustamaan miestä. Kirjoittaja kokee miehen toiminnan myös jollain tapaa oikeutettuna, koska hän ajattelee, että seksistä kieltäytyminen olisi väärin, tai ettei hänellä ole siihen oikeutta.

Kirjoittajan suhtautuminen väkivallan tekijään muuttuu suhteen ja väkivallan jatkuessa. Alun ihannoinnin ja rakastumisen sijaan kirjoittajalla alkaa väkivallan seurauksena herätä myös negatiivisia tunteita väkivallan tekijää kohtaan. Väkivalta ja tekijän käytös saavat kirjoittajan mielialat heittelemään, ja psyykkisten seurausten lisäksi väkivalta alkaa vaikuttaa myös kirjoittajan käytökseen. Mies ja kotona vallitsevat olosuhteet saavat kirjoittajan tuntemaan ahdistusta. Alussa kirjoittaja ajatteli voivansa saada asiat muuttumaan omalla läsnäolollaan ja osoittamalla, ettei ole menossa minnekään. Väkivallan jatkuessa kirjoittaja kokee tarvitsevansa aika-ajoin hetken hengähdystaukoa omasta elämästään. Siitä huolimatta hän osoittaa edelleen sitoutumista mieheen.

Kirjoittaja alkaa tajuta, että tilanteesta on päästävä pois vasta, kun väkivalta on muuttunut jo todella vakavaksi. Yhtenä käännekohtana voidaan pitää sitä, kun miehen lapsi tulee paikalle väkivaltatilanteessa. Tämä ei vielä saa kirjoittajaa tekemään mitään konkreettista, mutta tapahtunut saa kirjoittajan ajatukset kääntymään suhteessa selviytymisestä siihen, että suhteesta on lähdettävä.

Tarinan edetessä kirjoittaja pyrkii edelleen selittämään kohtaamaansa fyysistä väkivaltaa lähinnä oman toimintansa seurauksena. Väkivaltatilanteet saavat alkunsa useimmiten riitatilanteista, joissa kirjoittaja kuvaa myös itse olevansa aktiivinen osapuoli ja hyökkäävänsä sanallisesti miestä vastaan. Tästä voidaankin tulkita, että miehellä ei ehkä ole keinoja puolustaa itseään sanallisesti, ja siksi hän joutuu turvautumaan väkivaltaan.

Kirjoittaja ei pyri juurikaan selittämään kohtaamaansa henkistä väkivaltaa. Vaikuttaa siltä, että kirjoittaja ei edes miellä miehen käytöstä väkivallaksi, vaikka se aiheuttaakin hänessä ikäviä tuntemuksia. Henkistä väkivaltaa voikin olla hyvin vaikea tunnistaa etenkin silloin, jos ei ole mitään mihin verrata. Henkinen väkivalta, kuten muutkin väkivallan muodot, alkaa yleensä vähitellen, ja muuttuu ajan kuluessa lievästä vakavammaksi. Väkivallan kohteen voi olla vaikea tunnistaa, mikä on epänormaalia käytöstä, ellei hänellä ole aikaisempia kokemuksia asiasta, eikä hän keskustele siitä kenenkään ulkopuolisen kanssa.

Kirjoittaja ei juurikaan pyri selittämään kohtaamaansa seksuaalista väkivaltaa, koska hän ei selvästikään tunnista sitä. Kirjoittaja selittää jälleen tilanteita enemmänkin oman toimintansa kautta. Kirjoittajan mielestä miehen toiminta on oikeutettua, koska he ovat parisuhteessa ja puolisoiden kuuluu haluta toisiaan. Miehen toiminnan sijaan kirjoittaja lähtee ennemminkin pohtimaan asiaa omien ajatustensa kautta. Kirjoittajasta tuntuu väärältä lähinnä se, ettei hän halua miestänsä, vaikka hänen kuului. Kirjoittaja kokee, ettei hänellä ole oikeutta sanoa ajatuksiaan ääneen. Toisaalta hän myös ajattelee, ettei niiden sanomisella todennäköisesti olisi mitään vaikutusta.

Kirjoittaja ymmärtää ensimmäistä kertaa tulleen raiskatuksi oikeastaan vasta paljon myöhemmin lukiessaan oikeuden pöytäkirjoista, että miestä syytetään raiskauksesta. Vasta silloin kirjoittajalle valkenee se, miksi hänen on ollut niin paha olo ja miksi miehen toiminta ei ole tuntunut hänestä normaalilta. Kirjoittajan on vaikea ymmärtää, että hän on tullut raiskatuksi, koska kaikki on tapahtunut hänen oman puolisonsa kanssa hänen omassa kodissaan. Parisuhteessa tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön tunnistaminen on haastavaa, koska usein oletetaan, että seksi kuuluu parisuhteeseen, eikä siitä voi kieltäytyä. Jokaisella pitäisi kuitenkin olla oikeus kieltäytyä seksistä riippumatta siitä, onko parisuhteessa vai ei. Lisäksi on hyvä muistaa, että myös henkinen

painostaminen on pakottamista, vaikka sen tunnistaminen onkin haastavampaa kuin fyysisen pakottamisen.

4.4 Viimeinen väkivallan teko ja tarinan loppu

öHuudetaan toisillemme. Mä heitän kahvikupin seinään. Huudetaan lisää. Mä mietin että övittu mä en jaksa sua ja juoksen eteiseen. Mun täytyy päästä pihalle rauhoittumaan. Ja sitten yhtäkkiä pimenee. Pelkkää mustaa. Oon hereillä mutta oonko sittenkään? En näe mitään.

Saan mun silmät auki juuri ja juuri. Mä makaan eteisessä, jotain märkää mun alla. Ympärillä valkoiset seinät on muuttuneet punaisiksi ja peili seinältä on kadonnut jonnekin. Voi paska! . se on verta. Mä makaan mun omassa verilammikossani. Se on mun päällä ja pitää mua tiukasti otteessaan. Sen silmät kiiluu inhosta ja raivosta. Mä pelästyn ja huudan öAPUA!ö.

Se tarttuu mua kasvoista. Painaa mun päätä lattiaan. En saa henkeä ja tunnen mun takaraivossa jotain terävää. Mä kuolen. Mä en edes tajua mitä tapahtuu. Mä vaan makaan siinä sen otteessa vaimeasti ulisten ja odotan. Tapatko sä mut nyt?

Se nousee ylös. Mäkin koitan. Mut en pääse. Mua sattuu kaikkialle. Jokaiseen lihakseen ja luuhun. Silti mä yritän. Se katsoo kun mä yritän liikkua. Sitä vituttaa että mä liikun, ne liekit sen silmissä paljastaa sen. Ja sit se tulee: potku. Se potkaisee mua keskelle vatsaa ja mun happi loppuu. Haukon mun henkeä ja kun vihdoinkin saan happea ees vähän mä itken että öMä rakastan sua, miksi sä teet näin, mä rakastan sua!!!ö.

Mä en ole koskaan ollut niin epätoivoinen. Niin muserrettu. Ja kaikki mun sanat tuntuu vain provosoivan sitä enemmän. Potkuja toisen perään. Kylkiin, selkään, vatsaan, käsiin, jalkoihin. Joka kerta kun mä huudan että pliiis lopeta ja että mua sattuu, se vain innostuu enemmän. Tästä mä en enää selviä. Se haluaa mut hengiltä nyt. Mä alan tajuta että oon todella huonossa tilanteessa. Että mikä tahansa seuraavista iskuista voi olla se mitä mä en enää kestä. Mun sormet haparoivat mitä tahansa mihin voisin tarttua, millä satuttaa sitä. Mä alan olla todella heikko. Ja mun silmissä sumenee taas. Iskut ei lopu. Ja pian mun silmissä alkaa taas pimetä. Mä luovutan.ö

Väkivalta alkaa riitatilanteesta. Jo riidan alkaessa kirjoittaja ajattelee, ettei enää jaksa miestä. Kirjoittaja aikoo lähteä ulos rauhoittumaan, mutta mies estää sen lyömällä kirjoittajaa niin että tämän silmissä sumenee. Kirjoittaja tuntee olevansa hereillä, mutta ei näe eteensä. Jo ensimmäinen isku on todennäköisesti ollut niin voimakas, että se on saanut kirjoittajan melkein menettämään tajuntansa.

Kirjoittaja vuotaa verta. Ensimmäistä kertaa kirjoittaja kuvailee väkivallan seurauksia muuten, kuin kivun tai siitä seuranneiden jälkien avulla. Veri tuntuu olevan merkki siitä, että väkivalta on vielä vakavampaa kuin aikaisemmin. Asettumalla kirjoittajan päälle ja pitämällä tästä kiinni mies pyrkii

varmistamaan, ettei kirjoittaja pääse pakenemaan. Kirjoittaja pystyy myös näkemään miehen ilmeestä, että tämä on tosissaan.

Mies kohdistaa väkivallan pääasiassa kirjoittajan pään ja kasvojen alueelle estäen tätä hengittämästä. Tilanne etenee niin nopeasti, ettei kirjoittaja pysty juurikaan vastustelemaan. Kirjoittaja pelkää kuolevansa, eikä hän voi tehdä muuta kuin odottaa. Kirjoittaja on aikaisemmissa väkivaltatilanteissa pyrkinyt aktiivisemmin taistelemaan vastaan. Kirjoittajan vastustelut ovat usein aiheuttaneet sen, että mies on raivostunut entistä enemmän. Tässä tilanteessa kirjoittaja ei juurikaan vastustele, mikä saattaa johtua siitä, ettei hän kykene siihen. Toisaalta hän saattaa myös ajatella, että mitä aikaisemmin hän luovuttaa, sen helpommalla hän pääsee.

Mies provosoituu heti, kun näkee kirjoittajan liikkuvan. Hän haluaa saada kirjoittajan liikkumattomaksi, ja liikehännästä seuraa lisää iskuja. Kirjoittaja yrittää toisenlaista lähestymistapaa. Hän koittaa vedota miehen tunteisiin rauhallisesti puhumalla, kertomalla, että hän välittää. Mutta myös puheesta seuraa lisää iskuja. Epätoivo valtaa kirjoittajan, sillä hän ei keksi enää keinoja joiden avulla voisi yrittää saada väkivallan loppumaan. Iskut jatkuvat, ja ne kohdistuvat ympäri kirjoittajan kehoa. Ne saavat kirjoittajan uskomaan, että mikä tahansa niistä voi olla viimeinen. Sen tajutessaan kirjoittaja yrittää vielä löytää keinoja selvitäkseen tilanteesta. Hän ei kuitenkaan onnistu pääsemään pois, vaan joutuu luovuttamaan.

Useassa tarinan kohdassa kirjoittaja huutaa apua, joko mielessään tai ääneen. Tämä kertoo siitä, että väkivaltatilanteet ovat muuttuneet todella vakaviksi. Tässä vaiheessa kirjoittaja alkaa todennäköisesti itsekin ymmärtää, ettei hän pärjää enää yksin vaan tarvitsee apua. Väkivalta on muuttunut niin vakavaksi, että kirjoittaja on useamman kerran menettänyt tai lähes menettänyt tajuntansa sen seurauksena. Tajunnan menettämistä kirjoittaja kuvailee luovuttamisena, ikään kuin se olisi hänen oma valintansa, ettei jaksa enää taistella väkivaltaa vastaan.

öJa mä makaan ihan hiljaa siinä mun omassa verilammikossa liikkumatta, koska jos liikahdan niin siitä on sitten seuraamuksensa. Samalla mä pelkään että jos en liiku, niin avaanko enää koskaan mun silmiä? Mä en tiedä miten pahasti nyt kävi, mutta mä veikkaan että pahasti. En uskalla katsoa.

Makaan hiljaa, voimattomana, elottomana. Mietin mun perhettä, ystäviä, elämäni syntymästä tähän päivään saakka. Mietin että tähänkö tää nyt päättyy, mun tarinani. Olipa hieno päätös sille. En näe mitään. En uskalla edes yrittää avata mun silmiä etten provosoi sitä enää yhtään enempää. Mut mä kuuntelen.

Kuulen kun se hengittää raskaasti. Se on hengästynyt. Kuulen sen askeleet jotka vaimenee kun se kävelee kauemmaksi. Kuulen kuinka se menee vessaan ja lukitsee oven perässään. Mä mietin että se on nyt tai ei koskaan. Nyt jos mä en pääse tästä ylös niin en ehkä pääse enää ikinä. Nyt jos mä en pääse pakoon niin mä olen huomenna vaan surullinen uutinen iltapäivälehdessä. Tää on nyt mun viimeinen mahdollisuus. Ja mulla on nyt ehkä pari sekuntia aikaa.

Ja mä löydän mun sisältä jonkun aivan käsittämättömän voiman tempaista itseni ylös ja rappukäytävään. Peilin palaset viiltää mua ja helisee putoillessaan mun iholta lattialle kun mä nousen. Mun jalat ja kädet ei toimi kunnolla, mut mä pakotan ne liikkumaan. Mua sattuu mutta en välitä, itken sitten myöhemmin, nyt mun pitää vaan selvitä. Ihan kuin joku suojeluskentti olisi ottanut kiinni mun käsistä ja vain riuhkaissut ylös.

Kompuroin alas rappuset ja soitan ensimmäistä ovikelloa. Rukoilen mielessäni että pliiis avaa avaa avaa nyt heti, se ei saa saada mua kiinni, avaa jo.. Naapuri avaa ja mitään sanomatta ottaa mua kädestä, vetää sisään ja paistaa oven kiinni perässään. Mä lysähdän sen eteisen lattialle. öSoita 112ö, mä pyydän haukkoen mun henkeä.

Mä tein sen. Mä pääsin pakenemaan. Mä oon perillä. Miten mun nyt käy?ö

Kirjoittajan tekstistä on havaittavissa helpottuneisuus siitä, että hän on päässyt pakenemaan miestä. Samaan aikaan kirjoittaja on epätietoinen siitä, mitä seuraavaksi tulee tapahtumaan. Pakenemalla miestä ja kertomalla väkivallasta ulkopuolisille kirjoittaja ottaa askeleen eteenpäin päästäkseen pois väkivaltaisesta suhteesta. Samalla hän ottaa kuitenkin askeleen kohti tuntematonta, kohti tulevaisuutta jonka sisällöstä hänellä ei ole aavistustakaan.

Tarinan alkupuolella kirjoittaja pohti vaihtoehtojaan. Jo silloin hän nosti yhtenä vaihtoehtona esiin väkivaltaisesta suhteesta lähtemisen. Parisuhteesta lähteminen ja uuden elämän rakentaminen ei kuitenkaan ole aina helppoa. Väkivaltaisessa parisuhteessa eläminen kuluttaa voimavaroja. Usein väkivallan kohteen voimat kuluvatkin arjessa selviytymiseen, eikä voimia suhteesta lähtemiseen ja uuden elämän aloittamiseen välttämättä tunnu löytyvän.

Lopussa kirjoittajalla on hyvin samankaltaisia ajatuksia kuin tarinan alussa. Kirjoittajasta tuntuu epätodelliselta, että hänelle tapahtuneet asiat oikeasti tapahtuvat juuri hänelle. Alussa kirjoittaja ei halunnut uskoa, että väkivalta jatkuu yhden lyönnin jälkeen. Nyt hän ei halua uskoa, että tilanne on niin vakava kuin se todella on. Kirjoittajasta tuntuu epätodelliselta, että hän on joutunut päähenkilöksi sellaiseen tarinaan, jonka ei olisi voinut kuvitellakaan tapahtuvan juuri hänelle.

Vaikka väkivalta on jo muuttunut hyvin vakavaksi, on kirjoittajalla edelleen tunteita tekijää kohtaan. Suru on yksi tunne, jonka avulla kirjoittaja kuvailee senhetkistä tunnetilaansa. Kirjoittaja tuntee surua monestakin asiasta. Hän tuntee surua siitä, mitä hänelle on tapahtunut, sekä siitä, mitä hänen

miehelleen on tapahtunut. Mahdollisesti siitä, mitä on mennyt rikki, miten heidän yhteiset toiveensa ja unelmansa ovat särkyneet. Kirjoittajan on kuitenkin lähes koko tarinan ajan uskonut heidän vielä pystyvän korjaamaan parisuhteensa ja saavansa sen toimimaan. Nyt kirjoittaja alkaa kuitenkin ymmärtää, ettei se ole mahdollista. Myös se tekee hänet surulliseksi.

Yhteenveto

Tarinan edetessä väkivalta muuttuu koko ajan vakavammaksi ja monimuotoisemmaksi. Yhdestä lyönnistä alkaneeseen väkivaltaan liittyy tarinan edetessä vakavan fyysisen väkivallan lisäksi henkistä ja seksuaalista väkivaltaa. Fyysinen väkivalta on myös muuttunut niin vakavaksi, että kirjoittaja menettää useaan otteeseen tajuntansa sen seurauksena. Väkivalta on jo niin vakavaa, että loppuvaiheessa kirjoittaja pelkää kuolevansa sen seurauksena.

Myös kirjoittajan suhtautuminen kokemaansa väkivaltaan muuttuu tarinan edetessä. Alussa kirjoittaja suhtautuu väkivaltaan vähättelevästi, mutta väkivallan lisääntyessä ja muuttuessa vakavammaksi kirjoittajan suhtautuminen muuttuu. Alussa kirjoittaja ei halua uskoa, että väkivalta jatkuu ensimmäisen lyönnin jälkeen. Tarinan edetessä kirjoittaja uskoo vahvasti siihen, että hän voi omalla toiminnallaan vaikuttaa väkivaltaan ja saada sen loppumaan. Tarinan edetessä kirjoittaja yrittää sopeutua elämään väkivaltaisessa parisuhteessa ja pyrkii omalla toiminnallaan vaikuttamaan siihen, että väkivalta ei jatkuisi. Tarinan lopussa kirjoittaja alkaa ymmärtää, että väkivalta ei ole loppumassa, ja hänen on päästävä pois parisuhteesta.

Myös kirjoittajan suhtautuminen mieheen ja heidän suhteeseensa muuttuu tarinan edetessä. Kirjoittaja kuvailee suhtautumistaan paljon omien tunteidensa avulla. Alun ihastumisen ja rakastumisen jälkeen mukaan astuvat epäluulo ja pelko. Väkivallan jatkuessa pelko lisääntyy ja mukaan tulee myös negatiivisia tunteita, kuten ahdistusta, surua, kiukkua ja vihaa. Kirjoittaja tuntee vihaa miestä, väkivallan tekijää kohtaan. Samaan aikaan kirjoittaja on myös pettynyt omaan itseensä, sillä hän kokee edelleen vaikuttaneensa myös omalla toiminnallaan väkivaltaan.

Kirjoittaja ei juurikaan ota kantaa miehen ominaisuuksiin missään tarinan vaiheessa, vaan hän pyrkii selittämään väkivaltaa lähinnä oman toimintansa seurauksena. Myöhemmin kirjoittaja kuitenkin ymmärtää, että mies on vastuussa omista tekemisistään, eikä kirjoittaja voi syyttää itseään miehen väkivaltaisuudesta.

Tutkielman analyysi osoitti, että kirjoittajan kohtaama lähisuhdeväkivalta on hyvin monimuotoista, ja se muuttuu tarinan edetessä lievästä vakavaksi. Myös kirjoittajan suhtautuminen muuttuu tarinan

edetessä, sillä alkuun kirjoittaja suhtautuu väkivaltaan vähättelevästi, mutta lopussa suhtautuminen on huomattavasti vakavampaa. Kirjoittaja pyrkii myös selittämään väkivaltaa monella tapaa. Kirjoituksissaan kirjoittaja selittää väkivaltaa lähinnä oman toimintansa seurauksena, mutta rivien välistä on luettavissa myös väkivallan tekijään ja suhteeseen viittaavia selityksiä.

Uusi alku

öOlen viimein saanut asunnon. Mulla on ihan omat kotiavaimet. Kotiin johon kukaan muu ei pääse. Minun kotiini. Minun suojaani. Täällä minä päätän kuka tulee sisään ovesta. Olen taas oman elämäni herra. Olen taas aikuinen.

Istun tyhjässä pienessä kaksiossani. Asunnossa on hämärää, en ole vielä tehnyt sähkösopimusta. Ei ole huonekaluja, ei mitään. Asunto on tyhjä ja hiljainen.

Mä istun yksin keskellä mun hämärää makuuhuonetta. Vaikka mulla ei ole mitään, näen kaiken jotenkin todella kauniina. Ihailen sitä kaikkea tyhjyyttä, mulla on jotenkin vapaa olo. Tämä on nyt minun valtakuntani, jossa vallitsevat minun sääntöni. Täällä mun ei tarvitse hävetä ei pelätä. Täällä olen vain minä ja se elämäni joka alkaa nyt tästä päivästä. Pohjalta voi vain nousta. Ja tyhjään tilaan mä voin rakentaa ihan mitä tahdon. En tiedä vielä mitä se on, mutta keksin sen kyllä aikanaan.

Ja hetken, mä olen onnellinen.ö

5 Johtopäätökset

Tämän tutkielman tehtävänä oli tarkastella lähisuhdeväkivaltaa ja siinä tapahtuvia muutoksia, blogitekstien kirjoittajan suhtautumista väkivaltaan ja väkivallan tekijään sekä siinä tapahtuvia muutoksia. Lisäksi tarkasteltiin sitä, miten kirjoittaja selittää kohtaamaansa väkivaltaa tarinan eri vaiheissa. Analyysivaiheessa blogikirjoituksia analysoitiin niistä poimittujen lainausten avulla ja näin muodostettiin yhtenäinen väkivaltatarina. Tämän johtopäätösluvun tarkoituksena on käydä läpi aineiston analyysivaiheessa tehtyjä havaintoja aiempien tutkimusten avulla. Seuraavaksi selitän, mitä muutoksiin, suhtautumiseen ja selittämiseen liittyviä yhtäläisyyksiä voidaan havaita aiempien tutkimusten ja tämän tutkielman välillä.

5.1 Suhtautuminen muutokseen ja väkivaltaan

Tarinoihin liittyvien ennusteiden ja selitysten taustalla on usein joitakin tapahtumien logiikkaan liittyviä perusoletuksia. Esimerkkeinä perusoletuksista voidaan mainita vaikkapa ajatus siitä, että öniin ei voi käydä minulleö tai ölopulta kaikki kääntyy hyväksiö. (Hänninen 2000, 65.) Näitä perusoletuksia on havaittavissa myös kirjoittajan blogiteksteissä.

Hännisen (2000, 71) mukaan tarinallisissa tutkimuksissa on todettu, että *öelämänmuutokset käynnistävät usein hyvin kokonaisvaltaisen muutosprosessin, jossa koko elämää koskeva tarinallinen jäsenitys saa uuden muodonö*. Elämänmuutokset ovat mielenkiintoinen tutkimuskohde, joita tutkittaessa voidaan kiinnittää huomiota esimerkiksi ihmisten sopeutumiseen ja heidän tapaansa merkityksellistää omaa elämäänsä. Muutoksilla voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia, sillä ne vaikuttavat ihmisten psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, mutta tarjoavat samalla mahdollisuuksia myös positiiviseen kehitykseen. Myös kirjoittajan tarinassa tapahtuu sekä positiivisia että negatiivisia asioita. Nämä kokemukset yhdessä ovat tehneet kirjoittajasta sen ihmisen, joka hän on nyt.

Väkivallan jatkuessa kirjoittaja kuvailee turtuvansa kipuun ja mustelmiin sekä tottuvansa väkivallan jälkien peittämiseen. Myös joissakin aikaisemmissa tutkimuksissa on todettu, että väkivallan uhri voi oppia hyväksymään häneen kohdistettua väkivaltaa (Lehtonen & Perttu 1999). Vaikka kirjoittaja on turtunut fyysiseen kipuun, hänen sisälleen sattuu. On tutkittu, että ilmenemismuodosta riippumatta lähisuhdeväkivallan vaikutukset voivat olla sekä henkisiä että fyysisiä (Nyqvist 2006, 153). Tekstissään kirjoittaja kuvaileekin sitä, kuinka väkivallan jäljet ovat fyysisiä, mutta siitä huolimatta kipu on enemmänkin henkistä.

Väkivalta voi vääristää ihmisten ajattelua monella tapaa. Väkivallan kohde voi pitää itseään syyllisenä ja tekijä uhrina, jonka käytös on täysin oikeutettua. (Nyqvist 2006, 164-165.) Lähisuhdeväkivaltaa käsittelevissä tutkimuksissa on todettu, että väkivallan kohde saattaa syyttää itseään väkivallasta. Nyqvistin (2006, 147) mukaan lähisuhdeväkivallan kohteeksi joutuneita naisia syytetäänkin usein siitä, että he provosoivat miehiä väkivaltaan. Naisten provosoinnista voidaan puhua esimerkiksi nalkuttamisena ja teräväkielisyytenä. Myös blogiteksteissä kirjoittaja selittää puolison väkivaltaa omalla ärsyttävyydellään ja suorasanaisuudellaan.

Ihmiset voivat suhtautua kokemaansa lähisuhdeväkivaltaan hyvin monin tavoin, ja suhtautuminen voi ajan kuluessa muuttua. Lähisuhdeväkivalta voidaan kieltää tai torjua, suhteessa voidaan kokea öuusia kuherruskuukausiaö, pettymystä, ahdistusta, pelkoa, itsetuhoisuutta ja optimismia. Kriisivaiheet voivat toistua kerta toisensa jälkeen, ja lähisuhdeväkivaltaan suhtautuminen voi vaihdella suhteen eri vaiheissa. (Nyqvist 2006, 164-165.)

Lenore Walkerin (1979) sykliteorian mukaan väkivaltaiseen suhteeseen liittyy erilaisia kausia, kuten jännityksen tiivistyminen, väkivaltainen purkaus ja sitä seuraava hyvittelyvaihe. Tämän teorian mukaan väkivallan kohde alistuu, mielistelee ja eristäytyy, eikä hän kykene irtautumaan tilanteesta vaan sopeutuu siihen. Myös kirjoittajan tarinassa on havaittavissa näitä sykliteorian eri vaiheita. Välillä tilanne on rauhallinen, välillä taas tunnelma kotona on kireä. Tarinan edetessä kirjoittaja tietää jo etukäteen, minkälaiset tilanteet lisäävät väkivallan riskiä. Väkivaltaa seuraa usein rauhallinen kausi, jolloin mies saattaa saada kirjoittajan toivon muutoksesta ja väkivallan päättymisestä taas heräämään.

5.2 Lähisuhdeväkivaltaa selittäviä tekijöitä kirjoittajan tarinassa

Tämän tutkielman teoreettisessa viitekehyksessä perehdyttiin erilaisiin lähisuhdeväkivaltaa selittäviin teorioihin ja selitysmalleihin aikaisempien tutkimusten ja niistä saatujen tulosten avulla. Kirjoittajan tarinan analyysissä taas perehdyttiin siihen, miten kirjoittaja itse selittää kohtaamaansa lähisuhdeväkivaltaa. Seuraavaksi perehdytään vielä aikaisempien tutkimusten avulla niihin väkivaltaa selittäviin tekijöihin, joita kirjoittajan tarinasta nousi esiin. Nämä tekijät liittyvät kirjoittajan ja miehen aikaisempiin kokemuksiin, odotusten täyttymättömyyteen sekä parisuhteen ongelmiin ja ristiriitoihin.

Aikaisemmat kokemukset

Väkivallan tekijän ja kokijan aikaisempia kokemuksina pidetään yhtenä lähisuhdeväkivaltaa selittävänä tekijänä. Tämä tekijä nousi esiin myös kirjoittajan tarinassa, vaikka hän ei suoranaaisesti pyrikään selittämään kohtaamaansa väkivaltaa aikaisempien kokemusten avulla. Kirjoittaja kuitenkin viittaa blogiteksteissään siihen, että sekä kirjoittajan että miehen elämästä löytyy joitakin sellaisia aikaisempia kokemuksia, joilla saattaisi olla vaikutusta väkivaltaan. Esimerkiksi Flinckin (2006, 52-53) mukaan ihmiset kuljettavat aikaisempia kokemuksiaan mukanaan. Tämä aiheuttaa sen, että lapsuus ja lapsuudessa koetut asiat muokkaavat ihmisen persoonaa ja voivat vaikuttaa koko tulevaisuuteen. Lapsuusajan vaikeat kokemukset kuten turvattomuus ja hylkääminen voivat jättää syvät arvet, jotka näkyvät pitkään. Syyllisyyttä, riittämättömyyttä ja pelkoa lapsuudessa kokeneilla on usein vastaavanlaisia tunteita myös aikuisiällä.

Yksi yleisimmistä lähisuhdeväkivaltaa aiheuttavista tekijöistä ovat väkivallan kokemukset omassa lapsuudessa (Heiskanen & Piispa 1998 ; Lattu 2008; Lehtonen & Perttu 1999; Niemi-Kiesiläinen 2004). Puhuttaessa lapsuudenkokemuksista ja niiden vaikutuksista ihmisten väkivaltaisuuteen on kuitenkin hyvä muistaa, että yli puolet lapsuudessaan väkivaltaa kokeneista ihmisistä ei käytä lainkaan väkivaltaa (Flinck 2006; Husso 2003). Kirjoittaja ei blogiteksteissään pyri selittämään miehen väkivaltaisuutta tämän vaikeilla kokemuksilla. Aikaisemmissa lähisuhdeväkivaltaa käsittelevissä tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että väkivaltaongelmat liittyvän usein jollain tapaa lapsuudenkokemuksiin (Sinkkonen 2008, 127-131). Aikaisemmat kokemukset vaikuttavat myös siihen, miten ihminen näkee nykyisen elämäntilanteensa ja suhtautuu siihen (Hänninen 2000, 22).

Kun odotukset eivät täyty

Flinck (2006, 58) on tutkimuksessaan todennut, että parisuhteen alkuvaiheen mielikuvat ja odotukset eivät välttämättä aina toteudu. Parisuhteen edetessä kumppanit tutustuvat toisiinsa paremmin, ja toisesta saattaa paljastua luonteenpiirteitä ja ominaisuuksia, jotka ovat jääneet suhteen alkuvaiheessa huomaamatta. Näiden ominaisuuksien paljastuttua voivat kumppanit tuntea pettymystä, kun heidän mielikuvansa eivät vastaakaan todellisuutta. Lisäksi erilaiset arvot ja elämäntavat voivat aiheuttaa konflikteja. Näin on käynyt myös kirjoittajan ja miehen suhteessa. Alkuun mies vaikutti kirjoittajan mielestä täydelliseltä, mutta vähitellen suhteen edetessä hänestä paljastuneet asiat eivät vastaakaan sitä kuvaa, mikä kirjoittajalla on miehestä ollut.

Miehestä paljastuneet asiat vaikuttavat todennäköisesti siihen, että miehen ja kirjoittajan suhde ei ole enää niin hyvä, miltä se on ehkä alkuun vaikuttanut. Suhteen edetessä miehestä paljastuneet asiat ovat

saaneet kirjoittajan suhtautumaan mieheen eri tavalla kuin aikaisemmin. Kirjoittaja ei kuitenkaan ole voinut keskustella asioista suoraan miehen kanssa, koska mies ei ole ollut siihen halukas. Flinck (2006, 58) on todennut, että käsittelemättömät ristiriidat johtavat usein puolisoiden etääntymiseen toisistaan. Etääntymisen myötä riitatilanteet muuttuvat helposti vakavammiksi, ja näin käy myös kirjoittajan ja miehen suhteessa.

Parisuhteeseen liittyvät ongelmat ja ristiriidat

Yksi tapa selittää lähisuhdeväkivaltaa on parisuhteeseen liittyvät ongelmat. Käsittelemättömät ristiriidat voivat johtaa puolisoiden etääntymiseen toisistaan. Etääntymisen myötä riitatilanteet muuttuvat helposti vakavammiksi. (Flinck 2006, 58.) Kirjoittajan ja miehen parisuhteeseen liittyy myös ongelmia, joista he eivät pysty keskustelemaan keskenään. Tarinassa ei kuitenkaan kerrota, aiheuttavatko nämä ongelmat väkivaltaa, vai väkivalta ongelmia. Jo tarinan alussa oli kuitenkin havaittavissa ristiriitoja kirjoittajan ja miehen välillä. Se, että he eivät pystyneet käsittelemään näitä asioita heti alussa, on saattanut aiheuttaa etääntymistä ja lisätä myös väkivallan riskiä.

Avoimuuden puute sekä kumppanin mielipiteiden ja tunteiden huomioimattomuus aiheuttavat parisuhteissa usein pettymyksiä ja vieraantumista (Flinck 2006, 58). Aiemmat tutkimukset taas osoittavat, että suhteen ajautuminen umpikujaan lisää huomattavasti naisten riskiä joutua väkivallan kohteeksi (Koski 1999, 60). Myös Kapasen (2005, 83-87) tutkimukseen osallistuneiden miesten mukaan miehen ja naisen yhteenkuuluvuus suhteessa liittyy väkivallan riskiin. Heidän mukaansa miehen ja naisen etääntyminen parisuhteessa kasvattaa väkivallan riskiä, kun taas läheisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteet vähentävät sitä.

Kosken (1999, 73) mukaan perheväkivaltaa käyttävien miesten elämässä voidaan havaita kaksi yhtenäistä piirrettä. Nämä miehet yrittävät pitää elämää hallinnassaan, mutta ovat samanaikaisesti riippuvaisia puolisoistaan. Miehen ja naisen väliseen suhteeseen liittyy valta ja pyrkimys siihen, että miehen tahto on toteutettava. Myös kirjoittajan tarinassa on useita esimerkkejä siitä, miten mies pyrkii hallitsemaan puolisoaan. Mies saa useaan otteeseen kirjoittajan toimimaan niin kuin hän haluaa, vaikka kirjoittaja ei sitä itse haluaisikaan.

Konfliktiteorioissa parisuhdeväkivalta ajatellaan juuri perheen sisäisen kommunikaation ongelmana. Ristiriitatilanteet ja niiden ratkaiseminen ovat osa normaalia sosiaalista elämää, mutta joillekin ihmisille väkivalta on keino ratkaista ristiriitoja. Konfliktiteorioihin kuuluvan perhedynaamisen näkemyksen mukaan väkivalta on seurausta perheen häiriintyneestä vuorovaikutusrakenteesta, minkä

vuoksi sitä tulee tarkastella vuorovaikutuksena. Huomio kiinnittyy ristiriitoihin, jotka aiheuttavat väkivaltaisia tilanteita. Tyypillisiä väkivaltaan johtavia aiheita ovat esimerkiksi erimielisyydet rahankäytöstä, lastenkasvatuksesta ja sukupuolielämästä. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 51-52.)

Myös Nyqvistin (2008, 147) haastatteleminen väkivaltaa käyttäneiden miesten mukaan väkivallan syyt liittyvät usein heidän ja heidän puolisoidensa väliseen vuorovaikutukseen. Samoin Latun (2008, 172-173) naisten tekemää väkivaltaa käsitelleeseen tutkimukseen osallistuneet naiset kertoivat pariskunnan välisten sanallisten riitojen aiheuttavan väkivaltaa. Naiset kertovat pyrkivänsä näissä tilanteissa ratkomaan konflikteja väkivallan avulla. Konfliktiteoriaan liittyvässä tutkimuksessa pyritään selvittämään esimerkiksi pariskunnan riitojen aiheita, heidän keinojaan ratkaista riitoja ja johtavatko riidat väkivaltaan (Niemi-Kiesiläinen 2004, 30).

6 Pohdinta

Hyvät ihmissuhteet ovat tärkeä osa ihmisten elämää. Ihmisillä on paljon erilaisia ihmissuhteita elämänsä aikana, ja ne voivat liittyä esimerkiksi puolisoon, perheeseen, sukulaisiin, ystäviin, opiskeluun, työhön tai harrastuksiin. Ihmissuhteet ovat erilaisia ja ne voivat ajan myötä muuttua. Monilla meistä on myös vaikeita ihmissuhteita, joissa esiintyy väkivaltaa ja toista osapuolta satutetaan henkisesti tai fyysisesti. Tällaisen vaikean ihmissuhteen ja jopa väkivallan tunnistaminen voi olla kuitenkin hankalaa, sillä väkivallan kohde ei välttämättä edes itse tunnista kokemaansa väkivallaksi. (Lehtonen & Perttu 1999, 32.)

Lähisuhdeväkivalta ei yleensä lopu itsestään, vaan siihen tarvitaan usein joku pysäyttävä tekijä. Väkivaltaan puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa voi vähentää väkivallan inhimillisiä ja yhteiskunnallisia seurauksia. Väkivallan ehkäisemisen yhtenä edellytyksenä on ongelman näkyväksi tekeminen ja siihen vaikuttaminen eri tasoilla yhteiskunnassa. Väkivaltaan puuttuminen edellyttää väkivaltaa synnyttävien ja ylläpitävien tekijöiden tunnistamista sekä varhaista puuttumista yksilöiden ja perheiden ongelmiin. Ihmisten kanssa työskentelevien ammattilaisten olisi hyvä miettiä väkivallan tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen liittyviä asioita. Perheväkivaltatapauksissa yhteistyö perheen kanssa työskentelevien erilaisten toimijoiden, kuten sosiaalityön, neuvoloiden, terveydenhuollon, päivähoidon ja koulun välillä on ensiarvoisen tärkeää. Väkivaltaan puuttuminen ei kuitenkaan ole pelkästään ammattilaisten vastuulla, vaan jokaisella meistä on oikeus ja velvollisuus puuttua perheväkivaltaan. (Flinck, Leppäkoski & Paavilainen 2010, 55; Laine 2005, 189.)

Perheen asioita, kuten lähisuhdeväkivaltaa, pidetään valitettavan usein ihmisten yksityisasiaina. Tämä lisää omalta osaltaan siihen liittyvää salailua ja sitä, että ulkopuolisten on vaikea puuttua ongelmaan. Nyqvistin (2006, 148) mukaan lähisuhdeväkivaltaa pidetään edelleen usein tabuna, mikä estää usein siihen puuttumisen, vaikka väkivalta olisikin esimerkiksi läheisten tiedossa. Flinckin (2006, 78) mukaan myös väkivallan tekijä ja kokija voivat pyrkiä torjumaan kohtaamaansa väkivaltaa vaikenemalla siitä. Puhumista saattaa hankaloittaa myös se, että väkivaltaisessa parisuhteessa elävät ihmiset eivät välttämättä osaa enää hahmottaa, mikä kuuluu normaaliin parisuhteeseen ja mikä ei. Lisäksi puhumattomuutta voi aiheuttaa myös se, että ihmiset eivät halua kertoa liittonsa epäonnistumisesta muille.

Nykyään Suomessa on olemassa erilaisia toimijoita, joiden tehtävänä on lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja hoito. Pääasiallisesti palvelua tuottavat erilaiset Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamat järjestöt.

Apua on tarjolla naisille, miehille ja lapsille, mutta palvelut ja niiden saatavuus vaihtelevat paikkakunnittain. Lähisuhdevallan ehkäisy- ja hoitomenetelmät voivat tarjota apua väkivaltaa kokeneille ja sitä käyttäneille. Väkivallan tekijöiden kanssa työskenneltäessä tavoitteena voi olla esimerkiksi tarjota mahdollisuuksia oman väkivaltaisen käyttäytymisen seurausten tunnistamiseen, vastuullisemman asenteen omaksuminen omasta toiminnastaan sekä vaihtoehtoisten toimintatapojen opetteleminen. (Holma ym. 2005, 26-28.)

Husso (2003, 327-328) kirjoittaa tutkimuksessaan muutokseen vaikuttavista tekijöistä. Väkivaltatutkimusta tarvitaan, jotta parisuhdeväkivallan aiheuttamia ongelmia pystytään tunnistamaan ja niihin voidaan puuttua. Vallan ja väkivallan teemojen integroiminen vahvemmin osaksi yhteiskuntapolitiikkaa on myös tärkeää. Parisuhteista ja parisuhdeväkivallasta tuotettu tieto, näkemykset ja selitysmallit ovat muutoksen kannalta ensiarvoisen tärkeitä. Nämä vaikuttavat oleellisesti väkivallan käyttämisen ja sen kohteena olemisen ymmärtämiseen, käsitteellistämiseen ja suhtautumiseen sekä parisuhdeväkivaltaan etsittäviin ja tarjottaviin ratkaisumalleihin. Väkivallan tutkiminen sekä siitä puhuminen ja kirjoittaminen lisäävät myös tietämystä väkivaltaan liittyvistä seurauksista sekä auttavat kyseenalaistamaan väkivallan käytön yhtenä ongelmanratkaisukeinona.

Kosken (1999, 59-60) mukaan väkivallasta puhuminen voi auttaa pääsemään siitä yli, vaikka se usein tuntuu varsinkin aluksi vaikealta. Apua pitäisi hakea heti väkivallan alkuvaiheessa, koska suhteen ja väkivallan jatkuessa suhtautuminen voi muuttua vähätteleväksi. Väkivallan loppuminen edellyttää myös väkivallan tekijän saamista vastuuseen teoistaan. Suomessa perheväkivaltatilanteissa turvaudutaan kuitenkin melko harvoin viranomaisten apuun, ja apua haetaan lähinnä fyysisten vammojen hoitamiseen. Avun hakemattomuus aiheuttaa melkoisia haasteita palvelujärjestelmälle, koska väkivallasta ilmoitetaan vain harvoin poliisille, eikä fyysisiäkään vammoja aina hoidateta.

Väkivaltaongelman ymmärtäminen ja avun hakeminen on vaikeaa myös väkivaltaa käyttävälle. Esimerkiksi puolison asettamat rajat voivat saada tekijän hakemaan apua. Tekijän oma tahto muuttua on avun hakemisen ja muutoksen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Perheväkivaltaa käyttäneet ihmiset kokevat usein helpottavaksi sen, että apua hakiessaan he pääsevät puhumaan asioistaan luottamuksellisesti. Väkivaltaisuuteensa apua hakeneet miehet kokevat elämänlaatunsa parantuneen heidän saatuaan apua ongelmaansa. (Koski 1999, 68.) Avun hakeminen perheväkivaltaan onkin merkittävä teko, joka voi muuttaa koko elämän. Apua hakiessaan perheväkivaltaa kokenut lopettaa salailun, myöntää ongelman sekä tunnistaa omat pelkonsa ja tuskansa, joita perheväkivaltaan usein liittyy. Avun hakeminen on myös osoitus siitä, että tilanteen muuttaminen ei tunnu mahdolliselta ilman ulkopuolista apua. (Holma ym. 2005, 30.)

Väkivalta rajoittaa aina uhrin ja tekijän toimijuutta. Väkivallan tekijöiden kanssa työskenneltäessä yhtenä tavoitteena voidaankin pitää erilaisten elämänvalintojen ja toiminnan mahdollisuuksien lisäämistä vaihtoehtoina väkivallalle. Väkivallan tekijöiden kanssa työskenneltäessä on hyvä kiinnittää huomiota myös siihen, mitä tekijä on pyrkinyt ratkaisemaan käyttäessään väkivaltaa ja mitä positiivisia vaikutuksia väkivallan käytöllä on tekijän kannalta ollut. (Holma ym. 2005, 32.)

Väkivaltaisissa ympäristöissä elävien väkivaltaa käyttävien ihmisten muutokseen liittyy myös väkivaltaisten periaatteiden, asenteiden ja elämäntavan muuttaminen. Väkivallan käytön lopettaminen voi vaatia irtautumista väkivaltaisista piireistä. Väkivallan käytön lopettamisen kannalta väkivaltainen elämäntapa on yksi keskeinen teema. (Partanen 2005, 63-64.) Osa väkivallan tekijöistä pystyy muuttamaan käyttäytymistään työskentelemällä itsensä kanssa muiden vastaavassa tilanteessa olevien ihmisten tukemana. Osalla taas on taustalla sellaisia ongelmia, joiden selvittämiseen he tarvitsevat intensiivisempää hoitoa tai terapiaa. (Koski 1999, 69.)

Lopuksi

Tämän tutkielman kirjoittaminen on ollut pitkä prosessi, jonka aikana olen oppinut paljon lähisuhdeväkivallasta ja monista siihen liittyvistä tekijöistä. Näin lopuksi on hyvä pysähtyä pohtimaan kirjoitusprosessin aikana tehtyjä valintoja ja koko tutkimusprosessia.

Lähisuhdeväkivalta saattaa helposti jäädä huomaamatta, koska sitä ei tunnisteta tai uskalleta ottaa puheeksi. Ammattilaisten lisäksi myös lähisuhdeväkivaltaa kokeneet voivat edesauttaa väkivallan tunnistamista ja lisätä siihen liittyvää tietoa. Blogikirjoitukset ovat yksi hyvä esimerkki siitä, miten yksittäiset ihmiset voivat omalla toiminnallaan pyrkiä auttamaan muita vastaavassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä. Tiedon lisäämisen ohella blogikirjoitukset voivat toimia vertaistukena muille lähisuhdeväkivaltaa kokeneille, ja parhaassa tapauksessa ne voivat saada jonkun ottamaan askeleen kohti väkivallatonta elämää.

Tutkielman tarinallinen viitekehys oli sikäli toimiva valinta, että blogikirjoitukset ovat jo itsessään valmiita tarinoita. Aineiston analysointi oli mielenkiintoista, mutta yllättävän haasteellista. Analyysivaiheessa jouduin karsimaan pois paljon sellaisia osuuksia kirjoittajan tarinasta, joiden mukaan ottaminen ei ollut tämän tutkielman kannalta välttämätöntä. Koin näiden valintojen tekemisen haasteelliseksi siksi, että mielestäni koko tarina kaikkine yksityiskohtineen on tärkeä ja ansaitsisi tulla kuulluksi. Aineiston laajuuden vuoksi blogikirjoitusten läpikäyminen kokonaisuudessaan ei kuitenkaan olisi millään muotoa ollut mahdollista.

Blogikirjoitusten lisäksi myös blogien vuorovaikutteisen puolen eli lukijoiden kommenttien analysointi olisi todennäköisesti tuonut mielenkiintoista lisää aineiston analyysi-osuuteen. Kommenttien ottaminen mukaan analyysiin olisi kuitenkin kasvattanut jo valmiiksi laajaa aineistoa entisestään, eikä se siksi ollut tämän tutkielman puitteissa mahdollista.

Tutkijana kiinnostukseni kohdistui blogitekstien sisältöön ja analyysissa keskityttiinkin siihen mitä kirjoittaja kirjoittaa kohtaamastaan lähisuhdeväkivallasta. Blogikirjoitusten sisällön lisäksi analyysissa oltaisiin voitu tarkastella vaihtoehtoisesti myös sitä, miten kirjoittaja kirjoittaa kohtaamastaan lähisuhdeväkivallasta, jolloin analyysi olisi keskittynyt enemmän kirjoittajan käyttämään kieleen ja käsitteisiin. Analyysia oltaisiin myös voitu syventää analysoimalla sekä blogien sisältöä että siinä käytettyjä käsitteitä. Blogikirjoitusten rikas kieli ja kirjoittajan käsitteelliset valinnat jäivät kuitenkin tällä kertaa vähemmälle huomiolle.

Tutkielman aineistoa tarkasteltiin syvällisesti useasta eri näkökulmasta. Myös syvällisempi aineiston analysointi olisi ollut mahdollista, ja sitä olisi voinut aiheen teoreettisen tuntemuksen lisäksi edesauttaa esimerkiksi se, että tutkijalla olisi ollut enemmän omakohtaista kokemusta lähisuhdeväkivallasta ja sen kohtaamisesta ammattilaisen näkökulmasta. Oma kokemukseni lähisuhdeväkivallasta on lyhyestä työkokemuksestani johtuen melko vähäinen, ja ehkä osittain siksi kirjoittajan tekstien tulkitseminen osoittautuikin aika-ajoin melko työlääksi. Enemmän lähisuhdeväkivallan parissa työskennelleen tutkijan analysoimana aineistosta olisi todennäköisesti avautunut sellaisia asioita, joihin oma ymmärrykseni ei ole riittänyt.

Aineiston analyysiin on omalla kohdallani vaikuttanut jonkin verran myös se, että omia tulkintoja tehdessäni olen välillä ehkä liikaakin miettinyt sitä, pitävätkö tekemäni tulkinnat lainkaan paikkaansa. Lähisuhdeväkivalta on arka aihe, enkä missään tapauksessa halua, että tekemäni tulkinnat antavat siitä virheellisen käsityksen. En myöskään halua tekemieni tulkintojen loukkaavan ketään, jolla on omakohtaista kokemusta lähisuhdeväkivallasta. Olen kuitenkin parhaani mukaan pyrkinyt tulkitsemaan kirjoituksia mahdollisimman monesta eri näkökulmasta.

Tutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi olen pyrkinyt kuvaamaan tutkimuksen etenemistä mahdollisimman tarkasti mitään pois jättämättä. Koska aineistona toimii ainoastaan yhden kirjoittajan kertomus omista lähisuhdeväkivallan kokemuksistaan, ei analyysin avulla saavuteta kovin kattavaa kuvaa lähisuhdeväkivallasta ja siihen liittyvistä tekijöistä. Tutkielmani tavoitteena olikin enemmän tiedon lisääminen, kuin yleispätevän kuvauksen antaminen. Aikaisemman tutkimuksen valossa voidaan kuitenkin todeta, että kirjoittajan tarina tuo esille tyypillisiä lähisuhdeväkivallan

piirteitä ja siihen liittyviä muutoksia. Tutkielman avulla saavutetuista tuloksista on myös havaittavissa monia yhtäläisyyksiä aiempien tutkimustulosten kanssa.

Aineistona käyttämäni blogikirjoitukset olivat toimiva ratkaisu oman tutkielmani kannalta, ja olen ollut tyytyväinen aineiston valinnan kohdalla tekemiini ratkaisuihin. Uskon, että blogikirjoituksia ja muita vastaavia jo olemassa olevia tekstejä tullaan jatkossakin hyödyntämään osana tutkimuksen tekemistä. Jatkossa tutkimisen arvoista olisi esimerkiksi se, miksi lähisuhdeväkivaltaa kohdanneet haluavat jakaa kokemuksiaan omissa blogikirjoituksissaan ja miten omista kokemuksista kirjoittaminen on vaikuttanut heidän toipumisprosessiinsa.

Lähdeluettelo

Aalto, Tuija & Uusisaari, Marylka (2009) Nettiä elämää. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Ajo, Annmari & Alasaarela, Sanna & Grönroos, Sanna & Holma, Juha & Kapanen, Katja & Liikamaa, Mirva & Partanen, Terhi & Tantarimäki, Tiina & Wahlström, Jari (2005) Lähisuhdeväkivalta ja selitysmallit ja puhetapojen tutkimus. Teoksessa Juha Holma & Jari Wahlström, (toim.) Iskuryhmä. Miesten puhetta Vaihtoehto väkivallalle -ryhmissä. Helsinki: Yliopistopaino Helsinki University Press, 11-23.

Alasuutari, Pertti (2001) Johdatus yhteiskuntatutkimukseen. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Alasuutari, Pertti (1999) Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Alasuutari, Pertti (2011) Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.

Eskonen, Inkeri (2005) Perheväkivalta lasten kertomana. Miten ja mitä lapset kertovat terapeuttisissa ryhmissä perheväkivallasta? Tampereen yliopiston akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampere University Press.

Flinck, Aune (2006) Parisuhdeväkivalta naisen ja miehen kokemana. Rikottu lemменmarja. Tampereen yliopiston akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampere University Press.

Flinck, Aune & Leppäkoski, Tuija & Paavilainen, Eija (2010) Perheväkivaltaan puuttuminen on jokaisen asia. Näkökulmia käytäntöön. Aikuiskasvatus 1/2010, 50-56.

Haasio, Ari (2007) Internet-tiedonhaun teho-opas. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Haasio, Ari (2008) Kaikki irti internetistä. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipaikan tuottajalle (2014) HE 186/2014.

Hautamäki, Jari (2013) Mikä minuun meni? Tositarinoita suomalaisesta perheväkivallasta. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

Heikkinen, Hannu (2001) Narratiivinen tutkimus ja Todellisuus kertomuksena. Teoksessa Juhani Aaltola ja Raine Valli (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II ja Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 116-132.

Heiskanen, Markku & Piispa, Minna (1998) Usko, toivo, hakkaus: kyselytutkimus miesten naisille tekemästä väkivallasta. Helsinki: Tilastokeskus.

Hirvonen, Mira (2015) Työura on vain sitä että haen töitä Narratiivinen tutkimus blogikirjoituksiin perustuvasta työnhaun kertomuksesta. Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Sosiaalipolitiikka. Pro gradu -tutkielma.

Holma, Juha & Laitila, Aarno & Wahlström, Jari & Sveins, Petteri (2005) Miehet väkivaltahoito-ohjelmien kohteena: lähtökohtia ja toimintaperiaatteita. Teoksessa Juha Holma & Jari Wahlström, (toim.) Iskuryhmä. Miesten puhetta Vaihtoehto väkivallalle -ryhmissä. Helsinki: Yliopistopaino Helsinki University Press, 24-50.

Husso, Marita (2003) Parisuhdeväkivalta: Lyötyjen aika ja tila. Tampere: Vastapaino.

Hänninen, Vilma (2000) Sisäinen tarina, elämä ja muutos. Tampere: Tampereen yliopisto.

Kaasila, Raimo (2008) Eri lähestymistapojen integroiminen narratiivisessa analyysissä. Teoksessa Raimo Kaasila, Raimo Rajala & Kari E. Nurmi (Toim.) Narratiivikirja: Menetelmiä ja esimerkkejä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 41-66.

Kapanen, Katja (2005) Naiskuvat miesten puheessa. Teoksessa Juha Holma & Jari Wahlström, (toim.) Iskuryhmä. Miesten puhetta Vaihtoehto väkivallalle -ryhmissä. Helsinki: Yliopistopaino Helsinki University Press, 72-89.

Kilpi, Tuomas (2006) Blogit ja bloggaaminen. Helsinki: Readme.fi.

Kortesuo, Katleena (2010) Sano se someksi. Helsinki: Infor Oy.

Koski, Helena (1999) Ulos ansasta ó apua perheväkivaltatilanteisiin. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

Krug, Etienne & Dahlberg, Linda & Mercy, James & Zwi, Anthony & Lozano, Rafael (toim.) (2005) Väkivalta ja terveys maailmassa ó WHO:n raportti.

Laine, Terhi (2005) Turvakotityön käytännöt, asiantuntijuus ja sukupuolen merkitykset. Helsinki: Yliopistopaino.

Laitinen, Merja & Uusitalo, Tuula (2008) Narratiivinen lähestymistapa traumaattisten elämäkokemusten tutkimisessa. Teoksessa Raimo Kaasila, Raimo Rajala & Kari E. Nurmi (Toim.) Narratiivikirja: Menetelmiä ja esimerkkejä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 106-150.

Lattu, Emmi (2008) Naisten tekemä väkivalta. Teoksessa Sari Näre & Suvi Ronkainen (toim.) Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikka. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 168-192.

Lehtonen, Anja & Perttu, Sirkka (1999) Naisiin kohdistuva väkivalta. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

Lenhart, Amanda & Fox, Susannah (2006) Bloggers: A portrait of the Internet's New Storytellers. Pew Internet & American Life Project.

Niemi, Johanna (2013) Naisia, miehiä ja sukupuolia. Tieteessä tapahtuu 1/2013, 38-41.

Niemi-Kiesiläinen, Johanna (2004) Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta. Helsinki: WSOY.

Noppiari, Elina & Hautakangas, Mikko (2012) Kovaa työtä olla minä ó Muotibloggaajat mediamarkkinoilla. Tampere: Tampere University Press.

Nyqvist, Leo (2006) Lähisuhdeväkivalta ó rationalisoinnit, valtasuhteet ja ammatillinen puuttuminen. Teoksessa Liisa Hokkanen ja Maritta Sauvola (Toim.) Puhumattomat paikat. Puheenvuoroja perheestä. Oulu: Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, 142-170.

Nyqvist, Leo (2008) Seksuaalinen väkivalta parisuhteessa. Teoksessa Sari Näre & Suvi Ronkainen (toim.) Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikka. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 129-167.

Näre, Sari (2008) Julkisen intimisoituminen ja performatiivinen väkivalta. Teoksessa Sari Näre & Suvi Ronkainen (toim.) Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikka. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 195-221.

Ojaniemi, Elina (2013) Tuki ja tieto käsi kädessä ó Sosiaalisen tuen tarjoamisen strategiat syömishäiriö- ja hyvinvointiblogeissa. Tampereen yliopisto. Informaatiotieteiden yksikkö. Pro gradu -tutkielma.

- Paasivirta, Tuula (2013) Lähisuhde- ja perheväkivalta. Teoksessa Minna Piispa (Toim.) Uskalla olla, uskalla puhua ó vammaisen nainen ja väkivalta. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, 49-63.
- Pakarinen, Noora (2014) Muotibloggaajien henkilöbrändin ja aikakauslehti-brändin yhteensopivuus bränsi-allianssissa. Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu. Pro gradu -tutkielma.
- Partanen, Terhi (2005) Miehin osakulttuuri ja väkivallan käytön oikeuttaminen. Teoksessa Juha Holma & Jari Wahlström (toim.) Iskuryhmä. Miesten puhetta Vaihtoehto väkivallalle -ryhmissä. Helsinki: Yliopistopaino Helsinki University Press, 51-71.
- Piispa, Minna (2008) Väkivallan muodot heteroseksuaalisessa parisuhteessa. Teoksessa Sari Näre & Suvi Ronkainen (toim.) Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikka. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 106-128.
- Pohjonen, Elina (2015) Asiakasuskollisuuden teemat muotiblogeissa. Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu. Pro gradu -tutkielma.
- Poutanen, Schulman & Tukiainen (1997) Perheväkivallan ymmärtäminen ja hoito. Suomen lääkärilehti 33/97, 3899-3906.
- Purjo, Timo (2008) Kasvatuksen tarkoitus nuorten väkivallan ehkäisyssä. Teoksessa Timo Purjo (toim.) Väkivaltaisesta nuoruudesta vastuulliseen aikuisuuteen. Helsinki: Non Fighting Generation ry, 18-33.
- Pösö, Tarja (2001) Aluksi. Teoksessa Oranen, Mikko (toim.) Perheväkivallan varjossa. Raportti lapsikeskeisen työn kehittämisestä. Julkaisu 30. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto, 7-10.
- Rauta, Hannele (2014) Tahdon uuden elämän. Irti väkivaltaisesta parisuhteesta. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.
- Rekola, Susanna (2015) Abortti sen kokeneiden kertomana. Diskurssianalyysiä aborttikokemusta käsittelevistä blogeista. Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Sosiaalipsykologia. Pro gradu -tutkielma.
- Rikoslaki 19.12.1889/39, 21:5.
- Rolin, Kristina & Kakkuri-Knuutila, Marja-Liisa & Henttonen, Elina (2006) Soveltava tutkimus ja tutkimuksen soveltaminen. Teoksessa Kristina Rolin & Marja-Liisa Kakkuri-Knuutila & Elina Henttonen (toim.) Soveltava yhteiskuntatiede ja filosofia. Helsinki: Gaudeamus, 7-15.
- Ronkainen, Suvi (2002) Väkivallan valta. Teoksessa Satu Apo, Anu Koivunen, Leena-Maija Rossi ja Kirsi Saarikangas (toim.) Itkua ikä kaikki? Kirjoituksia naisesta, vallasta ja väkivallasta. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna (2006) KvaliMOTV ó Menetelmäopetuksen tierovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Viitattu 23.3.2016.
- Sinkkonen, Jari (2008) Väkivaltainen nuori. Teoksessa Timo Purjo (toim.) Väkivaltaisesta nuoruudesta vastuulliseen aikuisuuteen. Helsinki: Non Fighting Generation ry, 126-135.
- Sipilä, Suvi (2012) Islam, identiteetti ja naiseuden tuottaminen suomalaisten musliminaisten blogeissa. Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Sosiologia. Pro gradu -tutkielma.
- Siukola, Reetta (2014) Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos.

Syrjälä, Leena (2007) Elämäkerrat ja tarinat tutkimuksessa. Teoksessa Juhani Aaltola ja Raine Valli (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: vinkkejä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 229-243.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2002) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Turtiainen, Riikka & Östman, Sari (2013) Verkkotutkimuksen eettiset haasteet: Armi ja anoreksia. Teoksessa Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.) Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät. Tampere. Vastapaino, 49-67.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta.

Ulkoasiainministeriön lehdistötiedote (2015) 105/2015 17.4.2015.

Värri, Veli-Matti (2008) Uhka, pelko, tunnustuksen puute ó Väkivallan sosiaaliantologinen luonnos. Teoksessa Timo Purjo (toim.) Väkivaltaisesta nuoruudesta vastuulliseen aikuisuuteen. Helsinki: Non Fighting Generation ry, 114-125.

Walker, Lenore (1979) The Battered Woman. New York: Harper & Row.